

III.1.2

OBRAZLOŽITEV SPLOŠNEGA DELA ZAKLJUČNEGA RAČUNA PRORAČUNA

KAZALO

UVOD K SPLOŠNEMU DELU ZAKLJUČNEGA RAČUNA PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2020	2
A) BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV	4
A1) PRIHODKI PRORAČUNA.....	5
70 DAVČNI PRIHODKI	5
71 NEDAVČNI PRIHODKI	15
72 KAPITALSKI PRIHODKI	17
73 PREJETE DONACIJE	17
74 TRANSFERNI PRIHODKI.....	17
78 PREJETA SREDSTVA IZ EVROPSKE UNIJE IN IZ DRUGIH DRŽAV	18
A2) ODHODKI	25
40 TEKOČI ODHODKI	26
41 TEKOČI TRANSFERI	34
42 INVESTICIJSKI ODHODKI	42
43 INVESTICIJSKI TRANSFERI	43
45 PLAČILA SREDSTEV V PRORAČUN EVROPSKE UNIJE	44
B) RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB	46
B1) PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV	46
B2) DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV	47
C) RAČUN FINANCIRANJA.....	49
C1) ZADOLŽEVANJE PRORAČUNA	49
C2) ODPLAČILA DOLGA.....	55
D) NETO POLOŽAJ DRŽAVNEGA PRORAČUNA DO PRORAČUNA EU.....	57

UVOD K SPLOŠNEMU DELU ZAKLJUČNEGA RAČUNA PRORAČUNA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 2020

Zaključni račun proračuna Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: RS) je akt države, v katerem so prikazani predvideni in realizirani prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki države za preteklo leto, v skladu s 96. členom Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZJF).

V celotnem letu 2020 se je po Zakonu o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2020 in 2021 (Uradni list RS, št. 75/19, 61/20 – ZDLGPE, 133/20 in 174/20 – ZIPRS2122); v nadaljnjem besedilu: ZIPRS2021) izvrševal Proračun RS za leto 2020 (Uradni list RS, št. 75/19 in 133/20), ki je osnova za pojasnjevanje odstopanj realiziranih prihodkov in odhodkov od načrtovanih.

Sprejeti proračun za leto 2020 (v nadaljnjem besedilu: sprejeti proračun) je zadnji sprejeti proračun, to je »Rebalans proračuna za leto 2020« (Uradni list RS, št. 133/20).

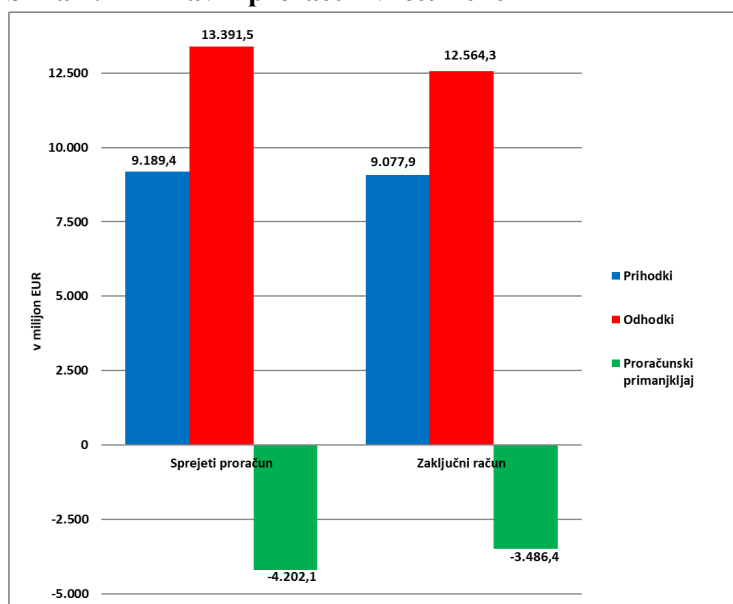
V okviru Bilance prihodkov in odhodkov (t. i. A bilanca) so bili v sprejetem proračunu prihodki načrtovani v višini 9.189,4 mio EUR, odhodki v višini 13.391,5 mio EUR in primanjkljaj v višini -4.202,1 mio EUR.

Podatki o realizaciji državnega proračuna izkazujejo:

- 9.077,9 mio EUR prihodkov, kar je 111,6 mio EUR manj oz. 98,8 % od načrtovanih prihodkov,
- 12.564,3 mio EUR odhodkov, kar je 827,2 mio EUR manj oz. 93,8 % od načrtovanih odhodkov ter
- 3.486,4 mio EUR primanjkljaja, kar je 715,6 mio EUR manj oz. 83 % od načrtovanega primanjkljaja.

Po prvi oceni¹ se je bruto domači proizvod (v nadaljnjem besedilu: BDP) v letu 2020 realno znižal za 5,5 % in nominalno za 4,3 % glede na preteklo leto. Državni proračun je v letu 2020 izkazal primanjkljaj v višini 7,5 % BDP.

Slika 1: Državni proračun v letu 2020

Vir: Ministrstvo za finance

¹ Po objavi SURS z dne 26. 2. 2021 je po prvi oceni BDP v letu 2020 znašal 46.297,2 mio EUR.

V proračunu je bilo načrtovano 941,4 mio EUR prihodkov iz sredstev Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU) in iz drugih držav ter 526,5 mio EUR plačil v proračun EU.

V letu 2020 je bilo v državnem proračunu v razmerju do proračuna EU realizirano:

- 724,8 mio EUR prihodkov iz sredstev EU in iz drugih držav, kar je 216,6 mio EUR manj, kot je bilo načrtovano, oz. 77 % načrtovanega,
- 526 mio EUR za plačilo prispevka Republike Slovenije v proračun EU, kar je 0,4 mio EUR manj od načrtovanega,
- 198,8 mio EUR neto proračunskega presežka v odnosu do proračuna EU.

Prejemki² v Računu finančnih terjatev in naložb so bili v sprejetem proračunu načrtovani v višini 454,7 mio EUR, izdatki³ v višini 401,2 mio EUR, presežek⁴ pa v višini 53,4 mio EUR.

V Računu finančnih terjatev in naložb je bilo realizirano:

- 459,9 mio EUR prejemkov, kar je 5,2 mio EUR več od načrtovanih,
- 105,6 mio EUR izdatkov, kar je 295,6 mio EUR manj oz. 26,3 % od načrtovanih ter
- 354,3 mio EUR presežka.

V Računu financiranja je bilo v sprejetem proračunu načrtovano zadolževanje v višini 7.283,9 mio EUR, odplačila dolga pa v višini 2.046,8 mio EUR. Ob načrtovanju, da se bo stanje sredstev na računu povečalo za 1.088,4 mio EUR, je bilo načrtovano neto zadolževanje v višini 5.237,0 mio EUR.

Realizacija v Računu financiranja izkazuje:

- 7.771,7 mio EUR prejemkov iz naslova zadolževanja,
- 2.014,1 mio EUR izdatkov za odplačila dolga,
- 2.625,5 mio EUR povečanja stanja sredstev na računu ter
- neto zadolževanje v višini 5.757,7 mio EUR.

Dolg državnega proračuna je na dan 31. 12. 2020 znašal 34,3 mrd EUR oz. 74,1 % BDP. Od 1. januarja 2020 do konca leta se je dolg državnega proračuna povečal za 5,8 mrd EUR.

V nadaljevanju je predstavljeno in pojasnjeno izvrševanje državnega proračuna v letu 2020 po posameznih bilancah s primerjavo odstopanj na sprejeti proračun.

² Gre za kategorijo *Prejeta vračila danih posojil in prodaja kapitalskih deležev*

³ Gre za kategorijo *Dana posojila in povečanje kapitalskih deležev*

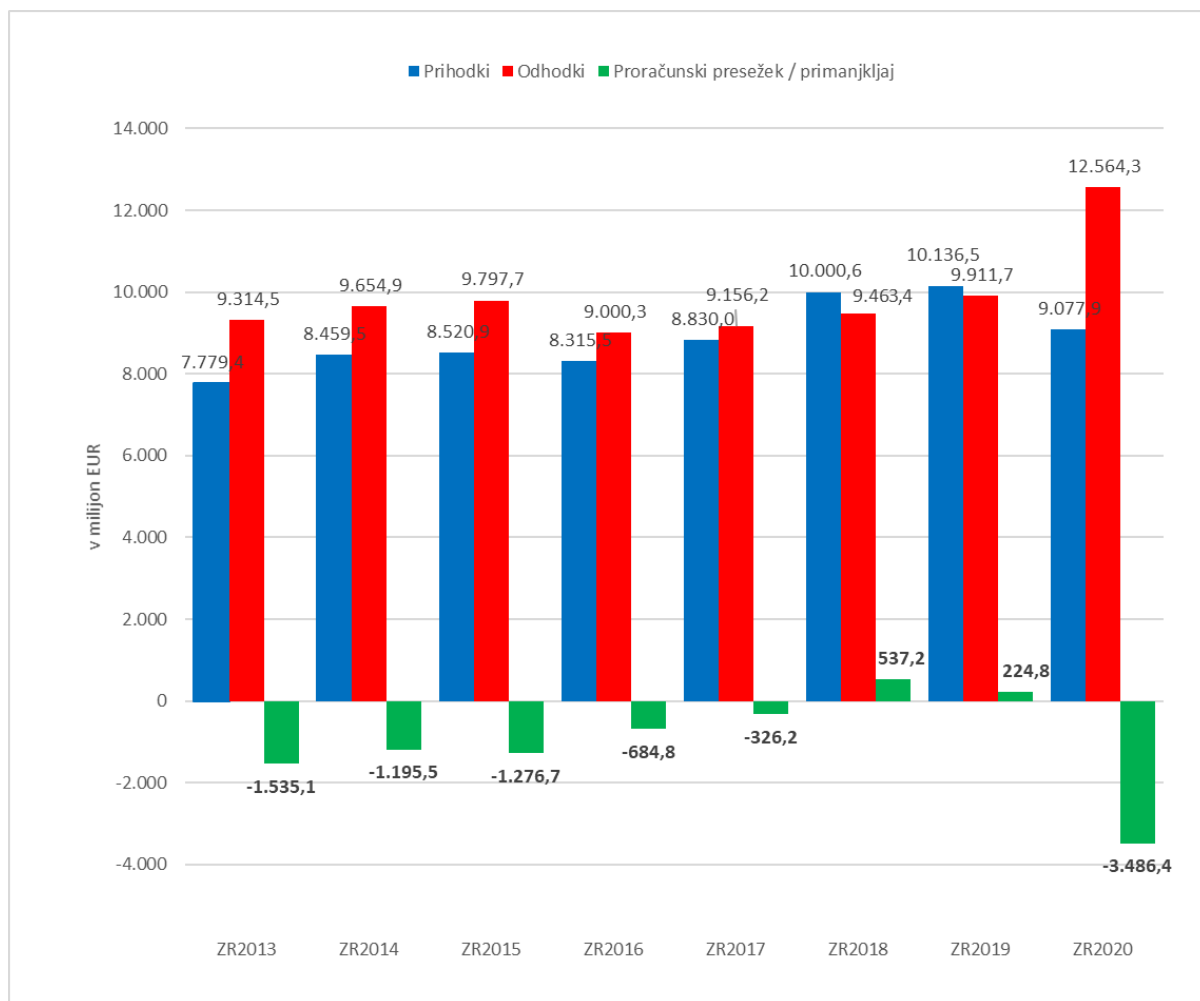
⁴ Gre za kategorijo *Prejeta minus dana posojila in spremembe kapitalskih deležev*

A) BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV

Prihodki državnega proračuna so bili realizirani v višini 9.077,9 mio EUR, odhodki v višini 12.564,3 mio EUR, tako da je proračunski primanjkljaj znašal 3.486,4 mio EUR. Doseženi proračunski primanjkljaj je za 715,6 mio EUR manjši glede na načrtovanega v sprejetem proračunu in predstavlja 7,5 % BDP.

V odnosu do proračuna EU je državni proračun realiziral neto proračunski presežek v višini 198,8 mio EUR, ki je bil za 18,4 mio EUR nižji kot v letu 2019.

Slika 2: Državni proračun v letih 2013–2020 – primerjava prihodkov, odhodkov in salda

Vir: Ministrstvo za finance

A1) PRIHODKI PRORAČUNA

V letu 2020 je bilo skupaj realizirano 9.077,9 mio EUR prihodkov, od tega:

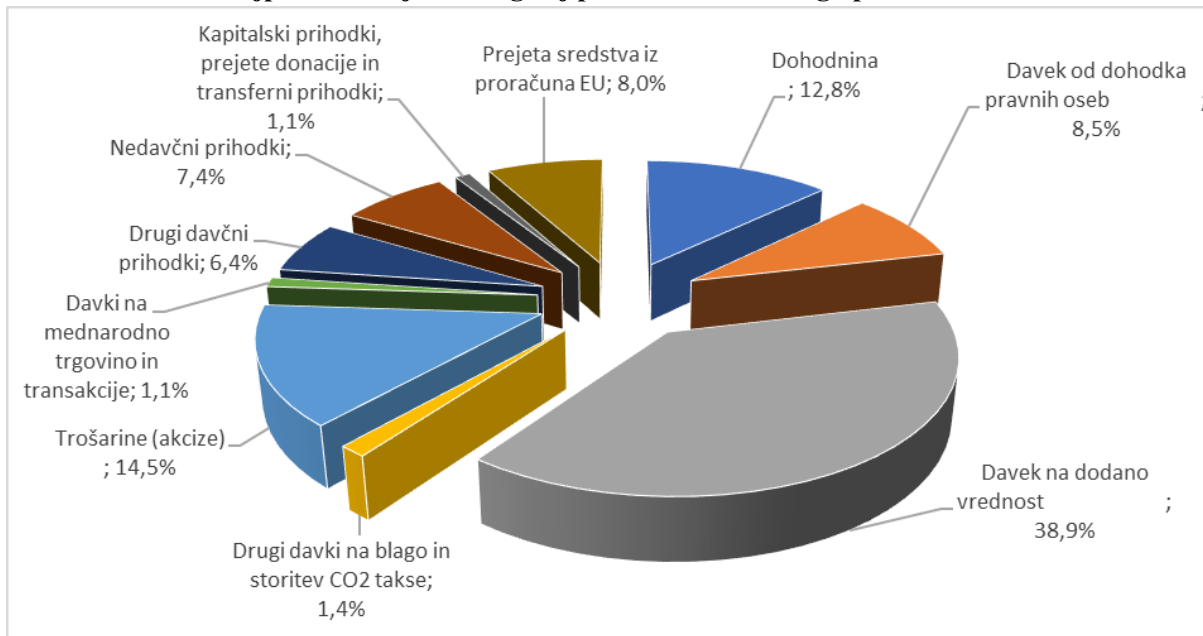
- 7.585,4 mio EUR davčnih prihodkov,
- 672 mio EUR nedavčnih prihodkov,
- 95,7 mio EUR kapitalских prihodkov, prejetih donacij in transfernih prihodkov ter
- 724,8 mio EUR sredstev iz proračuna EU.

Preglednica 1: Prihodki proračuna v letu 2020 v mio EUR

	Realizacija 2019	Sprejeti proračun 2020	Realizacija 2020	Delež realizacije 2020 v Sprejetem proračunu 2020
7 PRIHODKI (skupaj)	10.136,5	9.189,4	9.077,9	98,8
70 DAVČNI PRIHODKI	8.678,3	7.491,9	7.585,4	101,2
71 NEDAVČNI PRIHODKI	635,9	665,3	672,0	101,0
72 KAPITALSKI PRIHODKI	81,6	73,8	78,9	106,9
73 PREJETE DONACIJE	12,9	16,0	15,7	98,1
74 TRANSFERNI PRIHODKI	0,9	1,0	1,0	100,3
78 PREJETA SREDSTVA IZ EVROPSKE UNIJE IN IZ DRUGIH DRŽAV	726,9	941,4	724,8	77,0

Vir: Ministrstvo za finance

Slika 3: Deleži najpomembnejših kategorij prihodkov državnega proračuna v letu 2020

Vir: Ministrstvo za finance

70 DAVČNI PRIHODKI

Leta 2020 je bilo realiziranih 7.585,4 mio EUR davčnih prihodkov, od tega:

- 1.938,4 mio EUR davkov na dohodek in dobiček,
- 77,3 mio EUR prispevkov za socialno varnost,
- 21,6 mio EUR davkov na plačilno listo in delovno silo,
- 0,4 mio EUR davkov na premoženje,
- 5.442,1 mio EUR domačih davkov na blago in storitve,
- 102,4 mio EUR davkov na mednarodno trgovino in transakcije ter
- 3,2 mio EUR drugih davkov in prispevkov.

Preglednica 2: Davčni prihodki proračuna v letu 2020 v mio EUR

	Realizacija 2019	Sprejeti proračun 2020	Realizacija 2020	Delež realizacije 2020 v Sprejetem proračunu 2020
70 DAVČNI PRIHODKI	8.678,3	7.491,9	7.585,4	101,2
700 Davki na dohodek in dobiček	2.413,5	1.869,4	1.938,4	103,7
7000 Dohodnina	1.391,0	1.127,0	1.164,0	103,3
7001 Davek od dohodkov pravnih oseb	997,1	741,0	772,9	104,3
7002 Drugi davki na dohodek in dobiček	25,4	1,4	1,4	100,3
701 Prispevki za socialno varnost	76,2	75,6	77,3	102,3
702 Davki na plačilno listo in delovno silo	23,2	21,9	21,6	98,7
703 Davki na premoženje	0,4	0,4	0,4	96,5
704 Domači davki na blago in storitve	6.066,3	5.430,4	5.442,1	100,2
7040 Davek na dodano vrednost	3.871,5	3.465,7	3.528,0	101,8
7041 Drugi davki na blago in storitve	139,1	130,0	125,4	96,5
7042 Trošarine (akcize)	1.543,3	1.352,8	1.314,4	97,2
7044 Davki na posebne storitve	241,3	220,7	215,1	97,4
7046 Letna dajatev za uporabo vozil v cestnem prometu	159,7	160,5	160,2	99,8
7047 Drugi davki na uporabo blaga in storitev	66,2	67,4	65,8	97,6
7048 Davki od prometa motornih vozil	45,2	33,3	33,2	99,9
705 Davki na mednarodno trgovino in transakcije	98,6	94,2	102,4	108,7
706 Drugi davki in prispevki	0,1	0,0	3,2	---

Vir: Ministrstvo za finance

Realizacije posameznih davčnih kategorij v letu 2020 so pojasnjene v nadaljevanju.

700 DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK

7000 Dohodnina

V sprejetem proračunu za leto 2020 je bilo iz naslova dohodnine, ki pripada državnemu proračunu, predvidenih 1.127 mio EUR prihodkov, realiziranih pa je bilo 1.164 mio EUR, kar pomeni za 3,3 % višjo realizacijo oziroma 37 mio EUR več prihodkov iz tega naslova. Akontacija dohodnine od dohodka iz zaposlitve predstavlja največji delež v celotni dohodnini in je v največji meri odvisna od gibanja mase plač. Ta je bila v letu 2020 višja za 31,4 mio EUR od načrtovane v sprejetem proračunu. Rast je bila v večji meri odsev višjih izplačil zaradi dodatkov za delo v rizičnih razmerah.

Preglednica 3: Realizacija dohodnine po virih v letu 2020 v mio EUR

	Realizacija 2019	Sprejeti proračun 2020	Realizacija 2020	Delež realizacije 2020 v Sprejetem proračunu 2020
7000 Dohodnina	1.391,0	1.127,0	1.164,0	103,3
700001 Dohodnina - letni poračun	-212,3	-245,2	-259,7	105,9
700002 Akontacija dohodnine od dohodka iz zaposlitve	2.278,3	2.271,4	2.302,8	101,4
700003 Akontacija dohodnine od pokojnin, nadomestil in drugih dohodkov iz naslova obveznega in prostovoljnega pokojninskega in invalidskega zavarovanja	43,7	45,9	47,9	104,3
700004 Akontacija dohodnine od dohodkov iz drugega pogodbenega razmerja	49,3	40,6	43,8	107,8
700005 Akontacija dohodnine od drugih dohodkov	15,6	13,6	13,5	99,5
700008 Akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti	130,3	100,2	108,5	108,3
700009 Dohodnina od dohodka iz dejavnosti na podlagi normiranih stroškov	0,3	0,3	0,2	79,6
700010 Dohodnina od dobička iz kapitala pri odsvojitvi nepremičnin	10,2	12,3	13,3	108,8
700011 Dohodnina od dobička iz kapitala od odsvojitve vrednostnih papirjev in drugih deležev ter investicijskih kuponov	23,2	26,7	40,0	149,9
700012 Dohodnina od dividend	174,0	103,2	96,7	93,7
700013 Dohodnina od obresti	8,1	7,5	7,2	95,6
700014 Dohodnina od dohodkov iz oddajanja premoženja v najem	57,3	58,5	57,6	98,6
700015 Akontacija dohodnine od dohodkov iz prenosa premoženjske pravice	2,3	2,5	2,2	88,9
700017 Zamudne obresti od dohodnine	2,0	2,0	2,0	100,4
700018 Akontacija dohodnine - od drugih dohodkov iz osnovne kmetijske dejavnosti in osnovne gozdarske dejavnosti	7,5	8,2	8,2	100,1
700020 Dohodnina - občinski vir	-1.186,2	-1.308,0	-1.308,0	100,0
700021 Dohodnina od nenapovedanih dohodkov	1,2	2,2	2,4	109,9
700022 Dohodnina - glavno mesto	-14,3	-15,4	-15,4	100,0
700023 Akontacija dohodnine od katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na panj	0,5	0,7	0,8	116,6

Vir: Ministrstvo za finance

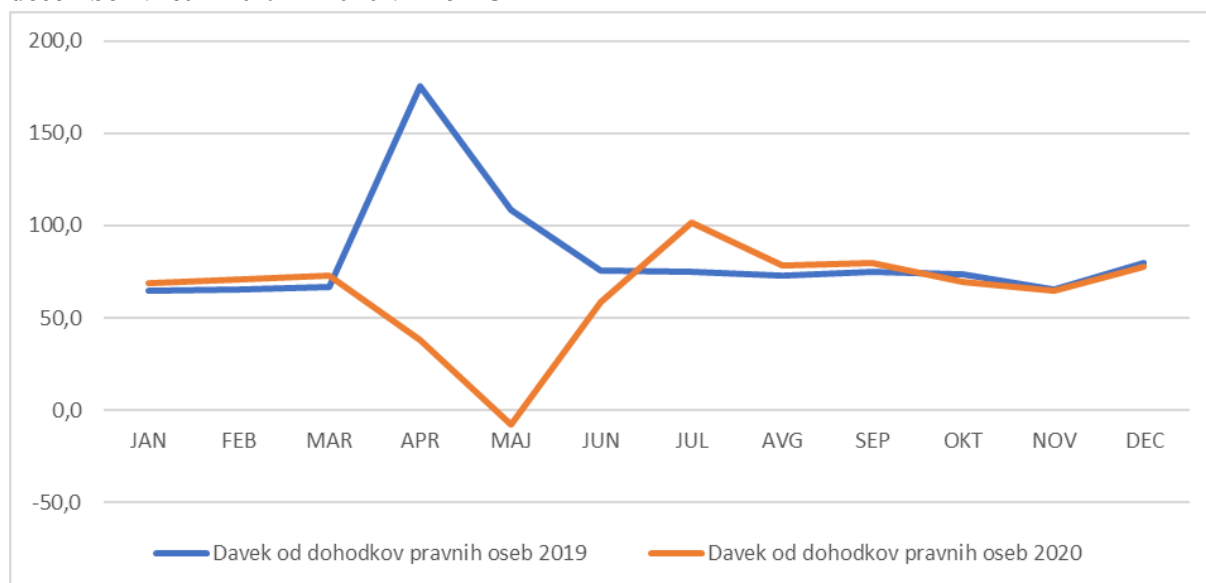
Ohranitev višine pobranih mesečnih akontacij od zaposlitve je predvsem posledica uveljavitve Zakona o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID in omilitve njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP), s katerim je Vlada RS zagotovila javna sredstva za povračilo nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo in zaradi odsotnosti iz razloga višje sile z namenom ohranitve delovnih mest.

7001 Davek od dohodkov pravnih oseb

Do konca leta 2020 je bilo v državni proračun iz naslova davka od dohodka pravnih oseb vplačanih 772,9 mio EUR, kar je za 32 mio EUR oziroma 4,3 % več, kot je bilo načrtovano v sprejetem proračunu 2020 in za 22,5 % manj kot v letu 2019. Nižji prihodki v primerjavi z lanskim letom so posledica slabšega poslovanja podjetij od predvidenega, zmanjšane obsega poslovanja, povečanega

obsega prošnji za znižanje akontacij in uveljavitve Zakona o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP). Ta je v 62. členu, obroke akontacije davka od dohodkov pravnih oseb za leto 2020, ki so dospeli v plačilo v obdobju po uveljavitvi tega zakona do 31. maja 2020, oprostil plačila.

Slika 4: Gibanje prihodkov iz naslova davka od dohodka pravnih oseb v obdobju januar-december v letih 2019 in 2020 v mio EUR

Vir: Ministrstvo za finance

7002 Drugi davki na dohodek in dobiček

Med druge davke na dohodek in dobiček spadata davek od dohodka iz finančnih instrumentov, ki ga oseba prejme za tuj račun ter davek na dobiček zaradi spremembe namembnosti zemljišč. V letu 2020 so bili prihodki iz naslova drugih davkov na dohodek in dobiček realizirani v višini 1,4 mio EUR, kar je v skladu z načrtovanimi v sprejetem proračunu.

701 PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST

Med vire prihodkov državnega proračuna štejemo prispevke zaposlenih, delodajalcev, samozaposlenih ter ostale prispevke za socialno varnost iz naslova zavarovanja za primer nezaposlenosti in za primer porodniškega dopusta, medtem ko so prispevki za zdravstveno zavarovanje vir Zavoda za zdravstveno zavarovanje, prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje pa so vir Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

V letu 2020 je bilo iz naslova prispevkov za socialno varnost realiziranih 77,3 mio EUR prihodkov, kar je 1,8 mio EUR več, kot je bilo načrtovanih prihodkov v sprejetem proračunu. V primerjavi z letom 2019 je bilo v državno blagajno vplačanih za 1,4 % več prihodkov iz naslova prispevkov za socialno varnost.

702 DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DELOVNO SILO

Prihodki iz naslova posebnega davka na določene prejemke so bili letu 2020 realizirani v višini 21,6 mio EUR in so za 1,3 % nižji od načrtovanih prihodkov iz tega naslova v sprejetem proračunu.

703 DAVKI NA PREMOŽENJE

V to kategorijo prihodkov spadajo prihodki iz naslova davka na nepremičnine, davka na premičnine ter davka na promet nepremičnin in na finančno premoženje, ki so bili za leto 2020 realizirani v višini 0,4 mio EUR in so se realizirali v skladu z načrtovanimi v sprejetem proračunu.

704 DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE

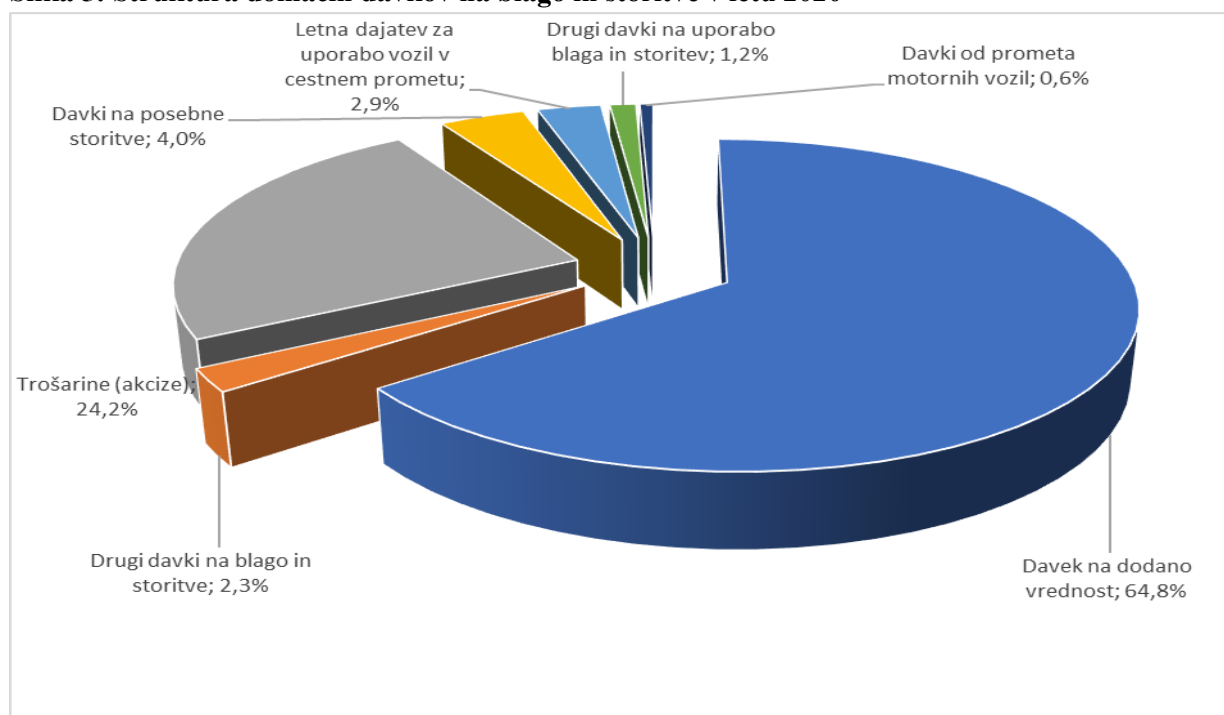
Domači davki na blago in storitve predstavljajo vrednostno največjo kategorijo v skupnih prihodkih državnega proračuna. V letu 2020 predstavljajo 59,9 % vseh prihodkov državnega proračuna.

V sprejetem proračunu za leto 2020 je bilo načrtovanih 5.430,4 mio EUR prihodkov iz naslova domačih davkov na blago in storitve, dejansko pa je bilo realiziranih 5.442,1 mio EUR, kar je 0,2 % ali 11,7 mio EUR več.

Med domače davke na blago in storitve spadajo:

- davek na dodano vrednost,
- drugi davki na blago in storitve (CO₂ dajatev),
- trošarine (trošarine na energente, alkohol in tobak),
- davki na posebne storitve (davek od klasičnih in posebnih iger na srečo ter davek od prometa zavarovalnih poslov),
- letna dajatev za uporabo vozil v cestnem prometu,
- drugi davki na uporabo blaga in storitev (razne okoljske dajatve, požarna taksa, vodna povračila, odškodnine za spremembo namembnosti zemljišč in sredstva za vzdrževanje melioracijskih sistemov) ter
- davki od prometa motornih vozil.

Slika 5: Struktura domačih davkov na blago in storitve v letu 2020

Vir: Ministrstvo za finance

7040 Davek na dodano vrednost

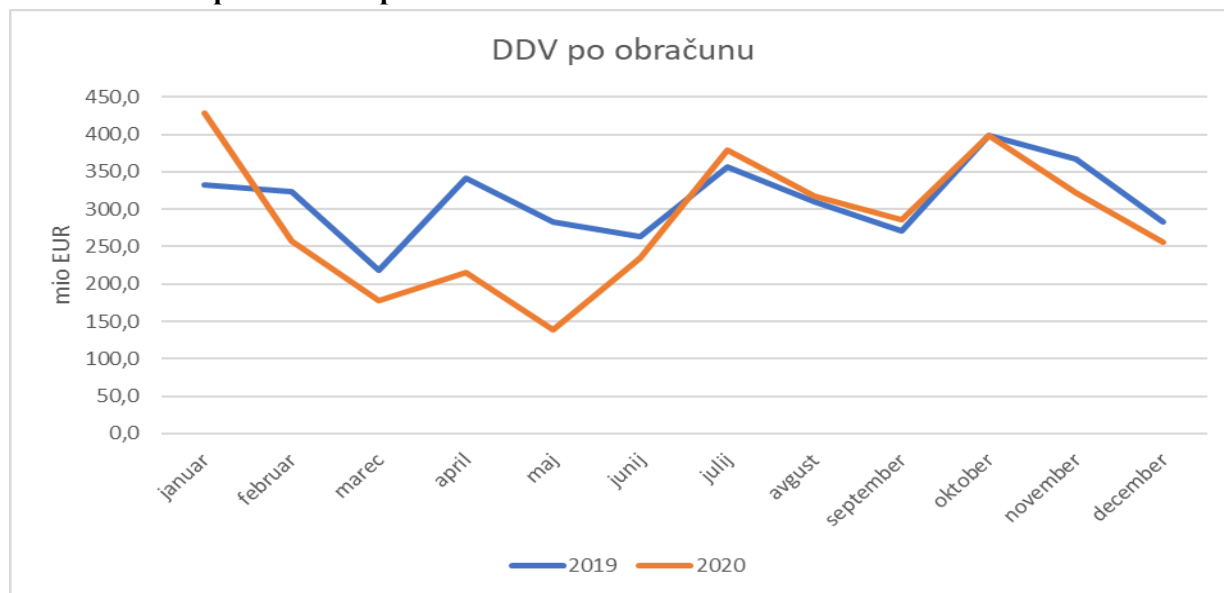
Realizacija prihodkov iz naslova DDV v letu 2020 znaša 3.528 mio EUR, kar je 62,3 mio EUR oziroma 1,8 % več od načrtovanega v sprejetem proračunu za leto 2020. V primerjavi z letom 2019 je bilo realizirano za 343,5 mio EUR (8,9 %) manj prihodkov iz tega naslova.

DDV razdelimo na: davek na dodano vrednost po obračunu, davek na dodano vrednost od uvoženega blaga ter zamudne obresti.

Ključni dejavnik upada prihodkov iz naslova DDV predstavljata domača potrošnja in uvoz, ki sta bila v letu 2020 močno okrnjena. V sprejetem proračunu je bila upoštevana napoved UMAR-ja o padcu zasebne potrošnje za 6,5 %. V primerjavi z realizacijo v letu 2019 je na nižjo realizacijo vplivalo tudi visoko število oddanih vlog davčnih zavezancev na podlagi 7. člena ZIUJP in 67.člena ZIUOPDVE, na podlagi katerih je davčni organ zaradi izgube sposobnosti pridobivanja prihodkov zaradi epidemije, dovolil odlog plačila davka za čas do dveh let, oziroma dovolil plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev.

Davek na dodano vrednost po obračunu je v letu 2020 znašal 3.410,8 mio EUR in je bil višji od načrtovanega v sprejetem proračunu za 60,7 mio EUR ali 1,8% in nižji od tistega v letu 2019 za 336 mio EUR oziroma 9 %.

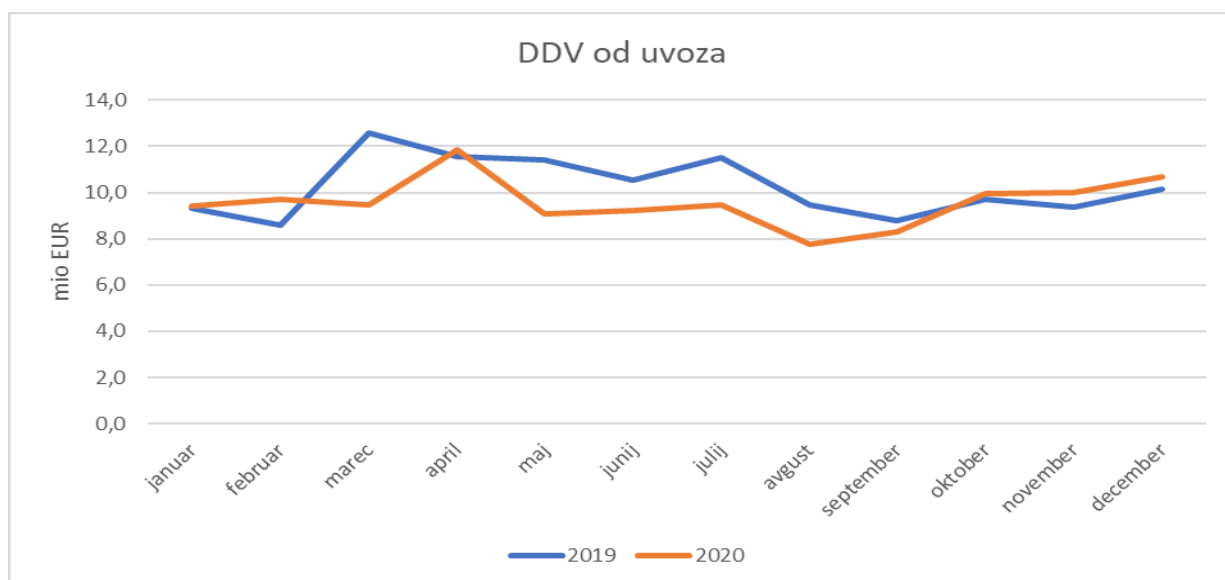
Slika 6: DDV po obračunu po mesecih za leti 2019 in 2020

Vir: Ministrstvo za finance

Davek na dodano vrednost od uvoženega blaga je v letu 2020 znašal 114,9 mio EUR in je bil nižji od načrtovanega v sprejetem proračunu za 0,7 % ali 0,8 mio EUR in nižji od tistega v letu 2019 za 8,2 mio EUR oziroma za 6,6 %. Razlogi za upad obeh davkov v primerjavi z letom 2019 so v obročnem odplačevanju in upočasnitvi gospodarske aktivnosti in potrošnje prebivalstva v času spopadanja z epidemijo.

Slika 7: DDV od uvoza (neto) po mesecih za leti 2019 in 2020

Vir: Ministrstvo za finance

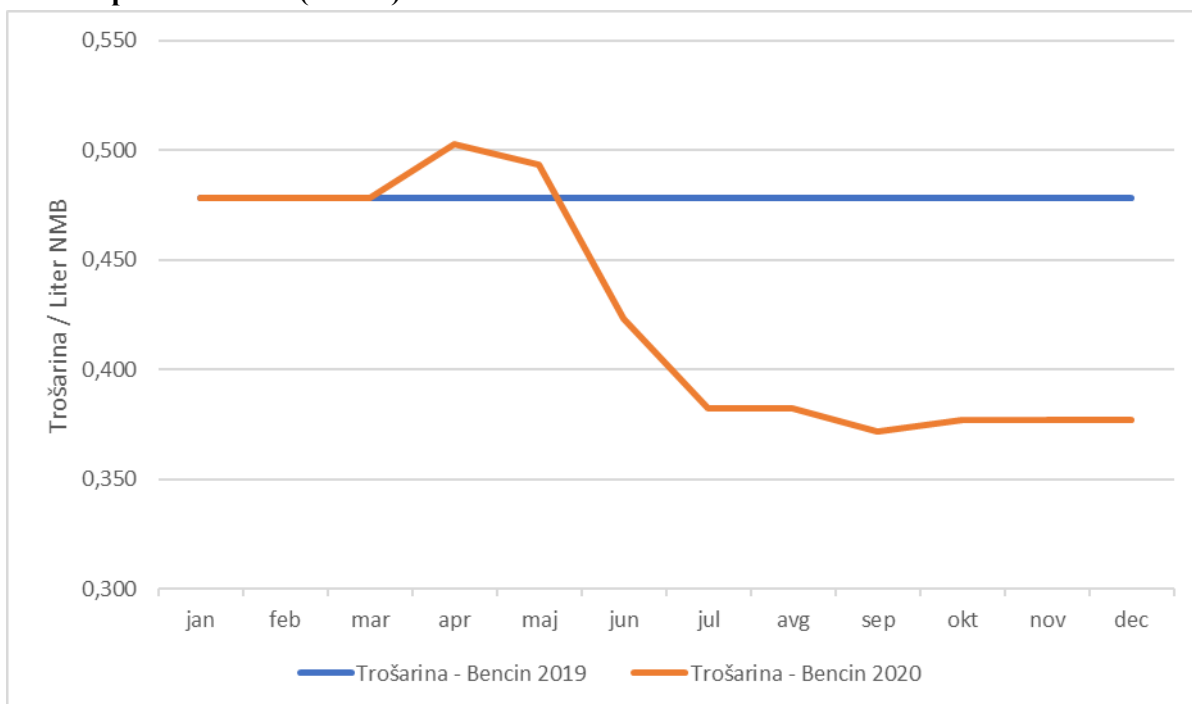
7041 Drugi davki na blago in storitve

Skupina drugi davki na blago in storitve vključuje okoljsko dajatev za onesnaževanje zraka z ogljikovim dioksidom od tekočih, plinastih in trdih goriv ter od gorljivih organskih snovi. Leta 2020 je bilo v državni proračun vplačanih 125,4 mio EUR prihodkov iz naslova taks za obremenjevanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida, kar je za 4,6 mio EUR ali 3,5 % manj od načrtovanih v sprejetem proračunu. Nižji prihodki iz tega naslova od načrtovanih v sprejetem proračunu 2020 so posledica nižjih prodanih količin energentov od katerih se plačuje dajatev. Nižje količine prodanih energentov so posledica omejitvenih ukrepov za obvladovanje epidemije COVID.

7042 Trošarine (akcize)

Leta 2020 je bilo realizirano 1.314,4 mio EUR prihodkov iz naslova trošarin, kar je 2,8 % ali 38,4 mio EUR manj od načrtovanih v sprejetem proračunu ter za 228,9 mio EUR ali 14,8 % manj, kot je bilo realizirano v letu 2019. Razlog upada prihodkov iz tega naslova glede na leto 2019 pripisujemo obročnem odplačevanju obveznosti in znižanju prodanih količin trošarinskih izdelkov zaradi ukrepov pri spopadanju z epidemijo COVID ter nižjim trošarinam na pogonska goriva v primerjavi z lanskim letom.

Slika 8: Prikaz gibanja trošarine na liter NMB in sprememba trošarinske politike v letu 2019 in 2020 na primeru NMB (bencin)

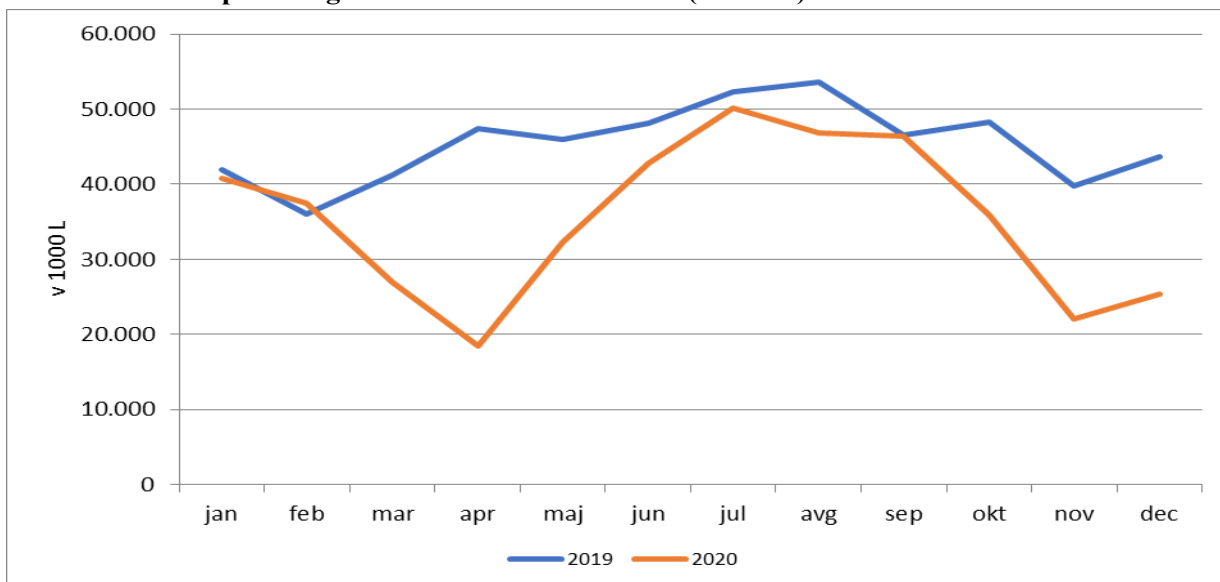

Vir: Ministrstvo za finance

Trošarine od energentov in električne energije

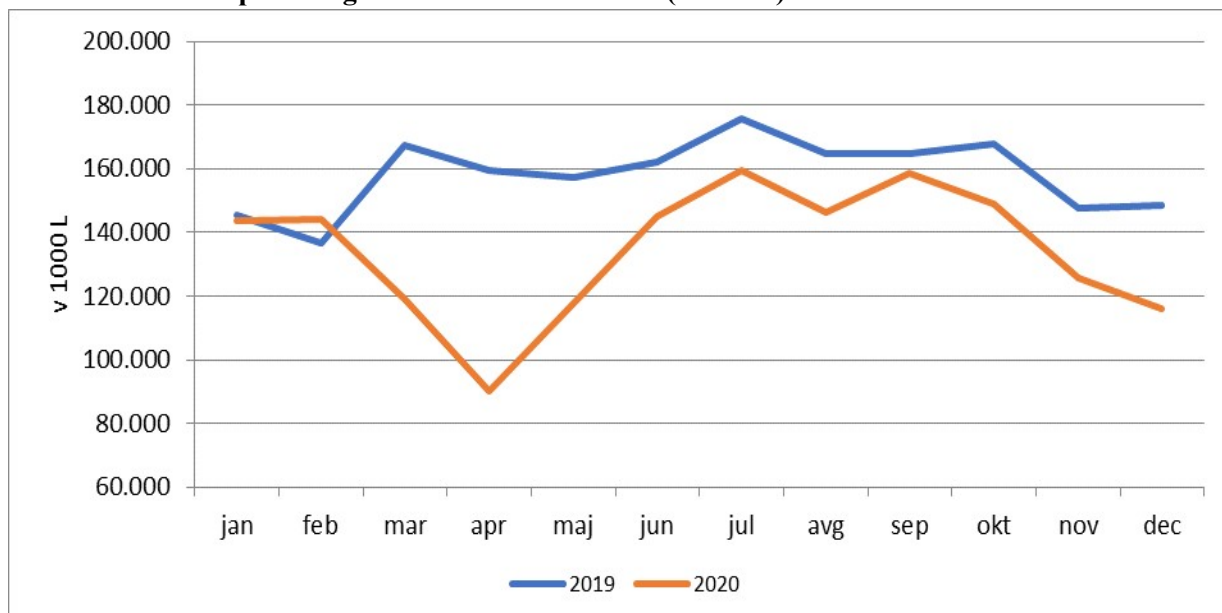
Realizacija trošarin od mineralnih olj, plina in električne energije je v letu 2020 znašala 798,5 mio EUR, kar je za 46,3 mio EUR (5,5 %) manj od načrtovanih v sprejetem proračunu za leto 2020. Nastala razlika je predvsem posledica odlogov in obročnega plačevanja davčnih obveznosti, katerih višine ni bilo mogoče napovedati.

Slika 9: Količine prodanega bencina v letih 2019-2020 (v 1000L)

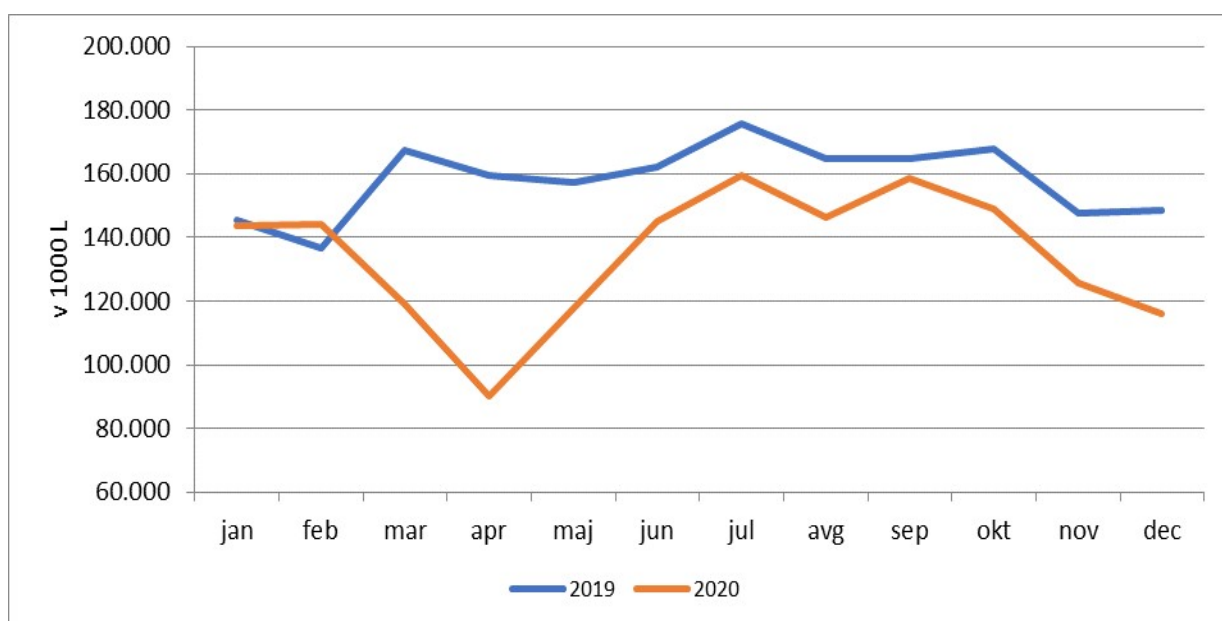
Vir: Ministrstvo za finance

Slika 10: Količine prodanega dizla v letih 2019-2020 (v 1000L)

Vir: Ministrstvo za finance

Slika 11: Količine prodanega kurilnega olja v letih 2019-2020 (v 1000L)

Vir: Ministrstvo za finance

V letu 2020 so bile količine prodanega bencina glede na realizacijo 2019 nižje za 21,9 %, dizla za 14,9 %, medtem ko so bile količine kurilnega olja zaradi ugodne cene višje za 9 %.

V letu 2020 je bilo pobranih 30,4 mio EUR prihodkov iz naslova trošarin na električno energijo.

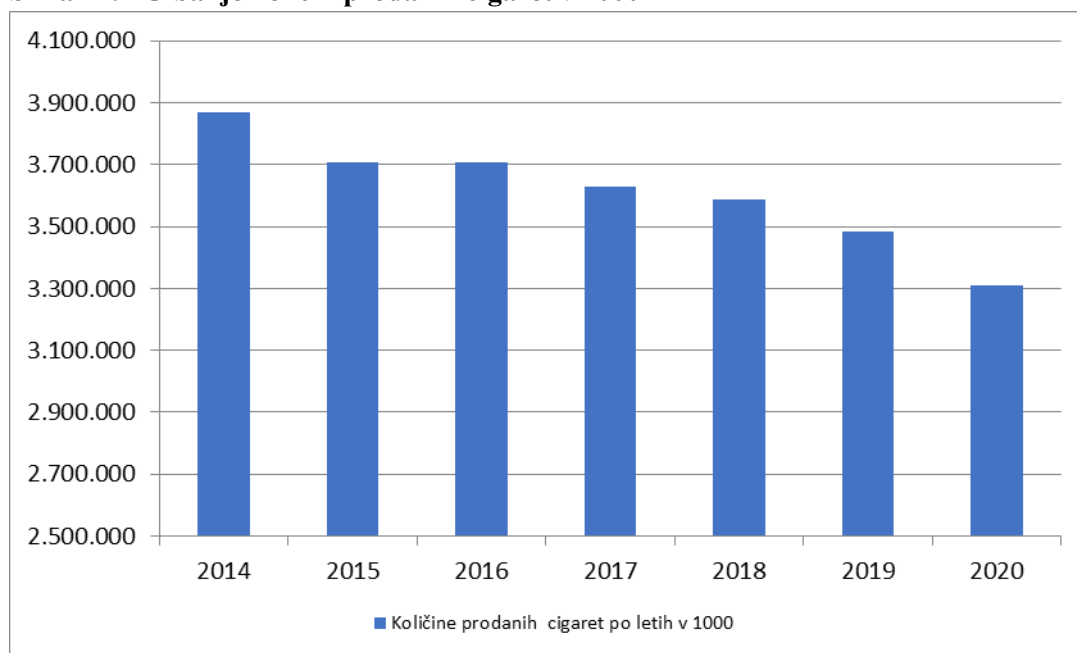
Trošarine od alkohola in alkoholnih pijač

Trošarine od alkohola in alkoholnih pijač so v letu 2020 znašale 110,4 mio EUR, kar je 2,8 mio EUR (2,6 %) več od načrtovanih v sprejetem proračunu 2020 ter 6,2 % ali 7,3 mio EUR manj glede na leto 2019. Nižja realizacija glede na enako obdobje lani je posledica nižjih prodanih količin v času uveljavitve ukrepov za obvladovanje epidemije COVID-19.

Trošarine od tobačnih izdelkov

Prihodki iz naslova trošarin od tobačnih izdelkov so bili v letu 2020 realizirani v višini 405,5 mio EUR in so bili za 5,2 mio EUR (1,3 %) višji od načrtovanih v sprejetem proračunu za leto 2020. Nižja realizacija glede na enako obdobje lani pa je posledica nižjih prodanih količin v času uveljavitve ukrepov za obvladovanje epidemije COVID19.

Slika 12: Gibanje količin prodanih cigaret v 1000

Vir: Ministrstvo za finance

7044 Davki na posebne storitve

V letu 2020 je bilo iz naslova davkov na posebne storitve v državni proračun vplačanih skupaj 215,1 mio EUR, kar je za 5,6 mio EUR oziroma za 2,6 % manj, kot je bilo načrtovano v sprejetem proračunu. Iz naslova davka od posebnih in klasičnih iger na srečo je bilo v državni proračun vplačanih 29 mio EUR, kar 19,9 % manj kot je bilo načrtovano. V času priprave proračuna ni bilo mogoče predvideti drugega vala epidemije. Hkrati je v primerjavi z letom 2019 tega davka za 41,3 % manj. Igralni saloni namreč v času spopadanja za zaježitev epidemije niso smeli obratovati. Davka na finančne storitve je bilo vplačanega 66,7 mio EUR ali 1,7 % manj kot je bilo načrtovano v sprejetem proračunu. Realizacija prihodkov iz naslova davka od prometa zavarovalnih poslov je znašala 101,7 mio EUR (0,5 % padec glede na načrtovano vrednost v sprejetem proračunu). Davka od srečk je bilo vplačanega 17,6 mio EUR.

7046 Letna dajatev za uporabo vozil v cestnem prometu

Dajatev za uporabo vozil v cestnem prometu vplačujejo lastniki motornih vozil ob vsaki obvezni registraciji vozil. Iz tega naslova je bilo v letu 2020 v državni proračun vplačanih 160,2 mio EUR, kar je za 0,3 mio EUR manj, kot je bilo načrtovano v sprejetem proračunu.

7047 Drugi davki na uporabo blaga in storitev

Drugi davki na uporabo blaga in opravljanje storitev vključujejo okoljsko dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda, vodna povračila, požarno takso, okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi uporabe mazalnih olj in tekočin, zaradi odlaganja odpadkov, zaradi nastajanja izrabljenih motornih vozil, zaradi starih bremen odpadne električne in elektronske opreme iz gospodinjstev, zaradi nastajanja izrabljenih gum, zaradi starih bremen odpadne embalaže, zaradi

uporabe hlapnih organskih spojih, sredstva za vzdrževanje melioracijskih sistemov, pribitek k cestnini in taksa za pretovor v koprskem pristanišču

V državni proračun je bilo v letu 2020 skupaj vplačanih 65,8 mio EUR davkov iz tega naslova, kar je za 1,6 mio EUR oziroma 2,4 % manj od načrtovanega. Med drugimi davki na uporabo blaga in storitev največji delež v letu 2020 predstavljajo vodna povračila. Teh je bilo v letu 2020 realiziranih 31,7 mio EUR, kar je za 1,5 % oziroma za 0,5 mio EUR manj, kot je bilo načrtovano v sprejetem proračunu.

7048 Davki od prometa motornih vozil

Realizacija prihodkov iz naslova davka od prometa motornih vozil je v letu 2020 znašala 33,2 mio EUR in je za 0,1 mio EUR oziroma 0,1 % nižja od načrtovanih prihodkov iz tega naslova v sprejetem proračunu. V primerjavi z lanskim letom je realizacija nižja za 26,5 %, kar pripisujemo ukrepom za zajezitev epidemije.

705 DAVKI NA MEDNARODNO TRGOVINO IN TRANSAKCIJE

V letu 2020 je bilo realiziranih 102,4 mio EUR prihodkov iz naslova davkov na mednarodno trgovino, kar je za 8,2 mio EUR oziroma 8,7 % več, kot je bilo načrtovano v sprejetem proračunu.

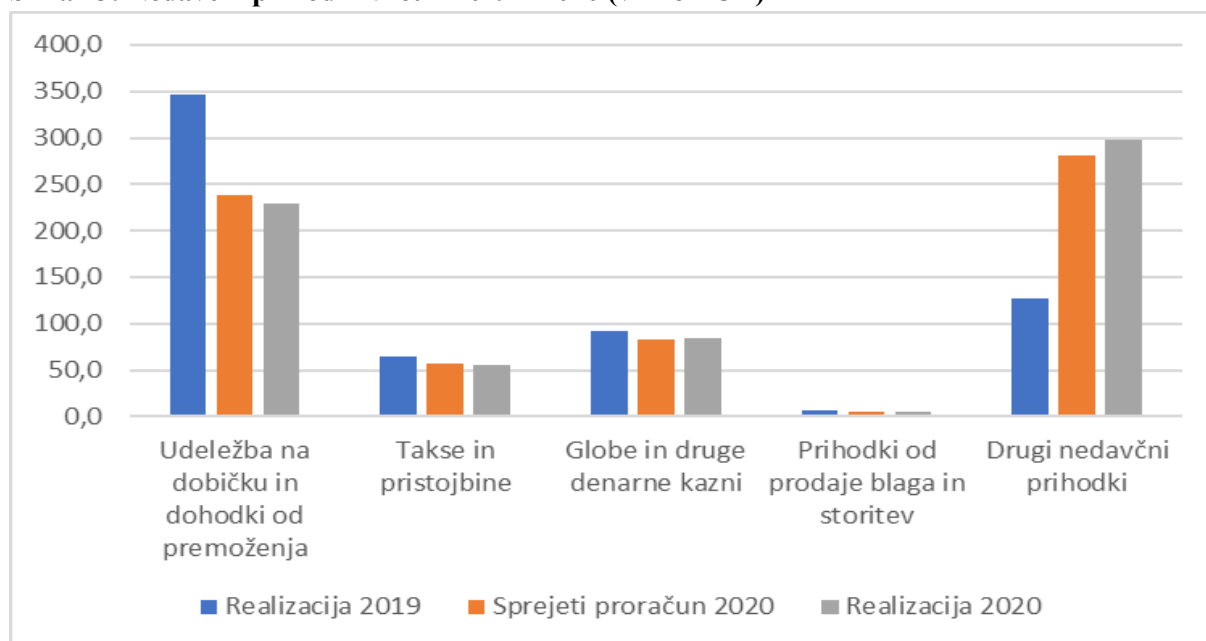
706 DRUGI DAVKI

V skupino drugi davki sodijo poznejša vplačila pozneje plačanih ali ukinjenih davkov, izterjava neplačanih davkov iz preteklih let, ter nerazporejeni davki in prispevki. V letu 2020 se je na tem kontu realiziralo 3,2 mio EUR drugih davkov.

71 NEDAVČNI PRIHODKI

V sprejetem proračunu za leto 2020 je bilo načrtovanih 665,3 mio EUR nedavčnih prihodkov; realiziralo se je 672 mio EUR oziroma za 6,7 mio EUR ali 1 % več, kot je bilo načrtovano.

Slika 13: Nedavčni prihodki v letih 2019 – 2020 (v mio EUR)

Vir: Ministrstvo za finance

710 Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja

V letu 2020 je bilo realizirano 229,4 mio EUR prihodkov iz tega naslova, kar je za 8,6 mio EUR (3,6 %) manj od načrtovanih v sprejetem proračunu 2020.

7100 Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki

V sprejetem proračunu za leto 2020 je bilo načrtovanih 130,8 mio EUR prihodkov od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki nefinančnih in finančnih družb, ki so v pretežni lasti države. Dejansko je bila država ob koncu obravnavanega leta udeležena na dobičkih in dividendah ter presežku prihodkov nad odhodki v višini 124,3 mio EUR, kar je za 6,5 mio EUR (5 %) manj od načrtovanega zneska. V primerjavi z lanskim letom so ti prihodki nižji za 102,2 mio EUR ali 45,1 %. Po priporočilu ECB finančne družbe v letu 2020, zaradi dogajanj na finančnih trgih v času spopadanja z epidemijo COVID, niso izplačale dividend.

7102 Prihodki od obresti

Prihodki od obresti so v letu 2020 znašali 10,8 mio EUR in so v skladu z načrtovanimi v sprejetem proračunu 2020. Največ prihodkov od obresti v višini 10,1 mio EUR je bilo vplačanih iz naslova drugih prihodkov od obresti. Za potrebe financiranja spopada z epidemijo COVID ter servisiranja dolga se je zakladnica RS dodatno zadolžila in je z raznimi finančnimi instrumenti na podlagi v naprej plačanih obresti realizirala 10,1 mio EUR prihodkov.

7103 Prihodki od premoženja

Leta 2020 je bilo iz naslova prihodkov od premoženja (najemnin, podeljenih koncesij) skupaj vplačano v proračun države 94,3 mio EUR prihodkov, kar je za 2,1 mio EUR ali 2,2 % manj, kot je bilo načrtovano v sprejetem proračunu.

Največji delež med prihodki od premoženja predstavljajo prihodki od nadomestila za dodelitev služnostne pravice in ustanovitev stavbne pravice v višini 19 mio EUR, nato prihodki iz naslova koncesijskih dajatev za občasna in začasna dela študentov in dijakov v višini 17,2 mio EUR, sledijo prihodki iz naslova koncesijskih dajatev od posebnih iger na srečo v višini 11,7 mio EUR ter prihodki od nadomestil za upravljanje državnih gozdov v višini 10,5 mio EUR. S podelitvijo koncesij za vodno pravico so prejemniki pravic vplačali 9,5 mio EUR, za koriščenje pravice do rudarjenja pa je bilo vplačanih 1,9 mio EUR. V primerjavi z lanskim letom v vseh kategorijah, kot posledico ukrepov za spopadanje z epidemijo COVID, beležimo izpad prihodkov.

711 TAKSE IN PRISTOJBINE

Prihodki iz naslova taks in pristojbin so bili leta 2020 realizirani v višini 55,3 mio EUR, kar je za 1,6 mio EUR oz. 2,9 % manj, kot je bilo načrtovano v sprejetem proračunu. Zavezanci za poravnavo sodnih postopkov so vplačali 25,2 mio EUR, zavezanci za plačilo upravnih taks in pristojbin v upravnih postopkih pa 30,1 mio EUR. V primerjavi z lanskim letom se v obeh kategorijah, kot posledico ukrepov za spopadanje z epidemijo COVID, beleži izpad prihodkov.

712 GLOBE IN DRUGE DENARNE KAZNI

V proračun se stekajo tudi globe in druge denarne kazni za prekrške, prestopke in kazniva dejanja, ki jih vplačujejo udeleženci v prometu, upravni izvršbi, gospodarskih postopkih ipd.

Iz naslova glob in drugih denarnih kazni je bilo leta 2020 v državni proračun vplačanih 83,6 mio EUR prihodkov, kar je za 0,1 mio EUR oziroma za 0,2 % več, kot je bilo načrtovano v sprejetem proračunu. Prihodki so se realizirali v skladu z načrtovanjem v sprejetem proračunu. Kljub temu so v primerjavi z

letom 2019 nižji za 7,9 mio EUR ali 8,7 %, kar se pripisuje posledicam ukrepov za spopadanje z epidemijo COVID.

713 PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV

Neposredni uporabniki državnega proračuna, ki opravljajo lastno dejavnost, vplačujejo v proračun presežek prihodkov nad odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu. V letu 2020 so vplačali 5,4 mio EUR presežkov, kar je za 0,4 % več, kot je bilo načrtovano v sprejetem proračunu za leto 2020.

714 DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI

V kategorijo drugih nedavčnih prihodkov sodijo prihodki od zaračunanih tiskovin (potnih listin, osebnih izkaznic, registrskih tablic), iz naslova zaračunanih stroškov razporejanja javnofinančnih prihodkov (provizija UJP), prihodki od storitev v postopkih homologacije in posamične odobritve vozil ter ostali izredni nedavčni prihodki (refundacije boleznin, invalidnin, vračila neupravičenih stroškov in drugih dodatkov, socialnih pomoči, vračila štipendij...).

V sprejetem proračunu za leto 2020 je bilo načrtovanih 281,4 mio EUR drugih nedavčnih prihodkov, njihova realizacija pa je bila za 5,9 % ali 16,7 mio EUR višja in je znašala 298,2 mio EUR. V primerjavi z lanskim letom so drugi nedavčni prihodki višji za 171,9 mio EUR ali 136,1 %. Za potrebe servisiranja dolga RS in financiranja spopada z epidemijo COVID se je zakladnica RS dodatno zadolžila in je z raznimi finančnimi instrumenti na podlagi razlike v ceni realizirala dodatne prihodke.

72 KAPITALSKI PRIHODKI

Višina načrtovanih kapitalskih prihodkov temelji na odloku o programu prodaje finančnega in stvarnega premoženja države. Kapitalski prihodki predstavljajo prihodke od prodaje osnovnih sredstev (zgradbe in prostori, prevozna sredstva, oprema in drugo), prodaje zalog ter prodaje zemljišč in neopredmetenih dolgoročnih sredstev.

Za leto 2020 je bila načrtovana prodaja stvarnega premoženja v višini 73,8 mio EUR, dejansko pa je bilo prodanih za 78,9 mio EUR osnovnih sredstev ter zemljišč in drugih neopredmetenih sredstev, kar je 5,1 mio EUR več, kot je bilo načrtovano. Večino razlike med sprejetim proračunom in končno realizacijo se pripisuje višjim prihodkom od prodaje zemljišč in neopredmetenih sredstev, ki so bili od načrtovanih v sprejetem proračunu višji za 13,4 % ali 8,7 mio EUR. V teh so najbolj izstopali prihodki od prodaje stavbnih zemljišč, ki so se realizirali za 4,5 mio EUR več kot v sprejetem proračunu.

73 PREJETE DONACIJE

V letu 2020 je bilo vplačanih 15,7 mio EUR nepovratnih sredstev domačih in tujih donatorjev, kar je za 0,3 mio EUR manj, kot je bilo načrtovano v sprejetem proračunu za leto 2020. Tuje nevladne organizacije in fundacije ter tuje vlade in vladne institucije so nakazale 3,7 mio EUR donacij, domači donatorji pa so prispevali 12 mio EUR.

74 TRANSFERNI PRIHODKI

Iz državnega proračuna in skladov socialnega zavarovanja je bilo leta 2020 vplačano v državni proračun 1 mio EUR prispevkov delodajalcev za porodniško varstvo in za zaposlovanje, nadomestil za

čas brezposelnosti ter starševskih nadomestil. Realizacija je bila v skladu z načrtovanimi prihodki v sprejetem proračunu.

78 PREJETA SREDSTVA IZ EVROPSKE UNIJE IN IZ DRUGIH DRŽAV

S sprejetim proračunu za leto 2020 je bilo načrtovanih 941,4 mio EUR prihodkov iz Evropske unije. Prihodki vključujejo prejeta sredstva Evropske unije za izvajanje skupne kmetijske in ribiške politike, sredstva Strukturnih skladov in Kohezijskega sklada EU, prejeta sredstva za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU, ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije ter prejeta sredstva od drugih evropskih institucij in iz drugih držav. V letu 2020 je bilo realiziranih 724,8 mio EUR prihodkov iz proračuna EU, kar pomeni 77,0 % realizacijo načrtovanih EU prihodkov.

V celotni strukturi EU prihodkov predstavljajo največji delež sredstva iz naslova izvajanja evropske kohezijske politike 2014-2020 (cilj: naložbe za rast in delovna mesta), in sicer 57,8 %. Realizirani so bili v višini 418,7 mio EUR, kar pomeni skoraj 9 % rast glede na leto 2019. Največji delež prihodkov znotraj kohezijske politike predstavljajo prihodki iz naslova Evropskega sklada za regionalni razvoj (50 %), sledijo prihodki iz Evropskega socialnega sklada (25 %) ter prihodki Kohezijskega sklada (23 %).

Slovenija ima v finančni perspektivi 2014-2020 na voljo 3,068 milijarde EUR sredstev evropske kohezijske politike, ki jih lahko koristi do konca leta 2023. Konec leta 2020 je skupna višina sredstev, dodeljena z izdanimi odločitvami o podpori (projekti, programi, javni razpisi), znašala 3,22 milijarde EUR, kar predstavlja 105 % vseh razpoložljivih sredstev, skupna višina potrjenih operacij je bila 2,72 milijarde EUR (EU del), kar znaša 89 % razpoložljivih sredstev, skupna vrednost izplačil pa je dosegla 1,59 milijarde EUR (EU del), kar predstavlja 52 % razpoložljivih sredstev. Izplačila predstavljajo tako izplačila iz državnega proračuna, kot tudi izplačila iz naslova finančnih instrumentov v višini 159 mio EUR, ki pa se ne izkazujejo v bilanci prihodkov in odhodkov državnega proračuna.

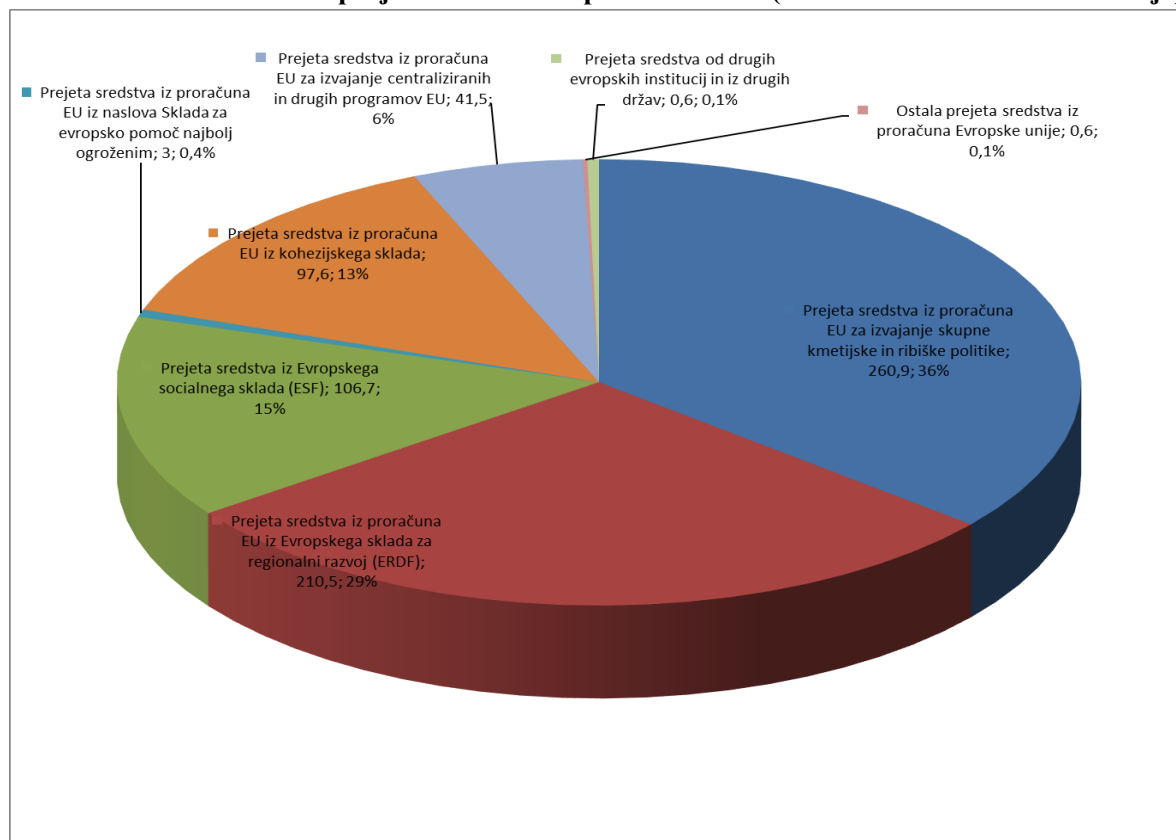
Leto 2020 je močno zaznamovala epidemija COVID-19. Za naslavljanje trenutnih potreb za soočanje s pandemijo in za odpravo posledic epidemije se bodo uporabila tudi sredstva EKP. Financirani bodo predvsem ukrepi na področju trga dela, izboljšanja kapacitet v zdravstvu, raziskav in razvoja, IKT za potrebe digitalnega izobraževanja ter na področju podpore gospodarskim subjektom. V ta namen se preusmerjajo še ne dodeljena sredstva iz OP-ja ter prilagajajo že obstoječi projekti v izvajanju. Ustrezno se prilagaja tudi dinamika izvajanja obstoječih projektov in potrjevanje novih.

Na podlagi usmeritev EK in spremenjenih zakonodajnih aktov, sprejetih odločitev Vlade RS in Državnega zbora ter prejetih novih ukrepov pristojnih resorjev je bil že pripravljen prvi predlog spremembe OP za omilitev posledic epidemije COVID-19 za državljane ter gospodarstvo. EK je spremembo OP-ja potrdila 19. 6. 2020. Sprememba dokumenta bo omogočila, da se bodo lahko od 1. 2. 2020 dalje sofinancirali ukrepi in aktivnosti, ki predhodno niso bili predvideni v OP-ju in se izrecno nanašajo na omilitev posledic epidemije COVID-19.

V okviru Kohezijske politike se izvajajo tudi finančni instrumenti, ki se ne evidentirajo v bilanci prihodkov in odhodkov državnega proračuna. Operacija je bila potrjena v višini 253 mio EUR in se izvaja prek strukture sklada skladov Slovenske izvozne in razvojne banke d.d., Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: SID). Prva tranša v višini 63,3 mio EUR je bila v sklad skladov vplačana decembra 2017. Do konca leta 2019 je bilo prek finančnih posrednikov končnim prejemnikom odobrenih 82,1 mio EUR sredstev (od tega 51,3 mio EUR EU sredstev) ter sklenjenih 1.920 pogodb. V zadnjem četrtletju 2019 je sklad skladov uspešno izvedel črpanje druge tranše FI v višini 63,25 mio EUR sredstev EU. V tretjem četrtletju leta 2020 je bilo po podatkih, pripravljenih na osnovi prejetih poročil finančnih posrednikov in finančnih institucij, ki sicer še niso popolna in v celoti potrjena, skupaj sklenjenih 57 finančnih poslov v višini 14,9 mio EUR in črpanih najmanj 9,3 mio EUR sredstev. Skupaj je sklenjenih 2.521 finančnih poslov v višini 116,7 EUR in črpanih sredstev v višini 105,6 mio EUR.

Prejeta sredstva iz proračuna EU iz naslova skupne kmetijske in ribiške politike so bila realizirana v višini 260,9 mio EUR, kar predstavlja 36 % vseh prejetih sredstev iz EU, od tega najvišji delež 51,2 %, predstavljajo vračila za sheme neposrednih plačil v kmetijstvu za obdobje 2014–2020.

Slika 14: Struktura vseh prejetih sredstev iz proračuna EU (v mio EUR in deležu realizacije)

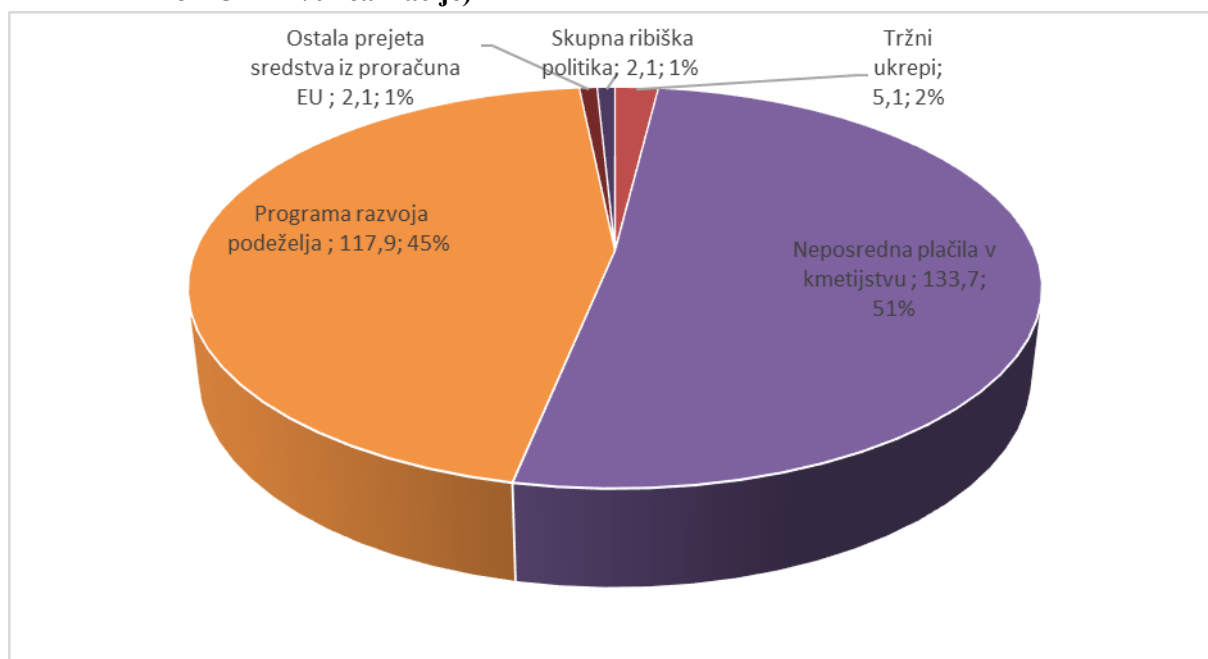
Vir: Ministrstvo za finance

781 PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU ZA IZVAJANJE SKUPNE KMETIJSKE IN RIBIŠKE POLITIKE

V sprejetem proračunu je bilo iz naslova ukrepov skupne kmetijske in ribiške politike načrtovano 286,2 mio EUR prihodkov. Dejansko je bilo realizirano 260,9 mio EUR oz. 91,2 % od načrtovanega.

Strukturno gledano je bilo 96,5 % prihodkov realiziranih iz naslova neposrednih plačil v kmetijstvu iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada ter iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja za izvajanje ukrepov programa razvoja podeželja.

Slika 15: Struktura prejetih sredstev EU za izvajanje skupne kmetijske in ribiške politike (v mio EUR in % realizacije)

Vir: Ministrstvo za finance

Prejeta sredstva EU za neposredna plačila v kmetijstvu so bila v sprejetem proračunu načrtovana v višini 134,3 mio EUR, realizirana pa so bila v višini 133,7 mio EUR oz. v višini 99,6 %. Vračila iz proračuna EU se nanašajo na izplačilo podpor za sheme neposrednih plačil, za katere so upravičenci zbirne vloge oddali v letu 2019.

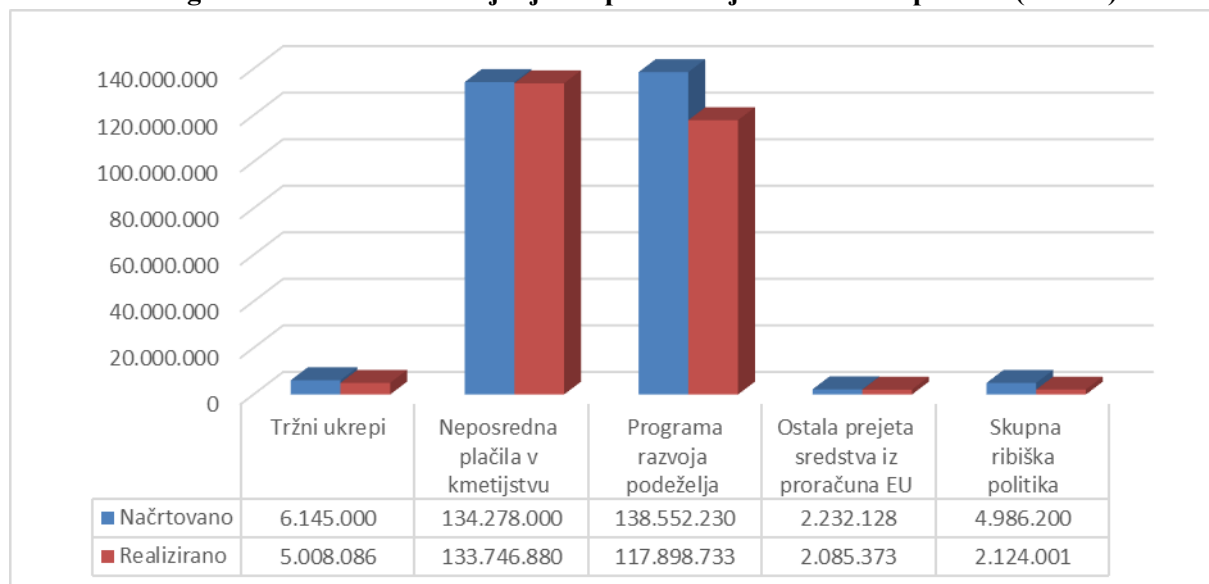
Prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje programa razvoja podeželja so bila v sprejetem proračunu načrtovana v višini 138,6 mio EUR. Dejansko je bilo iz tega naslova realizirano 117,9 mio EUR oz. 85,1 % od načrtovanega. Vračila se nanašajo na izplačila za ukrepe programa razvoja podeželja 2014–2020 v obdobju od 16. 10. 2019 do 15. 10. 2020.

Sredstva za tržne ukrepe v kmetijstvu so bila v sprejetem proračunu načrtovana v višini 6,1 mio EUR. Dejansko je bilo iz tega naslova realizirano 5 mio EUR prihodkov oz. 81,5 % od načrtovanega. Povračila se nanašajo na izplačane podpore tržne ureditve za vino, namenjene izvedbi programov prestrukturiranja vinogradniških površin ter promociji vina.

Ostala prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje skupne kmetijske politike so bila v sprejetem proračunu načrtovana v višini 2,2 mio EUR. Dejansko prejeta sredstva EU iz tega naslova so bila realizirana v višini 2,1 mio EUR oz. 93,4-odstotno. Največji delež vračil se nanaša na prejeta sredstva iz proračuna EU za shemo šolskega sadja in zelenjave v višini 0,9 mio EUR.

Prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje skupne ribiške politike so bila v sprejetem proračunu načrtovana v višini 5 mio EUR. Od tega je bilo dejansko realizirano 42,6 % oz. 2,1 mio EUR. Sredstva EU so bila povrnjena za zaključene in izplačane aktivnosti v okviru Operativnega programa za izvajanje Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v Republiki Sloveniji za obdobje 2014–2020.

Slika 16: Pregled sredstev EU za izvajanje skupne kmetijske in ribiške politike (v EUR)

Vir: Ministrstvo za finance

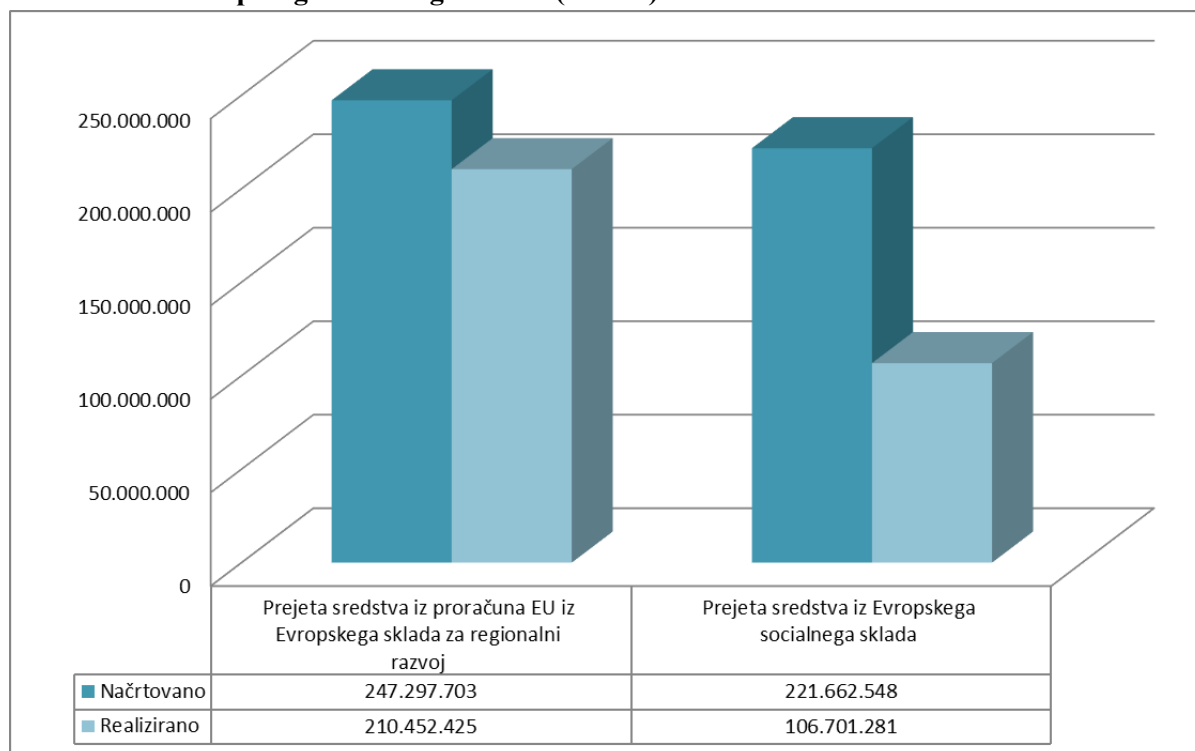
782 PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU IZ STRUKTURNIH SKLADOV

V sprejetem proračunu je bilo iz naslova prihodkov iz Strukturnih skladov EU načrtovanih 471,9 mio EUR. Dejansko je bilo iz tega naslova realizirano 321,1 mio EUR oz. 68 % načrtovanega.

V okviru Strukturnih skladov največji delež predstavljajo sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj (ERDF). Prihodki iz tega naslova so bili s sprejetim proračunom načrtovani v višini 247,3 mio EUR, dejanski priliv pa je znašal 210,5 mio EUR, kar je 85,1 % načrtovanega. Nižji priliv od načrtovanega je bil tudi iz Evropskega socialnega sklada (ESF). Prihodki so bili realizirani v skladu s tekočimi izdatki, izvršenimi na podlagi upravičenih zahtevkov za zaključene aktivnosti, in sicer v višini 106,7 mio EUR. Sredstva omenjenih strukturnih skladov so namenjena predvsem krepitvi raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij, spodbudam podjetništva in razvoju poslovnih modelov za MSP, spodbudam zaposlovanju in mobilnosti delovne sile, socialnega vključevanja ter izboljšanju zaposljivosti, izobraževanja in vseživljenjskega učenja.

Sledijo prejeta sredstva iz proračuna EU iz naslova Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim za obdobje 2014–2020, ki so v letu 2020 znašala 3,9 mio EUR. Sredstva sklada se v Sloveniji namenja predvsem za financiranje nudenja materialne pomoči v obliki hrane ter za izvajanje aktivnosti socialnega vključevanja, do česar so upravičeni najbolj ogroženi prebivalci.

Slika 17: Načrtovani in realizirani prihodki iz naslova Evropskega sklada za regionalni razvoj in Evropskega socialnega sklada (v EUR)

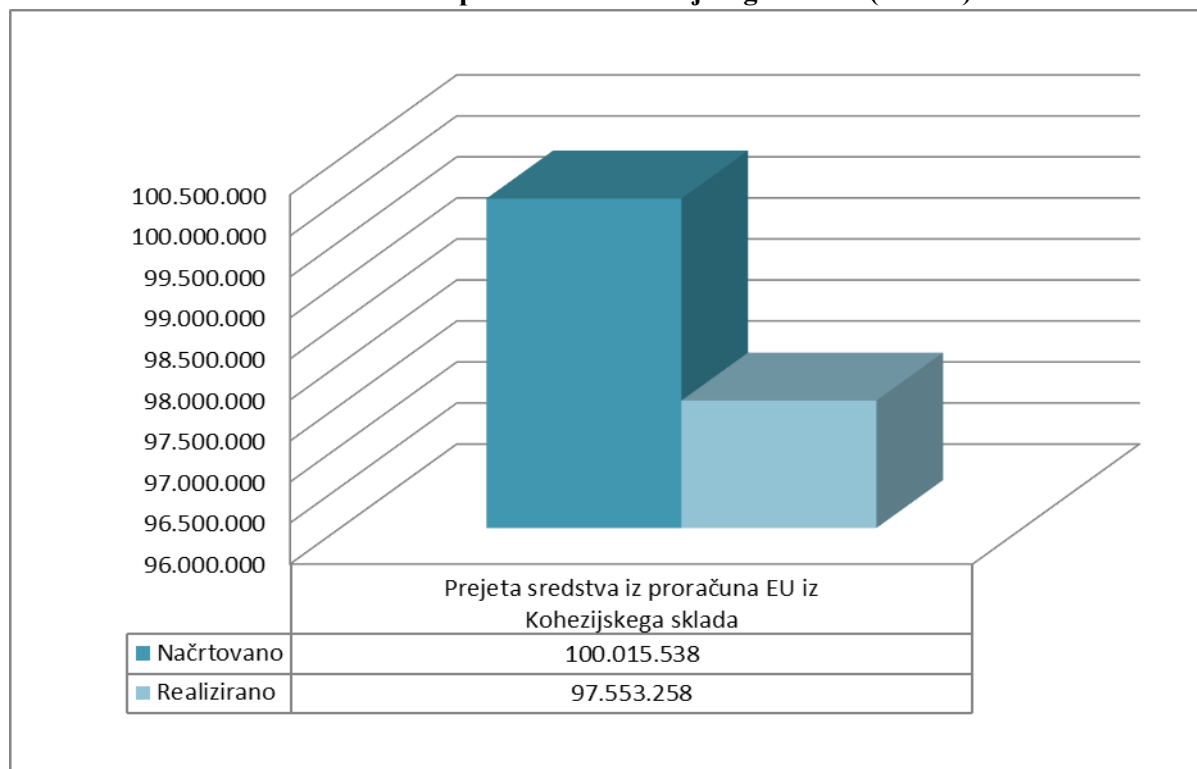
Vir: Ministrstvo za finance

783 PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU IZ KOHEZIJSKEGA SKLADA

Za leto 2020 je bilo v sprejetem proračunu predvidenih 100 mio EUR prihodkov iz Kohezijskega sklada EU. Dejanska prejeta sredstva EU iz tega naslova predstavljajo 97,5 % načrtovanih, in so bila realizirana v višini 97,6 mio EUR.

Prejeta sredstva Kohezijskega sklada iz naslova Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike za obdobje 2014–2020 se namenja predvsem področju izgradnje okoljske in prometne infrastrukture ter področju trajnostne rabe energije. V letu 2020 je bilo tako največ sredstev kohezijskega sklada namenjenih razvoju železniškega sistema in projektom izgradnje ustrezne infrastrukture za zagotavljanje trajne, varne in kakovostne oskrbe prebivalstva s pitno vodo ter za odvajanje in čiščenje odpadne vode.

Slika 18: Načrtovani in realizirani prihodki iz Kohezijskega sklada (v EUR)

Vir: Ministrstvo za finance

784 PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EU ZA IZVAJANJE CENTRALIZIRANIH IN DRUGIH PROGRAMOV EU

Prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU so bila s sprejetim proračunom načrtovana v višini 81,7 mio EUR. Dejansko prejeta sredstva EU iz tega naslova so bila v višini 41,5 mio EUR, kar je 50,7 % načrtovanega.

Skupina prihodkov vključuje prejeta sredstva EU za izvajanje projektov in programov, ki se izvajajo centralizirano preko razpisov Evropske komisije in sredstva programov, ki se izvajajo decentralizirano (skladi na področju varnosti, zunanjih mej, migracij in azila). V povezavi z EU proračunom se v navedeno podskupino kontov tako evidentirajo prihodki iz programov EU proračuna, ki niso del največjih EU politik (skupne kmetijske in ribiške ter kohezijske politike).

V letu 2020 največji delež predstavljajo prejeta sredstva iz naslova Instrumenta za povezovanje Evrope (CEF) za obdobje 2014–2020, in sicer v višini 29,3 mio EUR. Evropska sredstva finančnega instrumenta so namenjena podpiranju razvoja visoko zmogljivostnega, trajnostnega in učinkovitega medsebojno povezanega vseevropskega omrežja na področju prometa, energije in digitalnih omrežij ter zapolnjevanju manjkajočih povezav med navedenimi področji.

Iz naslova Sklada za notranjo varnost (ISF) in Sklada za azil, migracij in vključevanje (AMIF) smo prejeli 8,4 mio EUR. Sredstva sklada AMIF se namenjajo upravljanju migracijskih tokov, ukrepom povezanim z azilom, zakonitim priseljevanjem in vključevanjem državljanov tretjih držav. Iz sklada ISF se podpirajo ukrepi s področja upravljanja zunanjih meja, izvajanja skupne vizumske politike, policijskega sodelovanja, preprečevanja kriminala in boja proti težjim oblikam čezmejnega kriminala ter kriznega upravljanja in varovanja kritične infrastrukture Evropske unije.

786 OSTALA PREJETA SREDSTVA IZ PRORAČUNA EVROPSKE UNIJE

Ostala prejeta sredstva iz proračuna EU zajemajo prejeta sredstva za povračilo potnih stroškov na sestankih sveta EU, prejete obresti od ostalih prejetih sredstev iz proračuna EU ter ostala prejeta sredstva. Iz navedenega naslova je bilo prejetih 1,1 mio EUR.

787 PREJETA SREDSTVA OD DRUGIH EVROPSKIH INSTITUCIJ IN IZ DRUGIH DRŽAV

Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij so bila v letu 2020 realizirana v višini 2,8 mio EUR.

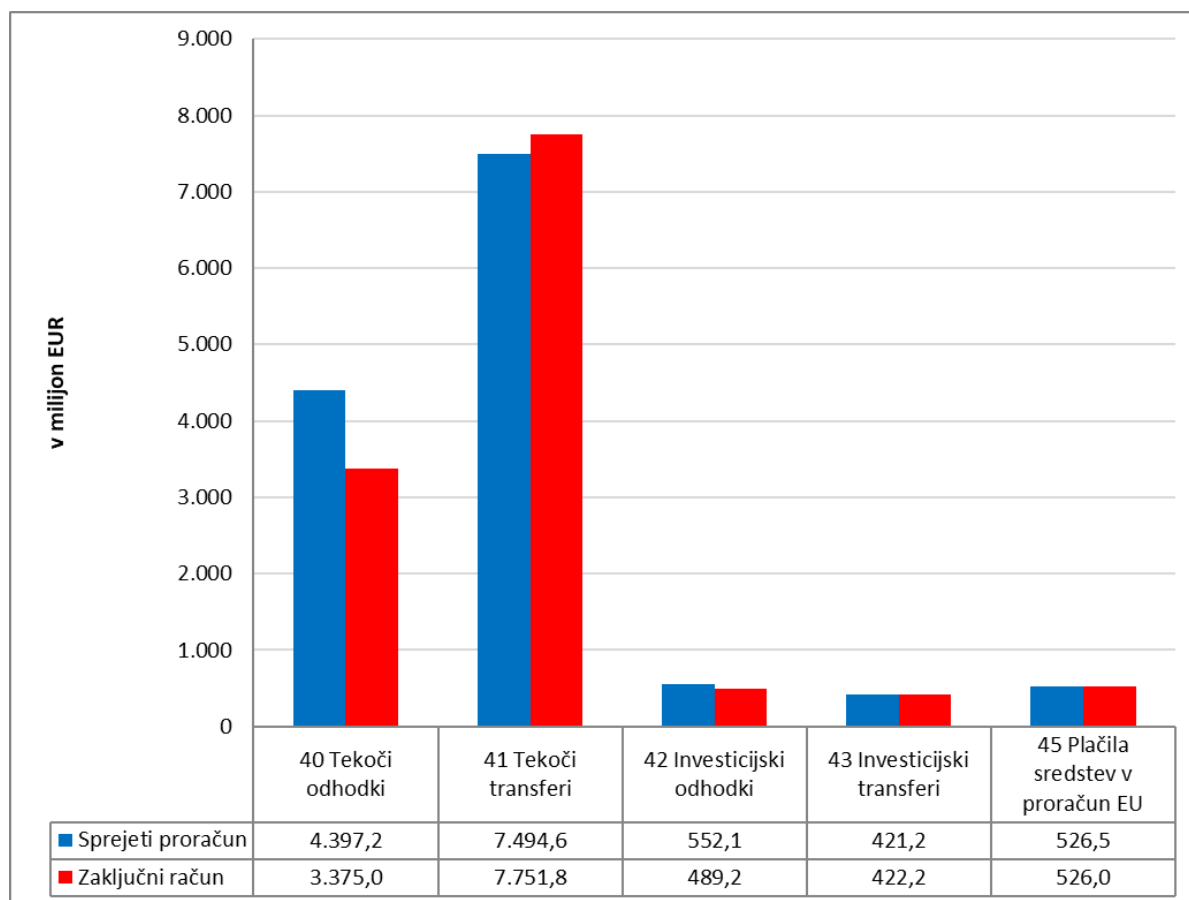
A2) ODHODKI

V sprejetem proračunu so bili odhodki načrtovani v višini 13.391,5 mio EUR. Realizirani so bili v višini 12.564,3 mio EUR, kar predstavlja 93,8 % načrtovanih odhodkov. V tem je bilo za ukrepe COVID-19 izplačano 2.005,0 mio. EUR, kar predstavlja 16 % realiziranih odhodkov.

Največji delež porabe proračunskih odhodkov predstavljajo tekoči transferji (61,7 %) in tekoči odhodki (26,9 %). Skupaj sta ti dve ekonomski kategoriji dosegli 88,6 % odhodkov proračuna. Ostali trije ekonomski nameni porabe so zavzemali naslednje deleže: investicijski odhodki 3,9 %, plačila sredstev v proračun EU 4,2 % in investicijski transferji 3,4 %.

Naslednja slika prikazuje navedeni ekonomski nameni porabe odhodkov proračuna v letu 2020 s primerjavo realizacije na sprejeti proračun.

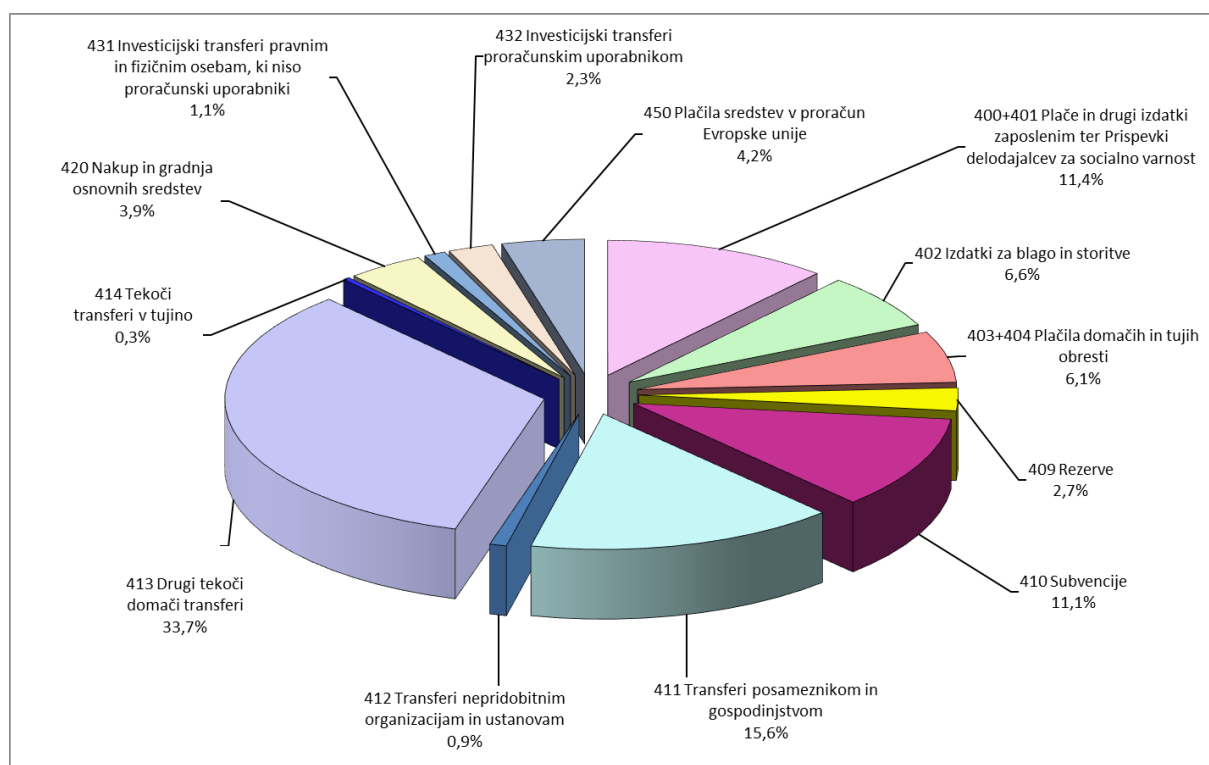
Slika 19: Odhodki proračuna po ekonomskih namenih v letu 2020

Vir: Ministrstvo za finance

Podrobnejši prikaz deležev realizacije odhodkov proračuna v letu 2020 po ekonomskih namenih porabe prikazuje spodnja slika. Iz nje je razvidno, da največji delež predstavljajo drugi tekoči domači transferji (podskupina kontov 413) v višini 33,7 %. Ostale večje deleže izkazujejo še: transferji posameznikom in gospodinjstvom (podskupina kontov 411), ki dosegajo 15,6 %, plače in prispevki (podskupini kontov 400 in 401 skupaj) v višini 11,4 %, subvencije (podskupina kontov 410) v višini 11,1 %, izdatki za blago in storitve (podskupina kontov 402) v višini 6,6 % ter plačila domačih in tujih obresti (podskupini kontov 403 in 404 skupaj) v višini 6,1 %. Vsi ostali ekonomski nameni porabe izkazujejo deleže manjše od 5 %.

Slika 20: Deleži ekonomskih namenov v skupnih odhodkih v letu 2020

Vir: Ministrstvo za finance

40 TEKOCI ODHODKI

Tekoči odhodki zajemajo plače in druge izdatke zaposlenim, prispevke delodajalcev za socialno varnost, izdatke za blago in storitve (vključno z odhodki za operativno delovanje državnih organov, ki jih imenujemo materialni stroški, ter odhodki za vojaške namene in za specialno policijsko opremo), plačila obresti ter sredstva, izločena v rezerve.

400 PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM

401 PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOCIALNO VARNOST

V okviru sredstev za stroške dela zaposlenih pri neposrednih proračunskih uporabnikih so vključene pravice porabe in njihova realizacija za plače in druge izdatke zaposlenim ter prispevke delodajalcev za socialno varnost.

Podskupina kontov 400 »Plače in drugi izdatki zaposlenim« vključuje plače in dodatke, regres za letni dopust, povračila in nadomestila, sredstva za delovno uspešnost, nadurno delo in druge izdatke zaposlenim. S sprejetim proračunom so bile na tem namenu zagotovljene pravice porabe v skupni višini 1.229,7 mio EUR, ki so se s prerazporeditvami do konca leta zmanjšale za 10,5 mio EUR. Za izplačilo obveznosti, ki sodijo v navedeno kategorijo izdatkov, so bila porabljena sredstva v višini 1.208 mio EUR ali 99,1 % veljavnega proračuna.

Za pokrivanje obveznosti delodajalca iz naslova prispevkov za socialno varnost in premij kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbenke (podskupina kontov 401) so bile s sprejetim proračunom zagotovljene pravice porabe v višini 225,4 mio EUR, s prerazporeditvami pa so se zmanjšale za 0,9 mio EUR. Zagotovljena sredstva za ta namen so bila realizirana v višini 222,5 mio EUR oziroma 99,1 % veljavnega proračuna.

Skupna načrtovana sredstva za stroške dela zaposlenih pri neposrednih uporabnikih državnega proračuna tako znašajo 1.455,2 mio EUR, ki so se s prerazporeditvami do konca leta zmanjšala za 11,4 mio EUR. Ob koncu leta pa je ostalo 13,3 mio EUR neporabljenih sredstev, kar predstavlja 0,9 % veljavnega proračuna za stroške dela.

Preglednica 4: Sredstva za stroške dela po nadskupinah proračunskih uporabnikov

v mio EUR

Skupine proračunskih uporabnikov	Sprejeti proračun 2020	Veljavni proračun 2020	Razlika VP 20-SP20	Realizacija 2020	Razlika Real. 20-VP20
	1	2	3 = 2 – 1	4	5 = 4 – 2
Nevladni PU	42,3	41,8	-0,5	41,1	-0,7
Vladni PU	1.245,7	1.237,9	-7,8	1.226,0	-11,9
Pravosodni PU	167,1	164,0	-3,1	163,3	-0,7
SKUPAJ	1.455,1	1.443,7	-11,4	1.430,4	-13,3

Vir: Ministrstvo za finance

V strukturi celotnih odhodkov je delež sredstev za stroške dela neposrednih proračunskih uporabnikov znašal 11,4 %, kar je za 2,1 odstotne točke manj kot v preteklem letu. Razlog za padec deleža stroškov dela v skupnih odhodkih je v tem, da so bili v letu 2020 izkazani višji odhodki državnega proračuna predvsem zaradi ukrepov povezanih z zaježitvijo epidemije covid-19, ki pa so v večjem odstotku vplivali na rast skupnih odhodkov, kot pa na rast sredstev za stroške dela.

Rast oziroma višino sredstev za stroške dela določajo tako dogovori med Vlado RS in sindikati javnega sektorja, predpisi, ki urejajo plače in druge izdatke zaposlenim z naslova delovnega razmerja ter kadrovska politika vlade in posameznih organov. Tako je bila skupna realizacija sredstev za plače in prispevke delodajalcev v letu 2020 v višini 1.430,5 mio EUR, kar je za 95,1 mio EUR oziroma za 7,1 % več kot v letu 2019.

Preglednica 4: Pregled realizacije za stroške dela v letu 2020 po posameznih kontih ekonomske klasifikacije v primerjavi z letom 2019

v EUR

Številka in naziv konta	Realizacija 2019	Realizacija 2020	Indeks 2020:2019
4000 - Plače in dodatki	968.219.981	1.042.757.230	107,7
4001 - Regres za letni dopust	33.579.478	35.807.276	106,6
4002 - Povračila in nadomestila	68.626.375	62.040.663	90,4
4003 - Sredstva za delovno uspešnost	28.688.579	33.560.692	117,0
4004 - Sredstva za nadurno delo	19.684.183	20.759.043	105,5
4009 - Drugi izdatki zaposlenim	8.621.819	13.051.837	151,4
4010 - Prispevek za pok. in inv. zavarovanje	119.302.474	127.361.243	106,8
4011 - Prispevek za zdravstveno zavarovanje	71.233.310	77.143.890	108,3
4012 - Prispevek za zaposlovanje	911.063	990.275	108,7
4013 - Prispevek za starševsko varstvo	1.003.917	1.087.182	108,3
4015 - Premije kolek. dodat. pok. zavarovanje	15.389.123	15.905.101	103,4
Skupaj 400 + 401	1.335.332.302	1.430.464.432	107,1

Vir: Ministrstvo za finance

Na podlagi dogovora med sindikalnimi partnerji glede razrešitve stavkovnih zahtev je bilo konec leta 2018 dogovorjeno povečanje plač in nekaterih dodatkov, ki zaradi postopnosti realizacije vpliva tudi na rast mase sredstev za stroške dela v letu 2020. Višje plače zaradi napredovanj zaposlenih v plačne razrede in nazive v letu 2019 so se začeli izplačevati decembra 2019, kar pomeni, da so se izdatki s tega naslova povečali z januarjem 2020. S 1. julijem je prenehal veljati ukrep omejitve dodatkov za delovno uspešnost, kar pomeni višje izdatke v drugi polovici leta 2020. Nadalje na rast mase sredstev za stroške dela vpliva tudi povečana aktivnost priprave na predsedovanje Svetu EU in seveda razmere, ki jih je povzročila razglasitev epidemije. Z razglasitvijo epidemije so nastali pogoji za izplačilo dodatkov za rizične razmere na podlagi 39. člena Kolektivne pogodbe za javni sektor. Poleg tega je Zakon o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitve njenih posledic za državljane in gospodarstvo v 71. členu določil nov dodatek za nevarnost in posebne obremenitve v času epidemije, ki je bil namenjen plačilu za nadpovprečno izpostavljenost tveganju za svoje zdravje oziroma prekomerno obremenjenost zaradi obvladovanja epidemije.

Izplačila za plače in dodatke (konto 4000) zaposlenih pri neposrednih uporabnikih državnega proračuna so znašala 1.042,8 mio EUR, kar predstavlja 7,7-odstotno nominalno povečanje sredstev v primerjavi z letom 2019 in je predvsem posledica zgoraj navedenih razlogov.

Regres za letni dopust za leto 2020 je bil izplačan pri plači za mesec maj (izplačilo v juniju) in sicer v višini minimalne plače to je 940,58 EUR na zaposlenega, kar pomeni za 6,1 % višji znesek na individualni ravni od izplačanega regresa v preteklem letu. Javni uslužbenci, ki so na dan izplačila regresa prejeli osnovno plačo, ki ustreza 20. ali nižjemu plačnemu razredu, pa so prejeli regres v višini 1.050 EUR. Zaradi spremenjene davčne zakonodaje, na podlagi katere je regres za letni dopust razbremenjen plačila dohodnine in prispevkov, so zaposleni prejeli celotno izplačilo v neto znesku.

Sredstva za povračila in nadomestila so se izplačevala skladno z dogovorjenimi višinami na tem segmentu, in sicer na podlagi določil Zakona za uravnoteženje javnih financ in Aneksov h Kolektivnim pogodbam. Skupna realizacija izplačil iz tega naslova je v letu 2020 znašala 62 mio EUR, kar je za 6,6 mio EUR nižja poraba kot v preteklem letu. Poglavitni razlog je v tem, da se precejšnji delež zaposlenih v času razglašene epidemije ni vozil na delo na lokacijo delodajalca ampak so opravljali delo od doma ali pa niso opravljali dela zaradi razlogov povezanih z epidemijo (npr. zaradi odredene karantene, višje sile zaradi obveznosti varstva otrok ali ustavitve javnega prevoza, ipd).

Na podlagi dogovora med vlado in sindikati javnega sektorja je do 1. 7. 2020 veljal ukrep glede delovne uspešnosti. To pomeni, da do tega datuma javnim uslužbencem ni pripadal del plače za redno delovno uspešnost, omejena je bila višina delovne uspešnosti za plačilo povečanega obsega dela, in sicer tako na individualni ravni kot tudi na ravni skupnega obsega sredstev pri posameznem uporabniku, ki se je lahko porabila za ta namen. S 1. julijem 2020 pa ta ukrep preneha veljati, kar se izkazuje tudi v višji realizaciji tovrstnih sredstev glede na preteklo leto in sicer je izkazana rast v višini 17 %.

Sredstva za nadurno delo so bila realizirana v višini 20,8 mio EUR oziroma za 5,5 % več kot v letu 2019.

Izplačila za druge izdatke zaposlenim vključujejo izplačila jubilejnih nagrad zaposlenim za doseženih 10, 20, 30 ali 40 let delovne dobe v javnem sektorju, odpravnin, solidarnostnih pomoči in drugih izdatkov zaposlenim. Izkazana realizacija na tem segmentu odhodkov je za 4,4 mio EUR oziroma za 51,4 % višja kot izdatki na tem ekonomskem namenu v preteklem letu. Razlog je predvsem v spremembi dodeljevanja oziroma upravičenosti do posebnih nagrad ob sklenitvi oziroma podaljšanju pogodbe o zaposlitvi v Slovenski vojski, ki je bila zaradi kadrovske problematike uveljavljena konec leta 2019 (Uredba o posebnih denarnih nagradah ob sklenitvi in podaljšanju pogodbe o zaposlitvi v Slovenski vojski – Uradni list RS št. 73/2019).

Prispevki delodajalcev za socialno varnost so bili realizirani skladno s predpisanimi prispevnimi stopnjami na podlagi veljavne zakonodaje. Višina odhodkov za navedene namene je pri posameznih proračunskih uporabnikih vezana na višino izplačanih bruto plač. Poleg prispevkov za socialno varnost pa se v okviru podskupine kontov 401 evidentirajo tudi sredstva za plačilo premij kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja javnih uslužbencev.

402 IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE

Sredstva, ki so v proračunu predvidena za plačilo dobavljenega blaga in opravljenih storitev neposrednih proračunskih uporabnikov, pokrivajo izdatke za izvedbo različnih programskih nalog. Sem štejemo izdatke za splošni material in storitve (varovanja zgradb, revizorske storitve, strokovna literatura, pisarniški in čistilni material, prehrana ipd.), za posebni material in storitve, za energijo, komunalne storitve in komunikacije, za plačila prevoznih stroškov, za službena potovanja, za stroške tekočega vzdrževanja, za plačila najemnin in zakupnin, plačila kazni in odškodnin ter druge operative odhodke posameznih proračunskih uporabnikov. Najobsežnejši sta področji tekočega vzdrževanja (vzdrževanje cestne in železniške infrastrukture) in drugi operativni odhodki (upravljanje z denarnimi sredstvi in stroški financiranja in upravljanja z dolgom).

Za izdatke za blago in storitve je bilo s sprejetim proračunom na voljo 921,4 mio EUR, kar je 6,9 % vseh odhodkov proračuna. Ta delež je za 1,4 odstotne točke manjši kot v letu 2019. Obseg sredstev se je med letom z izvrševanjem proračuna, to je s prerazporeditvami in razporeditvami, spreminjal, tako da je veljavni proračun ob koncu leta znašal 972,2 mio EUR (povečanje za 5,5 %). Za blago in storitve je bilo porabljeno 832,7 mio EUR, kar je za 9,6 odstotne točke manj kot je bilo načrtovanih sredstev. Poraba sredstev za blago in storitve je bila za 2,6 % večja kot v letu 2019.

Integralna sredstva za izdatke za blago in storitve so bila načrtovana v višini 833,7 mio EUR, veljavni proračun pa je ob koncu leta znašal 793,7 mio EUR. Porabljena integralna sredstva so znašala 762,8 mio EUR. Namenska sredstva so bila načrtovana v višini 46,3 mio EUR, z izvrševanjem proračuna se je veljavni proračun povečal na 100,8 mio EUR, realizacija pa je znašala 46,9 mio EUR. EU sredstva so bila načrtovana v višini 32,2 mio EUR, realizirana pa v višini 18,5 mio EUR, kar pomeni 57,5 % načrtovanih sredstev.

Izdatki za blago in storitve po proračunskih uporabnikih – predlagateljih finančnih načrtov

Realizacija izdatkov za blago in storitve po proračunskih uporabnikih izkazuje, da je največ sredstev za izdatke za blago in storitve porabilo Ministrstvo za infrastrukturo, in sicer 258,6 mio EUR, kar predstavlja 31,1 % vseh izdatkov za blago in storitve. Navedeno ministrstvo je porabilo za 13,6 % več

sredstev kot v letu 2019 in za 8,3 % več, kot je bilo načrtovano. Sredstva so bila porabljena predvsem za upravljanje in vzdrževanje javne železniške infrastrukture ter državnih cest (95,4 % vseh izdatkov za blago in storitve pri tem ministrstvu).

Po obsegu porabljenih sredstev tega segmenta je drugi največji porabnik Ministrstvo za obrambo s 134,7 mio EUR (16,2 %). Obseg porabe pri tem ministrstvu je največji predvsem v okviru podprograma »Operativno delovanje in pripravljenost slovenske vojske« (51,1 % vseh izdatkov za blago in storitve pri tem ministrstvu) ter v okviru podprograma »Infrastruktura in opremljenost slovenske vojske« (17,5 %).

Ministrstvo za javno upravo je po obsegu porabljenih sredstev tega segmenta (9 %) z 74,9 mio EUR tretji največji porabnik. Obseg porabe je največji v okviru podprograma »Prostorski in drugi pogoji za delo državnih organov« (42,7 %).

Ministrstvo za finance je porabilo 69,9 mio EUR, to je za 62,2 % več sredstev kot v letu 2019. Sredstva so bila porabljena predvsem v okviru podprograma »Upravljanje z denarnimi sredstvi« (32,3 %).

Realizacija po ekonomskem namenu

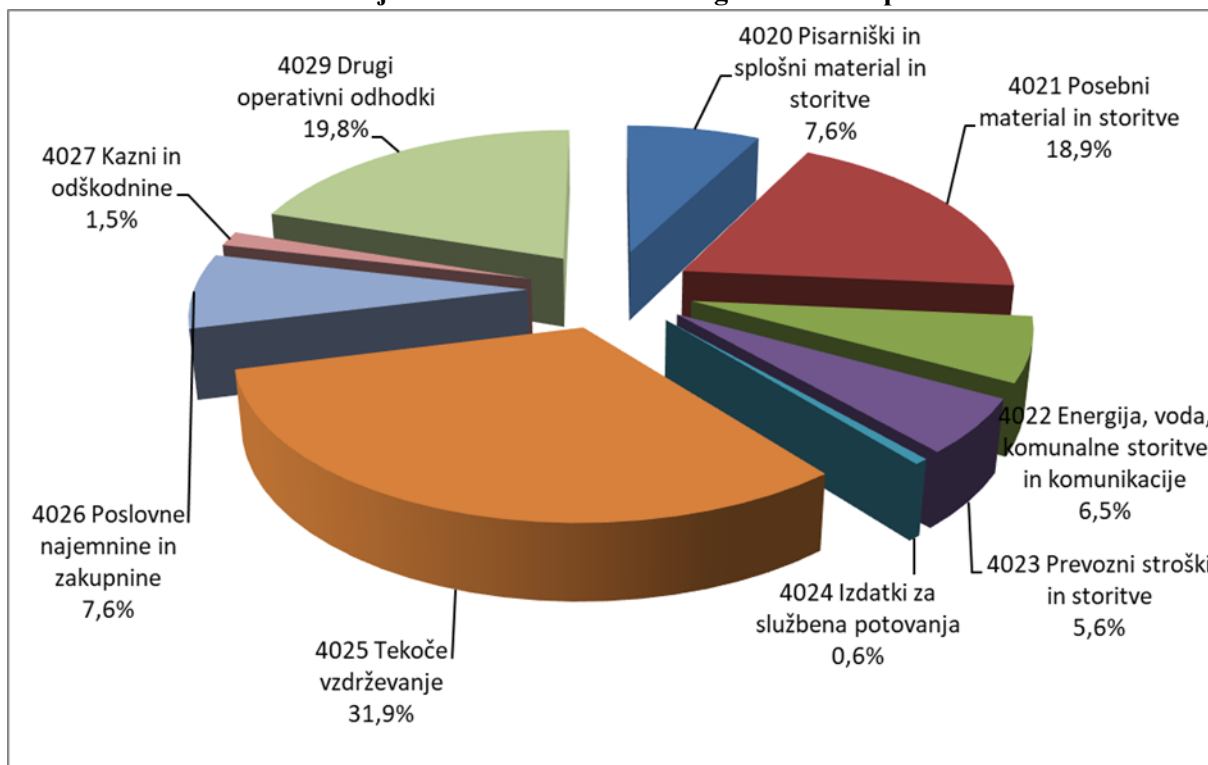
Izdatki za blago in storitve proračuna so znašali 832,7 mio EUR. Glede na ekonomski namen se je največ sredstev porabilo za tekoče vzdrževanje, in sicer 265,7 mio EUR, to je 31,9 % vseh sredstev za izdatke za blago in storitve, kar je 12,1 % več, kot je bilo načrtovano, in 17,6 % več, kot je bilo porabljeno v 2019. Dve tretjini teh sredstev (182,7 mio EUR) je porabilo Ministrstvo za infrastrukturo predvsem za vzdrževanje cestne in železniške infrastrukture, sledi Ministrstvo za javno upravo z 19,4 mio EUR porabe tega ekonomskega namena, in sicer večji del za razvoj ter vzdrževanje in upravljanje skupne komunikacijske infrastrukture (strežniške in licenčne) in tekoče vzdrževanje zgradb in prostorov. Ministrstvo za obrambo je porabilo 6,9 % sredstev za vzdrževanje materialnih sredstev vojske in vojaške infrastrukture. Ministrstvo za okolje in prostor je porabilo 6,6 % sredstev za izvajanje vodnogospodarske javne službe.

Glede na sprejeti proračun je bila načrtovana poraba manjša na področju drugih operativnih odhodkov, za kar je bilo porabljenih 165,1 mio EUR oz. 76,8 % načrtovanih sredstev.

Za posebni material in storitve je bilo porabljenih 157,7 mio EUR (18,9 %). Za ta ekonomski namen je bilo porabljeno za 18,1 % manj sredstev, kot je bilo načrtovanih. Največ je bilo porabljenih pri Ministrstvu za obrambo, to je 56,8 mio EUR, in sicer za stroške modernizacije enot Slovenske vojske ter za osebno opremo in izdatke za osebje.

Za poslovne najemnine in zakupnine je bilo porabljenih 63,2 mio EUR (7,6 %). Največ je bilo porabljenih pri Ministrstvu za javno upravo, to je 20 mio EUR, in sicer za stroške namenjene vzpostavljanju ustreznih prostorskih in drugih pogojev za delo državnih organov.

Slika 21: Struktura realizacije z deleži odhodkov za blago in storitve po ekonomskih namenih

Vir: Ministrstvo za finance

Do konca leta 2020 je bilo zaradi epidemije COVID-19 ter ukrepov za blažitev njenih posledic za navedeni ekonomski namen porabljenih 15,6 mio EUR, kar je 70,1 % načrtovanih sredstev.

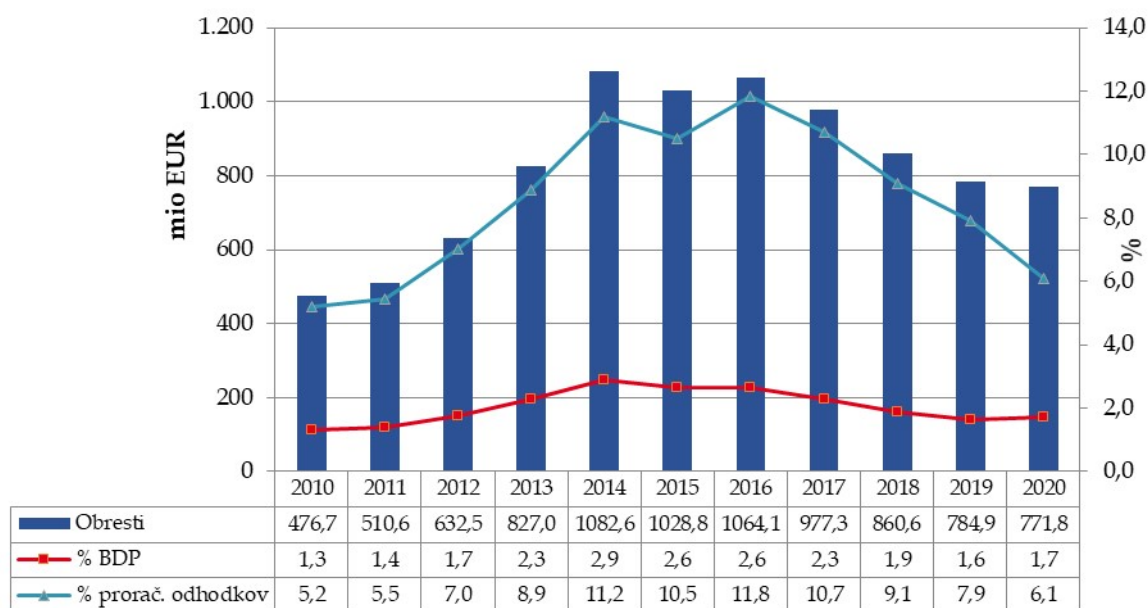
403 PLAČILA DOMAČIH OBRESTI

404 PLAČILA TUJIH OBRESTI

Realizacija plačil obresti je bila 771,8 mio EUR, kar je 99,4 % predvidenih sredstev v sprejetem proračunu 2020.

Plačila obresti iz naslova dolga državnega proračuna v obdobju od leta 2010 do leta 2020 prikazuje spodnja slika.

Slika 22: Plačila obresti iz naslova dolga državnega proračuna

Vir: Ministrstvo za finance

Realizacija domačih obresti v letu 2020 je bila v višini 707,9 mio EUR, kar je 99,4 % predvidenih sredstev v sprejetem proračunu 2020. V strukturi domačih obresti tako ni bilo večjega odstopanja med realizacijo in predvidenimi sredstvi v sprejetem proračunu 2020. Pri realiziranih domačih obrestih gre v celoti za obresti iz naslova dolgoročnega dolga, saj so bile obresti iz naslova zakladnih menic zaradi negativne obrestne mere realizirane na prihodkovni stani v skupni višini 2,6 mio EUR. Pretežen del realiziranih domačih obresti je iz naslova vrednostnih papirjev in sicer v znesku 699,3 mio EUR, od tega 26,6 mio. EUR iz naslova poslov ščitenja pred obrestnim tveganjem.

Prav tako ni odstopanj med realizacijo in predvidenimi sredstvi v sprejetem proračunu pri plačilu tujih obresti, ki so v letu 2020 znašala 63,9 mio, kar predstavlja 100 % realizacijo glede na predvidena sredstva v sprejetem proračunu 2020 EUR. Pretežen del realiziranih tujih obresti je iz naslova tujih vrednostnih papirjev in sicer v znesku 51,5 mio EUR, obresti iz naslova posojil najetih pri mednarodnih finančnih institucijah pa so bile realizirane v višini 12,4 mio EUR.

Konec leta 2020 je bilo kar 99,3 % dolga državnega proračuna obrestovanega s fiksno obrestno mero, delež dolga v evrih pa je predstavljal 99,9 % celotnega dolga (upoštevaje transakcijo valutne zamenjave USD obveznosti v EUR ob zadolžitvah v ameriških dolarjih v obdobju od 2012 do 2014).

Zaradi navedene strukture portfelja je napovedovanje obresti iz naslova dolgoročnega zadolževanja v pretežnem delu precej natančno predvidljivo. Zato tudi realizacija plačil obresti pri instrumentih, ki so bili v času načrtovanja proračuna v portfelju dolga, bistveno ne odstopa od planiranih vrednosti. Prav tako je, zaradi majhnega dela dolga obrestovanega z variabilno obrestno mero, vpliv sprememb obrestnih mer na višino obresti minimalen.

Odstopanja so mogoča le pri obrestih iz naslova novega zadolževanja in upravljanja z dolgom, ki jih ob pripravi proračuna ni mogoče v celoti oceniti ter pri obrestih iz naslova obveznic RS21 in RS39, katerih dinamike izročanja ob pripravi proračuna ni mogoče predvideti.

409 REZERVE

V okviru te podskupine kontov so zajeta sredstva rezerv pri Ministrstvu za finance (proračunska rezerva in splošna proračunska rezervacija in druge rezerve) kot tudi sredstva za posebne namene pri nekaterih drugih proračunskih uporabnikih.

4090 Splošna proračunska rezervacija

S sprejetim proračunom za leto 2020 so bila na proračunski postavki Tekoča proračunska rezerva načrtovana sredstva v višini 69,4 mio EUR. Vlada Republike Slovenije je na proračunsko postavko dodatno prerazporedila pravice porabe v višini 10,2 mio EUR. Skladno z 42. členom Zakona o javnih financah so se sredstva tekoče proračunske rezerve razporejala na postavke proračunskih uporabnikov po sklepih Vlade Republike Slovenije, v skupni višini 62,5 mio EUR; nerazporejenih sredstev je ostalo 17 mio EUR.

S sprejetim proračunom za leto 2020 so bila na proračunski postavki Rezerva za stroške predsedovanja Svetu EU načrtovana sredstva v višini 4,4 mio EUR. Skladno z 42. členom Zakona o javnih financah so se sredstva rezerve za stroške predsedovanja Svetu EU razporejala na postavke proračunskih uporabnikov po sklepih Vlade Republike Slovenije, v skupni višini 0,02 mio EUR. Ministrstvo za obrambo je na postavko Rezerve za stroške predsedovanja Svetu EU vrnilo neporabljene pravice porabe v višini 680 EUR.

S sprejetim proračunom za leto 2020 so bila na proračunski postavki Rezervacija za financiranje skupnih evropskih politik – EU načrtovana sredstva v višini 5 mio EUR, ki so ostala neporabljena.

S sprejetim proračunom za leto 2020 so bila na proračunski postavki Rezervacija za financiranje skupnih evropskih politik – slovenska udeležba načrtovana sredstva v višini 0,7 mio EUR, ki so ostala neporabljena.

S sprejetim proračunom za leto 2020 so bila na proračunski postavki Sredstva iz naslova dodatnega zadolževanja - COVID-19 načrtovana sredstva v višini 953,2 mio EUR. Vlada Republike Slovenije je na proračunsko postavko prerazporedila pravice porabe v višini 96,6 mio EUR. Skladno z 42. členom Zakona o javnih financah so se sredstva iz naslova dodatnega zadolževanja - COVID-19 razporejala na postavke proračunskih uporabnikov po sklepih Vlade Republike Slovenije, v skupni višini 584,6 mio EUR; nerazporejenih sredstev je ostalo 465,2 mio EUR.

S sprejetim proračunom za leto 2020 so bila na proračunski postavki Donacije - COVID-19 načrtovana sredstva v višini 0,6 mio EUR, ki so ostala neporabljena.

4091 Proračunska rezerva

S sprejetim proračunom za leto 2020 so bila v okviru proračunske rezerve načrtovana sredstva v višini 10 mio EUR, ki so bila v celoti izločena v proračunski sklad stalne proračunske rezerve.

Na podlagi 5. točke drugega odstavka 28. člena ZIPRS2021 so bile dodatno povečane pravice porabe v višini 127,8 mio EUR. V sklad rezerve so bila tako izločena sredstva v skupni višini 137,8 mio EUR. Skupaj s prenesenimi sredstvi iz leta 2019 v višini 13,1 mio EUR je bilo na skladu proračunske rezerve skupaj razpoložljivih 150,9 mio EUR. Pregled oblikovanja, obveznosti in realizacije sredstev proračunske rezerve je razviden v Poročilu o porabi sredstev proračunske rezerve.

4093 Sredstva za posebne namene

Sredstva za posebne namene so viri financiranja posameznega proračunskega sklada kot je določeno v aktu o ustanovitvi posameznega sklada in so namenski prihodki proračuna, ki se izločajo na podračun proračunskega sklada. Proračunski skladi so posebej opredeljeni tudi v vsakokratnem Zakonu o izvrševanju proračuna RS. V letu 2020 se je na sklad izločilo 202,3 mio EUR, in sicer v okviru:

- Ministrstva za zdravje 8,5 mio EUR, na podlagi zakona, ki ureja investicije v javne zdravstvene zavode, katerih ustanovitelj je Republika Slovenija,
- Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport 4,1 mio EUR od podeljenih koncesij, na podlagi Zakona o dodatni koncesijski dajatvi od prejemkov, izplačanih za občasna dela študentov in dijakov,

- Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti 21,7 mio EUR, na podlagi Zakona za uravnoteženje javnih financ in na podlagi drugega odstavka 27.f člena Zakona o urejanju trga dela,
- Ministrstva za okolje in prostor 43,8 mio EUR, na podlagi Zakona o vodah,
- Ministrstva za okolje in prostor 61,9 mio EUR, na podlagi Zakona o varstvu okolja,
- Ministrstva za finance 44,4 mio EUR, na podlagi Zakona o Slovenskem državnem holdingu,
- Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano 12,7 mio EUR, na podlagi Zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti RS,
- Ministrstva za javno upravo 5,3 mio EUR, na podlagi Zakona o nevladnih organizacijah.

Poraba proračunskih skladov se evidentira na posebnih podračunih, katerih upravitelji so posamezni proračunski uporabniki. Upravitelji posameznega sklada kot neposredni proračunski uporabnik podrobneje pojasnijo porabo proračunskega sklada v obrazložitvi posebnega dela zaključnega računa finančnega načrta. Sredstva proračunskega sklada predstavljajo ostale vire financiranja projektov in ukrepov v Načrtu razvojnih programov.

41 TEKOČI TRANSFERI

Med tekoče transfere uvrščamo vsa nepovratna plačila, za katera država (plačnik) od prejemnika sredstev v povračilo ne pridobi materiala ali drugega blaga, oz. prejemnik teh sredstev za plačnika (državo) ne opravi nikakršne storitve. Uporaba sredstev mora biti pri prejemniku tekoče ali splošne narave in ne investicijskega značaja. V sprejetem proračunu je bilo načrtovanih 7.494,6 mio EUR tekočih transferjev, realiziranih pa je bilo 7.751,8 mio EUR, kar predstavlja 103,4 %. Za ukrepe COVID-19 je bilo izplačano 1.933,1 mio EUR, kar predstavlja 24,9 % vseh tekočih transferov.

410 SUBVENCije

V sprejetem proračunu je bilo za subvencije predvideno 1.444,9 mio EUR, od katerih je bilo za financiranje ukrepov za obvladovanje epidemije COVID-19 načrtovano 927,9 mio EUR. Glavnina subvencij v višini 95,8 % je bila namenjena privatnim podjetjem in zasebnikom, manjši delež financiranju javnih podjetij. Skupaj je bilo iz naslova subvencij izplačano 1.397,9 mio EUR oz. 96,8 % načrtovanih sredstev. Največje odstopanje se nanaša na sredstva pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki je izplačalo 40,8 mio EUR manj subvencij, kot jih je načrtovalo v sprejetem proračunu.

4100 Subvencije javnim podjetjem

V sprejetem proračunu je bilo za subvencije javnim podjetjem predvideno 61 mio EUR, izplačano pa je bilo za 1,4 % več kot je bilo za ta namen načrtovano v sprejetem proračunu. Glavnina sredstev se nanaša na financiranje integriranega sistema javnega potniškega prometa. Višja realizacija je posledica zagotovitve dodatnih sredstev za subvencioniranje prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu.

4102 Subvencije privatnim podjetjem in zasebnikom

V sprejetem proračunu je bilo za subvencije privatnim podjetjem in zasebnikom predvideno 1.383,8 mio EUR, izplačano pa je bilo 96,6 % načrtovanih sredstev v višini 1.336,1 mio EUR.

Največ subvencij privatnim podjetjem in zasebnikom v višini 514,7 mio EUR je v sprejetem proračunu načrtovalo Ministrstvo za finance. Izplačana sredstva v višini 511,4 mio EUR so bila v celoti porabljena za interventne ukrepe zaradi epidemije COVID-19 in so bila namenjena plačilu prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v skladu z 28. in 33. členom ZIUZEOP.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je za subvencije privatnim podjetjem in zasebnikom načrtovalo 385,4 mio EUR. Izplačano iz tega naslova je bilo 390,3 mio EUR, od tega 357,5 mio EUR za interventne ukrepe na področju socialne varnosti zaradi epidemije COVID-19, za katere so bila med proračunskim letom zagotovljena tudi dodatna sredstva. Sredstva so bila namenjena predvsem financiranju interventnih ukrepov povračila nadomestila plače zaradi začasnega čakanja na delo, odrejene karantene in višje sile. Sredstva so bila izplačana tudi za projekte, ki se sofinancirajo v okviru programov EU in so namenjena spodbujanju zaposlovanja, kreiranju delovnih mest, podporni dejavnosti trga dela, ter podpornim aktivnostim na področju izobraževanja in športa.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je od načrtovanih 262,0 mio EUR subvencij v sprejetem proračunu izplačalo 254,0 mio EUR oz. 96,9 % od načrtovanega. Sredstva so bila v pretežni meri namenjena za sheme neposrednih plačil in ukrepe programa razvoja podeželja 2014–2020. Del subvencij v višini 11,9 mio EUR je bil namenjen tudi za interventne ukrepe zaradi epidemije COVID-19 v skladu z 73. in 74. členom ZIUZEOP ter 51. členom ZIUOOPE. Sredstva so bila izplačana v obliki finančnega nadomestila posameznim kmetijskim sektorjem, ki so utrpeli najmanj 20-odstotni izpad dohodka.

Pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo je bilo za subvencije privatnim podjetjem in zasebnikom v sprejetem proračunu načrtovano 130,9 mio EUR. Izplačano iz tega naslova je bilo 90,4 mio EUR oz. 69,1 % načrtovanega proračuna. Glavnina izplačil se nanaša na sredstva EU s pripadajočo slovensko udeležbo, ki so bila namenjena predvsem spodbujanju naložb podjetij v raziskave, razvoj in inovacije, spodbujanju podjetništva ter podpori malim in srednje velikim podjetjem v procesu internacionalizacije. Sredstva proračuna RS so bila izplačana v skladu z zaključenimi in upravičenimi aktivnostmi na posameznih projektih, ki so bila realizirane v manjšem obsegu od načrtovanega v sprejetem proračunu. Za financiranje ukrepov, zaradi epidemije COVID-19, je bilo v okviru programov EU izplačanih 20,5 mio EUR, ki so bila namenjena razvoju turizma. Sredstva so bila namenjena podjetjem v gostinstvu in turizmu za sofinanciranje obratovalnih stroškov (izpad v prihodkih v času od 12. 3. 2020 do 31. 5. 2020). Sredstva je, z izvedbo javnega poziva, dodeljevala Javna agencija Republike Slovenije za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije, tujih investicij in tehnologije.

Ministrstvo za zdravje je v sprejetem proračunu načrtovalo 58,1 mio EUR. Sredstva so bila izplačana v višini 62,9 mio EUR in so bila namenjena plačilu prispevkov in nadomestil iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja v skladu z 28. in 56. členom ZIUZEOP. Realizacija je bila višja, ker so bila tekom leta za ta namen zagotovljena dodatna proračunska sredstva v višini 4,8 mio EUR.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je za subvencije privatnim podjetjem in zasebnikom v sprejetem proračunu načrtovalo 24,8 mio EUR. Dejansko je bilo iz tega naslova izplačano 19,7 mio EUR oz. 79,7 % načrtovanih sredstev. Odstopanje od načrtovanega je predvsem posledica nižje realizacije iz naslova sredstev EU s pripadajočo slovensko udeležbo, ki so bila izplačana v skladu z odobrenimi zahtevki za povračilo za projekte raziskovalne infrastrukture ter razvoja znanja.

411 TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM

Transferi posameznikom in gospodinjstvom so pravice v obliki denarnih prejemkov. Namenjeni so za tekočo porabo posameznikov ali gospodinjestev in kot takšni pomenijo dodatek k družinskim dohodkom ali nadomestilo za posebne vrste izdatkov. Transferi posameznikom in gospodinjstvom, ki se izplačujejo iz državnega proračuna, so sestavljeni iz transferov nezaposlenim, družinskih prejemkov in starševskih nadomestil, transferov za zagotavljanje socialne varnosti, transferov vojnim invalidom, veteranom in žrtvam vojnega nasilja, štipendij ter drugih transferov posameznikom.

Upravičenost do posameznih transferov urejajo posamezni zakonski in podzakonski akti. Obseg porabe sredstev v proračunskem letu je odvisen od števila upravičencev, višine transferov, pogojev za dodelitev posamezne pravice in višine uskladitve transferov glede na rast cen življenjskih potrebščin v tekočem oz. preteklem letu.

Za transfere posameznikom in gospodinjstvom je bilo s sprejetim proračunom načrtovanih 1.792,1 mio EUR, od katerih je bilo za financiranje ukrepov za obvladovanje epidemije z boleznijo COVID-19 načrtovano 258,9 mio EUR. Izplačila so bila realizirana v skupni vrednosti 1.966,1 mio EUR, kar pomeni 109,7 % s sprejetim proračunom načrtovanih sredstev in 99,1 % sredstev, ki so bila za ta namen načrtovana z veljavnim proračunom. Za financiranje epidemije z boleznijo COVID-19 je bilo realizirano 384 mio EUR, kar pomeni 148,3 % načrtovanih sredstev s sprejetim proračunom. Realizacija izplačil za transfere posameznikom in gospodinjstvom predstavlja 15,6 % vseh proračunskih odhodkov.

Realizacija transferov posameznikom in gospodinjstvom je bila višja od načrtovanih v sprejetem proračunu za 9,7 % oz. za 174 mio EUR in od načrtovanih v veljavnem proračunu nižja za 1 % oz. za 18,8 mio EUR. Največ transferov posameznikom in gospodinjstvom je bilo izplačanih v okviru Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, in sicer 1.484,6 mio EUR oz. 75,5 % vseh odhodkov za transfere posameznikom in gospodinjstvom. V okviru Ministrstva za finance je bilo realiziranih 308,8 mio EUR, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport je bilo realiziranih 98,1 mio EUR, Ministrstva za infrastrukturo 39,6 mio EUR, Ministrstva za zdravje 17,7 mio EUR in Ministrstva za kulturo 12,2 mio EUR. Manjši del je bil realiziran v okviru Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstva za pravosodje, Ministrstva za obrambo, Ministrstva za notranje zadeve, Ministrstva za zunanje zadeve, Urada Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov ter Ministrstva za javno upravo.

V strukturi realizacije transferov posameznikom in gospodinjstvom dosegajo transferi za zagotavljanje socialne varnosti 35,2 %, sledijo jim družinski prejemki in starševska nadomestila s 30,7 %, drugi transferi posameznikom s 16,3 %, transferi nezaposlenim z 11,3 %, štipendije s 3,5 % ter transferi vojnim invalidom, veteranom in žrtvam vojnega nasilja s 3 %.

Za zadevne namene je bilo glede na sprejeti proračun izplačano:

- za transfere za zagotavljanje socialne varnosti 691,8 mio EUR oz. 117,5 % načrtovanih sredstev,
- za družinske prejemke in starševska nadomestila 603,8 mio EUR oz. 100,4 % načrtovanih sredstev,
- za druge transfere posameznikom 320,6 mio EUR oz. 110,8 % načrtovanih sredstev,
- za transfere nezaposlenim 221,4 mio EUR oz. 121,6 % načrtovanih sredstev,
- za štipendije 68,6 mio EUR oz. 97,9 % načrtovanih sredstev,
- za transfere vojnim invalidom, veteranom in žrtvam vojnega nasilja 59,7 mio EUR oz. 99,3 % načrtovanih sredstev.

Izplačila nezaposlenim so bila glede na sprejeti proračun višja za 39,3 mio EUR iz naslova višje stopnje brezposelnosti kot posledice zdravstvene, gospodarske in socialne krize zaradi epidemije z boleznijo COVID-19.

Realizacija transferov za zagotavljanje socialne varnosti je za 103 mio EUR višja od načrtovanih sredstev v sprejetem proračunu, in sicer iz naslova financiranja epidemije z boleznijo COVID-19 predvsem za izredno pomoč v obliki mesečnega temeljnega dohodka ter plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Realizacija drugih transferov posameznikom je bila za 31,1 mio EUR višja od načrtovanih sredstev v sprejetem proračunu, in sicer iz naslova financiranja epidemije z boleznijo COVID-19 predvsem za izplačila unovčenih turističnih bonov in pokrivanje izpada prihodka za javne vrtce.

412 TRANSFERI NEPRIDOBITNIM ORGANIZACIJAM IN USTANOVAM

Transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam zajemajo odhodke nevladnemu nepridobitnemu sektorju. Med nepridobitne organizacije sodijo dobrodelne organizacije, društva (kulturna, športna,

humanitarna, invalidska, veteranska itd.) ter kulturne in podobne ustanove, ki izvajajo programe v javnem interesu. Nevladni nepridobitni sektor je pomemben del civilne družbe, ki s svojo dejavnostjo dopolnjuje dejavnost države. V to podskupino so uvrščeni tudi transferi političnim strankam.

V sprejetem proračunu je bilo za transfere nepridobitnim organizacijam in ustanovam načrtovanih 132,9 mio EUR, realizacija pa je znašala 106,8 mio EUR oz. 80,4 %. Med letom se je veljavni proračun za ta namen zmanjšal za 10,3 mio EUR, večinoma pri Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti zaradi nizkega črpanja evropskih sredstev. Realizacija je v primerjavi z veljavnim proračunom znašala 87,1 %. Na integralnem delu je bilo realiziranih 78,8 mio EUR, kar predstavlja 100,1 % sprejetega proračuna. Sredstva EU so bila realizirana v višini 17,6 mio EUR, kar v primerjavi s sprejetim proračunom znaša 41,5 %, sredstva slovenske udeležbe pa v višini 4,4 mio EUR oz. 86,1 % sprejetega proračuna. Na namenskih postavkah je znašala realizacija 6 mio EUR.

Največ sredstev omenjene podskupine kontov je bilo izplačanih v okviru finančnega načrta Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (40,6 %), kjer je bilo realiziranih 43,4 mio EUR. V primerjavi s sprejetim proračunom je realizacija znašala 67,4 %. Od 30,4 mio EUR načrtovanih integralnih sredstev je bilo realiziranih 32,8 mio EUR oz. 107,8 %. Zaradi nizkega črpanja evropskih sredstev je bila realizacija evropskih sredstev s pripadajočo slovensko udeležbo zgolj 31,2 %.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je drugi največji prejemnik sredstev iz tega naslova (19,5 % odhodkov te podskupine kontov) in je realiziralo 20,8 mio EUR od načrtovanih 21,5 mio EUR. Od tega je bilo realiziranih integralnih sredstev v višini 15,3 mio EUR in 5,5 mio EUR evropskih sredstev s pripadajočo slovensko udeležbo. V primerjavi s sprejetim proračunom je realizacija znašala 97,1 %.

V finančnem načrtu Ministrstva za kulturo je bilo načrtovanih 16,7 mio EUR, realiziranih pa 14,1 mio EUR (13,2 % odhodkov te podskupine kontov). Realizacija je tako znašala 84,8 % načrtovanih sredstev.

413 DRUGI TEKOČI DOMAČI TRANSFERI

Za druge tekoče domače transfere je bilo v sprejetem proračunu načrtovanih 4.086,8 mio EUR. V letu 2020 je bilo iz proračuna izplačano 4.237,7 mio EUR, kar je za 150,9 mio EUR več oz. 103,7 % od načrtovanega. V tem je bilo za ukrepe COVID-19 izplačano 574,0 mio. EUR.

4130 Tekoči transferi občinam

Tekoči transferi občinam so bili v sprejetem proračunu 2020 načrtovani v višini 28,6 mio EUR. Tekom leta se je veljavni proračun povečal na 33,4 mio EUR. Letna realizacija je znašala 33 mio EUR, kar je za 15,2 % več glede na sprejeti proračun 2020. Od tega je bilo realiziranih v okviru integralnih sredstev 31,5 mio EUR ter EU sredstev s pripadajočo slovensko udeležbo 1,5 mio EUR. Realizacija tekočih transferov občinam je v letu 2020 predstavljala 0,4 % celotnih tekočih transferov.

V okviru Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je bilo načrtovanih 7,3 mio EUR, realiziranih pa v 5,7 mio EUR in sicer predvsem za spodbude za zaposlitev brezposelnih oseb ter družinskega pomočnika – poračun občinam.

Znotraj Ministrstva za okolje in prostor so bila načrtovana sredstva v višini 7 mio EUR, realizirana pa v višini 6 mio EUR, predvsem iz naslova stanovanjske dejavnosti.

Pri Ministrstvu za obrambo sredstva v sprejetem proračunu 2020 niso bila načrtovana, realizirana pa so bila v višini 6,5 mio EUR za namen sofinanciranja zaščite in reševanja lokalnim skupnostim zaradi epidemije COVID-19.

V okviru Ministrstva za javno upravo je bilo načrtovanih in realiziranih 6,1 mio EUR za tekoče sofinanciranje skupnih občinskih uprav.

Pri Ministrstvu za finance je bilo načrtovanih 2,3 mio EUR, realiziranih pa 2,4 mio EUR in sicer za dodatke po 71. členu Zakona o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitve njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP) ter na podlagi 11. točke prvega odstavka 39. člena Kolektivne pogodbe za javni sektor.

Znotraj Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je bilo načrtovanih 2,3 mio EUR in realiziranih 2,1 mio EUR, predvsem za popravila gozdnih cest v gozdovih.

Pri Uradu Vlade RS za narodnosti so bila načrtovana sredstva v višini 1,9 mio EUR in v takšni višini tudi realizirana, in sicer za sofinanciranje dvojezičnega poslovanja občin in delovanja občinskih samoupravnih narodnih skupnosti.

V okviru Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport je bilo načrtovanih in realiziranih 1 mio EUR, in sicer predvsem za regresiranje prevozov učencem zaradi nevarnih zverí.

V okviru Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo je bilo načrtovanih 0,6 mio EUR, realiziranih pa 1,1 mio EUR EU sredstev s pripadajočo slovensko udeležbo, in sicer predvsem za izvajanje neposrednih potrditev projektov iz naslova Dogovorov za razvoj regij in izvajanja projektov, ki se sofinancirajo po uredbi CLLD.

Pri Ministrstvu za kulturo so bila načrtovana sredstva v višini 0,1 mio EUR in realizirana v višini 0,2 mio EUR, predvsem iz naslova varstva in obnove biotske raznovrstnosti.

Od vseh realiziranih sredstev iz naslova tekočih transferov občinam je bilo 8,9 mio EUR namenjenih za financiranje epidemije COVID-19 in sicer predvsem za sofinanciranje zaščite in reševanja lokalnim skupnostim ter za dodatke po 71. členu ZIUZEOP ter na podlagi 11. točke prvega odstavka 39. člena Kolektivne pogodbe za javni sektor.

4131 Tekoči transferi v sklade socialnega zavarovanja

V sprejetem proračunu so bile za tekoče transfere v sklade socialnega zavarovanja načrtovane pravice porabe v višini 1.373,6 mio EUR, od katerih je bilo za financiranje epidemije z boleznijo COVID-19 načrtovano 66,9 mio EUR. Odhodki iz tega naslova so bili realizirani v višini 1.403,3 mio EUR, kar predstavlja 102,2 % načrtovanih sredstev v sprejetem proračunu. Za financiranje epidemije z boleznijo COVID-19 je bilo realizirano 135,1 mio EUR, kar pomeni 201,8 % načrtovanih sredstev s sprejetim proračunom.

V okviru Ministrstva za finance so bili transferi v ZPIZ realizirani v višini 1.086,7 mio EUR, in sicer 270,6 EUR za tekoče obveznosti države in 816,1 mio EUR za dodatne obveznosti države.

Obveznosti državnega proračuna do ZPIZ opredeljujeta Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ter Zakon o poračunavanju finančnih obveznosti Republike Slovenije iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

V okviru tekoče zakonske obveznosti do ZPIZ je država nakazovala sredstva za izplačilo pokojnin po posebnih predpisih (npr. administrativne pokojnine, pokojnine borcev NOV, izjemne pokojnine, pokojnine po predpisih o poslancih, pokojnine žrtvam dachavskih procesov, izjemne pokojnine rudarjev, pokojnine prisilno mobiliziranih, oskrbnine ter prispevke zavarovanja in delodajalca za zaposlene v invalidskih podjetjih, za upravičence do starševskega dodatka, kmete in vajence itd.). Sredstva so bila realizirana v višini 270,6 mio EUR in so bila glede na sprejeti proračun 100 % realizirana.

Republika Slovenija iz državnega proračuna ali drugih virov zagotavlja sredstva za pokrivanje razlike med prihodki ZPIZ in njegovimi odhodki oz. se iz državnega proračuna zagotavljajo manjkajoča likvidna sredstva za izplačilo pokojnin in drugih obveznosti. Iz naslova dodatnih transferov države v ZPIZ je bilo izplačanih 816,1 mio EUR, kar je 24 mio EUR manj od načrtovanega v sprejetem proračunu.

Preostale transfere v sklade socialnega zavarovanja predstavljajo prispevki delodajalcev za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter za zdravstveno zavarovanje, pravico do zdravstvenega varstva in pokojninsko-invalidskega zavarovanja za pravice registrirano brezposelnih oseb ter plačila prispevkov za socialno varnost zaradi krajšega delovnega časa zaradi starševstva ter prispevkov za socialno varnost za čas očetovskega dopusta brez nadomestila. Sredstva so bila v celoti načrtovana pri Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. S sprejetim proračunom so bila načrtovana v višini 81,3 mio EUR in realizirana v enaki višini.

Ministrstvo za zdravje je za tekoče transferje v sklade socialnega zavarovanja za plačilo do polne vrednosti zdravstvenih storitev za socialno ogrožene s sprejetim proračunom načrtovalo 16,7 mio EUR, realiziralo pa 16,4 mio EUR. Za dodatne transfere sredstev iz državnega proračuna v ZZZS za pokrivanje izdatkov za plače in nadomestil pripravnikom, sekundarijem ter specializantom je bilo realiziranih 80 mio EUR.

Ministrstvo za pravosodje je za zdravstveno zavarovanje obsojencev, ki se iz državnega proračuna plačuje v ZZZS, načrtovalo 3,4 mio EUR, izplačalo pa 3,5 mio EUR.

4132 Tekoči transferi v javne sklade

Za namene tekočih transferov v javne sklade je bilo v letu 2020 načrtovano 21,7 mio EUR in sicer 8,1 mio EUR integralnih sredstev ter 13,6 mio EUR sredstev EU skupaj s slovensko udeležbo. Skupna realizacija je v letu 2020 znašala 34,2 mio EUR, od tega 7,4 mio EUR integralnih sredstev in 26,7 mio EUR sredstev EU skupaj s slovensko udeležbo.

Največ sredstev je bilo realiziranih v okviru finančnega načrta Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, in sicer v višini 25,3 mio EUR za namene spodbujanja podjetništva. Pri Ministrstvu za kulturo so bila sredstva izplačana v višini 4,1 mio EUR za namene delovanja Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pa je največ sredstev in sicer v višini 3,9 mio EUR namenilo za delovanje Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada RS.

Ukrepanje za omilitev in odpravo posledic epidemije ima znatne posledice na višje izdatke tudi v okviru tekočih transferov v javne sklade. V letu 2020 je bilo za ukrepe COVID-19 na tem področju namenjeno 10 mio EUR sredstev za spodbujanje podjetništva pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo.

4133 Tekoči transferi v javne zavode

V okviru tekočih transferov v javne zavode so vključena sredstva, ki se iz državnega proračuna namenjajo za izvajanje javne službe in so namenjena za plače in dodatke zaposlenih, regres za letni dopust, povračila in nadomestila, sredstva za delovno uspešnost, nadurno delo in druge izdatke zaposlenim, prispevke za socialno varnost zaposlenih, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, za izdatke za blago in storitve ter druge morebitne stroške za izvajanje javne službe. Javnim zavodom se iz državnega proračuna zagotavlja in izplačuje skupen transfer za izvajanje javne službe oziroma opravljanje določenih nalog, ki zajema vse zgoraj naštetе stroške.

Za tekoče transfere v javne zavode je bilo v sprejetem proračunu 2020 načrtovano 2.346,2 mio EUR, kar predstavlja 19,9 % vseh odhodkov proračuna. Od tega je bilo načrtovano 2.262,7 mio EUR integralnih sredstev in 83,4 mio EUR sredstev EU skupaj s slovensko udeležbo. Skupna realizacija sredstev namenjena javnim zavodom je v letu 2020 znašala 2.496,3 mio EUR kar je za 6,4 % več glede na sprejeti proračun 2020. Integralna sredstva so bila realizirana v višini 2.428,1 mio EUR (107,3 % sprejetega proračuna), medtem ko je bila zaradi nižjega črpanja evropskih sredstev realizacija evropskih sredstev s pripadajočo slovensko udeležbo 68,2 % sprejetega proračuna, oziroma 81,8 mio EUR. Razlog višje realizacije sredstev glede na sprejeti proračun je iz naslova financiranja ukrepov COVID-19.

Ukrepanje za omilitev in odpravo posledic epidemije ima znatne posledice na višje izdatke tudi v okviru tekočih transferov v javne zavode. Vlada Republike Slovenije je od 13. 3. 2020 naprej sprejela več proti kriznim ukrepov in hitre usmeritve sredstev v njihovo izvajanje. V letu 2020 je bilo za ukrepe COVID-19 na tem področju namenjeno 314,5 mio EUR sredstev, ki se izkazujejo v podprogramu 230401 – Sredstva za financiranje epidemije COVID-19. Največ sredstev je bilo namenjeno za financiranje dodatka za nevarnost in posebne obremenitve v času epidemije na podlagi 71. člena ZIUZEOP in sicer 154,9 mio EUR. Preostala glavnina sredstev pa je bila izplačana predvsem pri Ministrstvu za zdravje in sicer za povračilo izpada opravljanja zdravstvene dejavnosti po 76. členu ZIUOOPE ter zagotavljanju sredstev ZZZS po 67. členu ZIPRS2021.

Realizacija tekočih transferov v javne zavode izkazuje, da je bilo največ sredstev izplačano javnim zavodom s področja izobraževanja, znanosti in športa in sicer 1.793 mio EUR, kar pomeni 71,8 % vseh tekočih transferov javnim zavodom. V letu 2020 je bilo največ sredstev porabljenih za področje osnovnega in glasbenega šolstva, in sicer 931,1 mio EUR, ter srednjega in poklicnega šolstva 308,1 mio EUR. Za višje in visokošolsko izobraževanje je bilo izplačano 311,5 mio EUR, za področje znanosti in informacijske družbe pa 196,1 mio EUR. Preostalih 46,2 mio EUR je bilo namenjeno financiranju dejavnosti izobraževanja odraslih, zavodom s področja predšolske vzgoje in športa ter infrastrukturnim zavodom.

Poleg Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, je bilo največ sredstev za delovanje javnih zavodov oziroma za izvajanje javne službe izplačano v okviru finančnega načrta Ministrstva za zdravje in sicer v višini 269,4 mio EUR, kar je za 162 % oziroma za 166,6 mio EUR več glede na sprejeti proračun 2020.

Od vseh izplačanih sredstev je bilo 228,8 mio EUR namenjeno financiranju ukrepov COVID-19, največ za povračilo izpada opravljanja zdravstvene dejavnosti po 76. členu ZIUOOPE, izplačilu dodatkov za delo v nevarnih razmerah po 71. členu ZIUZEOP in zagotavljanju sredstev ZZZS po 67. členu ZIPRS2021.

Preostala glavnina sredstev pa se je v letu 2020 realizirala pri Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve (183,8 mio EUR), Ministrstva za kulturo (119,1 mio EUR), Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (59,3 mio EUR) ter Ministrstvu za finance (46,8 mio EUR in sicer iz naslova financiranja ukrepov COVID-19).

4134 Tekoči transferi v državni proračun

V okviru tekočih transferov v državni proračun se izkazujejo plačila prispevka delodajalca za:

- zaposlovanje od starševskih nadomestil,
- starševsko varstvo od starševskih nadomestil,
- zaposlovanje od nadomestil za čas brezposelnosti,
- starševsko varstvo od nadomestil za čas brezposelnosti,
- zaposlovanje od nadomestil zaradi bolezenske odsotnosti, ki jih Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije neposredno izplačuje upravičencem in
- starševsko varstvo od nadomestil zaradi bolezenske odsotnosti, ki jih Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije neposredno izplačuje upravičencem.

Vsa sredstva so bila načrtovana in realizirana v okviru Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Sredstva so bila realizirana v višini 100 %.

4135 Tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb, ki niso posredni proračunski uporabniki

Tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb predstavljajo sredstva, ki se iz državnega proračuna namenjajo za plačila storitev drugim izvajalcem javnih služb, ki niso javni zavodi in niso na seznamu proračunskih uporabnikov. To so:

- javni gospodarski zavodi, ki opravljajo določeno javno gospodarsko službo na podlagi zakona, drugih predpisov ali koncesije,

- zasebni zavodi ali drugi izvajalci javnih služb (pravne ali fizične osebe), ki imajo z državo sklenjeno koncesijo za opravljanje določene javne službe na posameznem področju ter
- drugi zasebni zavodi ali zasebniki, katerim se plačujejo storitve za opravljanje določene javne službe.

Za tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb, ki niso posredni proračunski uporabniki je bilo v sprejetem proračunu 2020 načrtovano 276,6 mio EUR, kar predstavlja 1,9 % vseh odhodkov proračuna. Od tega je bilo načrtovano 272,5 mio EUR integralnih sredstev in 4,1 mio EUR sredstev EU skupaj s slovensko udeležbo. Za te namene je skupna realizacija v letu 2020 znašala 235,7 mio EUR, od tega 231,5 mio EUR integralnih sredstev, kar je za 15 % oz. za 41 mio EUR manj od sprejetega proračuna.

Največ integralnih sredstev v okviru tekočih plačil drugim izvajalcem javnih služb, ki niso posredni proračunski uporabniki, je namenilo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, in sicer v višini 88,8 mio EUR za namene financiranja obvladovanja epidemije COVID-19. Ministrstvu za infrastrukturo so bila namenjena sredstva v višini 57,8 mio EUR za izvajanje gospodarske javne službe linijskega prevoza potnikov, katerega izvajajo koncesionarji, in za izvajanje Zakona o družbi Slovenske železnice. Izobraževalnim zavodom v okviru Ministrstva za izobraževanje, znanosti in šport pa je bilo namenjeno 31,1 mio EUR. Ministrstvo za zdravje je sredstva v višini 23,3 mio EUR namenilo za financiranje epidemije COVID-19 in sicer za namene povračil iz naslova izpada opravljanja zdravstvene dejavnosti koncesionarjev v skladu z 76. čl. ZIUOOPE in dodatkov po 71. členu ZIUZEOP. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pa je sredstva v višini 13,9 mio EUR namenilo za izvajanje dejavnosti varstveno-delovnih centrov in za namene izplačila dodatka za nevarnosti in posebne obremenitve v času epidemije koncesionarjem v skladu z 71. čl. ZIUZEOP.

Realizacija sredstev EU s pripadajočo slovensko udeležbo je znašala 4,2 mio EUR. Največja poraba sredstev je bila pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki so bila namenjena za ukrepe v veterini.

Ukrepanje za omilitev in odpravo posledic epidemije ima znatne posledice na višje izdatke tudi v okviru tekočih plačil drugim izvajalcem javnih služb, ki niso posredni proračunski uporabniki. V letu 2020 je bilo za ukrepe COVID-19 na tem področju namenjeno 105,3 mio EUR sredstev. Največ sredstev je bilo namenjeno za financiranje obvladovanja epidemije virusa COVID-19 in sicer 77,2 mio EUR pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo. Preostala glavčina sredstev pa je bila izplačana predvsem pri Ministrstvu za zdravje in sicer v višini 21,4 mio EUR za povračilo izpada opravljanja zdravstvene dejavnosti po 76. členu ZIUOOPE ter zagotavljanju sredstev ZZS po 67. členu ZIPRS2021. Pri Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pa so bila sredstva v višini 5,6 mio EUR namenjena financiranju izplačila dodatka za nevarnosti in posebne obremenitve v času epidemije v skladu z 71. čl. ZIUZEOP.

4136 Tekoči transferi v javne agencije

S sprejetim proračunom je bilo za transfere v javne agencije načrtovanih 39,3 mio EUR, realiziranih pa 34,4 mio EUR oz. 87,4 % glede na sprejeti proračun 2020.

Gre skoraj v celoti za integralna sredstva, ki predstavljajo 80 % vseh tekočih transferov v javne agencije, 7 % vseh tekočih transferov v javne agencije pa predstavljajo namenska sredstva. Po programski strukturi je bilo največ tovrstnih transferov namenjenih področju podjetništva in konkurenčnosti, in sicer 44,4 % ter 24,8 % področju prometa in prometne infrastrukture.

Pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo so bila sredstva načrtovana v višini 19,1 mio EUR, realizirana pa v višini 15,3 mio EUR. Sredstva so bila realizirana predvsem za Slovensko turistično organizacijo, razvoj in spodbujanje internacionalizacije, Javno agencijo za spodbujanje podjetništva, inovativnosti, razvoja, investicij in turizma Slovenije ter Javno agencijo za varstvo konkurence.

Preostala sredstva so bila realizirana v okviru Ministrstva za finance (AJPes), Ministrstva za infrastrukturo (aktivnosti, vezane predvsem na zagotavljanje varnosti v cestnem prometu), Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (Javna agencija za raziskovalno dejavnost) in Ministrstva za kulturo (Slovenski filmski center, Javna agencija za knjigo).

Od vseh realiziranih sredstev, v okviru tekočih transferov v javne agencije, je bilo 0,2 mio EUR sredstev namenjenih za financiranje epidemije COVID-19 in sicer predvsem za dodatke po 71. členu ZIUZEOP ter na podlagi 11. točke prvega odstavka 39. člena Kolektivne pogodbe za javni sektor.

414 TEKOČI TRANSFERI V TUJINO

V sprejetem proračunu je bilo za tekoče transfere v tujino predvidenih 37,9 mio EUR. Obseg sredstev se je med letom z izvrševanjem proračuna (prerazporeditve/razporeditve) spreminjal, tako da je veljavni proračun ob koncu leta znašal 43,7 mio EUR (povečanje za 15,3 %). Skupaj je bilo v tujino izplačanih 43,4 mio EUR. Glavnino izplačil predstavljajo transferi, namenjeni mednarodnim institucijam v višini 29 mio EUR, sledijo izplačila neprofitnim organizacijam v tujini v višini 9,5 mio EUR in drugi tekoči transferi v tujino z 4,9 mio EUR.

Največ izplačil mednarodnim institucijam je imelo Ministrstvo za obrambo v višini 12,3 mio EUR, in sicer za plačilo prispevkov v EU in skupnim projektom 7,1 mio EUR ter prispevka v NATO vojaški proračun v višini 3,3 mio EUR, medtem ko preostalo odpade na drugo mednarodno sodelovanje. Sledi Ministrstvo za zunanje zadeve, ki je izplačalo 10,7 mio EUR, od tega 9,9 mio EUR za namene razvojnega sodelovanja in humanitarno pomoč ter 0,8 mio EUR za plačilo prispevka v instrument pomoči za begunce v Turčiji. Pri Ministrstvu za finance največji delež odpade za finančno pomoč Grčiji v višini 3,6 mio EUR, sledi plačilo prispevka v sklad Mednarodnega združenja za razvoj v višini 1,2 mio EUR in plačilo v namenski sklad za financiranje projektov MFI v višini 0,5 mio EUR. Za programe mednarodnega znanstvenega sodelovanja je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šolstvo namenilo 0,1 mio EUR.

V okviru izplačil neprofitnim organizacijam v tujini v višini 9,5 mio EUR predstavljajo največji delež (83,2%) izplačila Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu za kritje ustavne obveznosti oz. podporo avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu in podporo Slovincem po svetu.

V okviru drugih tekočih transferov v tujino v višini 4,9 mio EUR predstavlja največji delež (53,1%) plačilo prispevka za Instrument za nujno pomoč (The Emergency Support Instrument – COVID-19) pri Ministrstvu za zdravje. Sledijo plačila za namene izvajanja dopolnilnega pouka slovenskega jezika v tujin ter za programe mednarodnega znanstvenega sodelovanja in raziskovalno razvojno dejavnost pri Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šolstvo in sredstva za spodbujanje letalske povezljivosti Slovenije (COVID-19) pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo.

42 INVESTICIJSKI ODHODKI

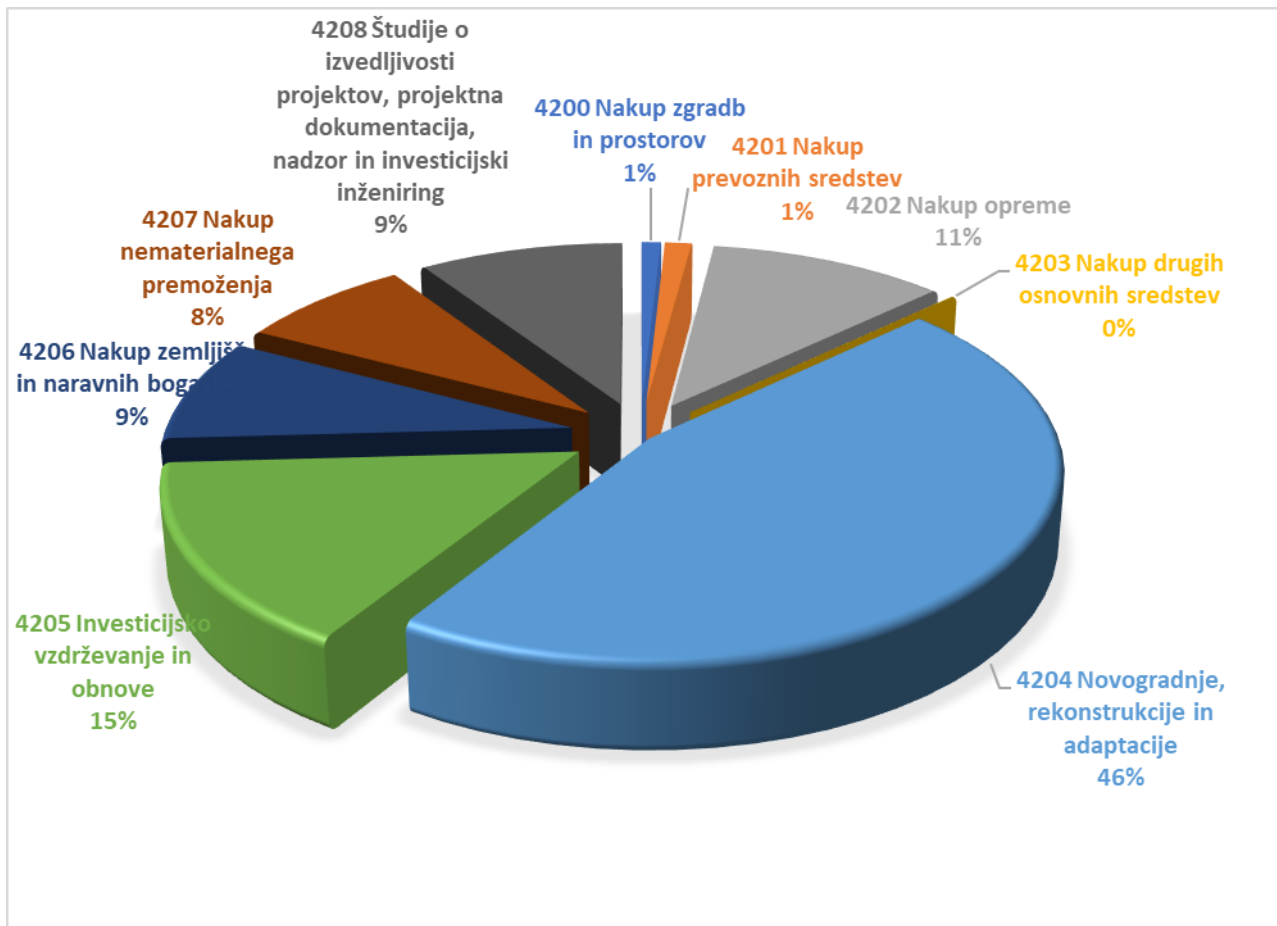
Za investicijske odhodke je bilo namenjenih 489,2 mio EUR, kar predstavlja 3,9 % celotne realizacije odhodkov državnega proračuna. Skoraj polovica teh odhodkov (224,6 mio EUR) je bila namenjena za novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije, nato sledijo odhodki (74,5 mio EUR) za investicijsko vzdrževanje in obnove – ti dve kategoriji skupaj torej predstavljata skoraj dve tretjini vseh investicijskih odhodkov.

Investicijski odhodki so bili načrtovani v višini 552,1 mio EUR, kar pomeni, da je realizacija dosegla 88,6 % sprejetega proračuna. V primerjavi z letom 2019 je bila poraba nižja za 76,1 mio EUR, predvsem iz naslova namenskih sredstev.

V strukturi realizacije po virih sredstev sicer sredstva EU skupaj s pripadajočo slovensko udeležbo predstavljajo slabo tretjino realizacije (137,1 mio EUR), vendar pa so pri izvajanju projektov, sofinanciranih s sredstvi EU, zelo pomembna tudi namenska sredstva. Le-ta predstavljajo skoraj četrtino (185,7 mio EUR) vseh realiziranih investicijskih odhodkov.

Po programski strukturi je bilo največ odhodkov (oz. 339,4 mio EUR) namenjenih za cestni in železniški promet in infrastrukturo. Nato sledi področje ravnanja s stvarnim premoženjem, e-upravljanje in informacijska tehnologija. V letu 2020 je bilo za ukrepe COVID-19 na tem področju namenjeno 3,2 mio EUR sredstev, ki se izkazujejo v podprogramu 230401 – Sredstva za financiranje epidemije COVID-19.

Slika 23: Struktura investicijskih odhodkov po ekonomski klasifikaciji

Vir: Ministrstvo za finance

43 INVESTICIJSKI TRANSFERI

Investicijski transferi vključujejo izdatke državnega proračuna, ki predstavljajo nepovratna sredstva. Namenjeni so plačilu investicijskih odhodkov prejemnikov sredstev: za njihov nakup ali gradnjo osnovnih sredstev, nabavo opreme ali drugih opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev, za investicijsko vzdrževanje, obnove idr. Investicijski transferi zajemajo investicijske transfere pravnim in fizičnim osebam, ki niso proračunski uporabniki, ter investicijske transfere proračunskim uporabnikom. Izplačanih je bilo 442,2 mio EUR investicijskih transferov, kar predstavlja 3,4 % vseh odhodkov državnega proračuna.

431 INVESTICIJSKI TRANSFERI PRAVNIM IN FIZIČNIM OSEBAM, KI NISO PRORAČUNSKI UPORABNIKI

Investicijski transferi pravnim in fizičnim osebam, ki niso proračunski uporabniki, predstavljajo nepovratna sredstva in so namenjena plačilu investicijskih odhodkov prejemnikov sredstev. V sprejetem proračunu so bili načrtovani v višini 122,9 mio EUR, med letom pa se je njihov obseg s

prerazporeditvami sredstev povečal za 28,6 mio EUR. Realizacija v višini 136,6 mio EUR je za 11,2 % višja glede na sprejeti proračun.

Po programski strukturi je bilo največ sredstev namenjenih področju kmetijstva, gozdarstva in prehrane (v glavnem za izvajanje ukrepov razvoja podeželja), nato sledita področje prometa in prometne infrastrukture (skoraj v celoti za železniški promet in infrastrukturo ter trajnostno mobilnost) ter podjetništvo in konkurenčnost (pretežno za spodbujanje rasti in razvoj podjetij in tujih investicij).

Glede na vir financiranja predstavljajo največji del EU sredstva s pripadajočo slovensko udeležbo, nato sledijo integralna sredstva; delež namenskih sredstev je zanemarljiv.

432 INVESTICIJSKI TRANSFERI PRORAČUNSKIM UPORABNIKOM

Prejemniki teh sredstev so lahko javni skladi in agencije, javni zavodi ali posamezne lokalne skupnosti. Za razliko od investicijskih odhodkov, investicijski transferi ne pomenijo povečanja realnega premoženja države, pač pa se izkazujejo kot finančna naložba države oz. občine prejemnikom proračunskih sredstev. So nepovratna sredstva, namenjena plačilu investicijskih odhodkov prejemnikov za nakup ali gradnjo osnovnih sredstev, nabavo opreme ali drugih osnovnih sredstev, za investicijsko vzdrževanje, obnove, rekonstrukcije in podobno.

S sprejetim proračunom je bilo za investicijske transfere proračunskim uporabnikom načrtovanih 298,3 mio EUR, med letom pa se je njihov obseg s prerazporeditvami sredstev povečal še za 23,4 mio EUR. Ne glede na povečanja med letom, poraba ni sledila načrtovanju in je bila realizacija v višini 285,6 mio EUR.

Po programski strukturi je bilo največ sredstev namenjenih za lokalno razvojno infrastrukturo in znanstveno raziskovalno dejavnost. V letu 2020 je bilo za ukrepe COVID-19 na tem področju namenjeno 18,9 mio EUR sredstev, ki se izkazujejo v podprogramu 230401 – Sredstva za financiranje epidemije COVID-19.

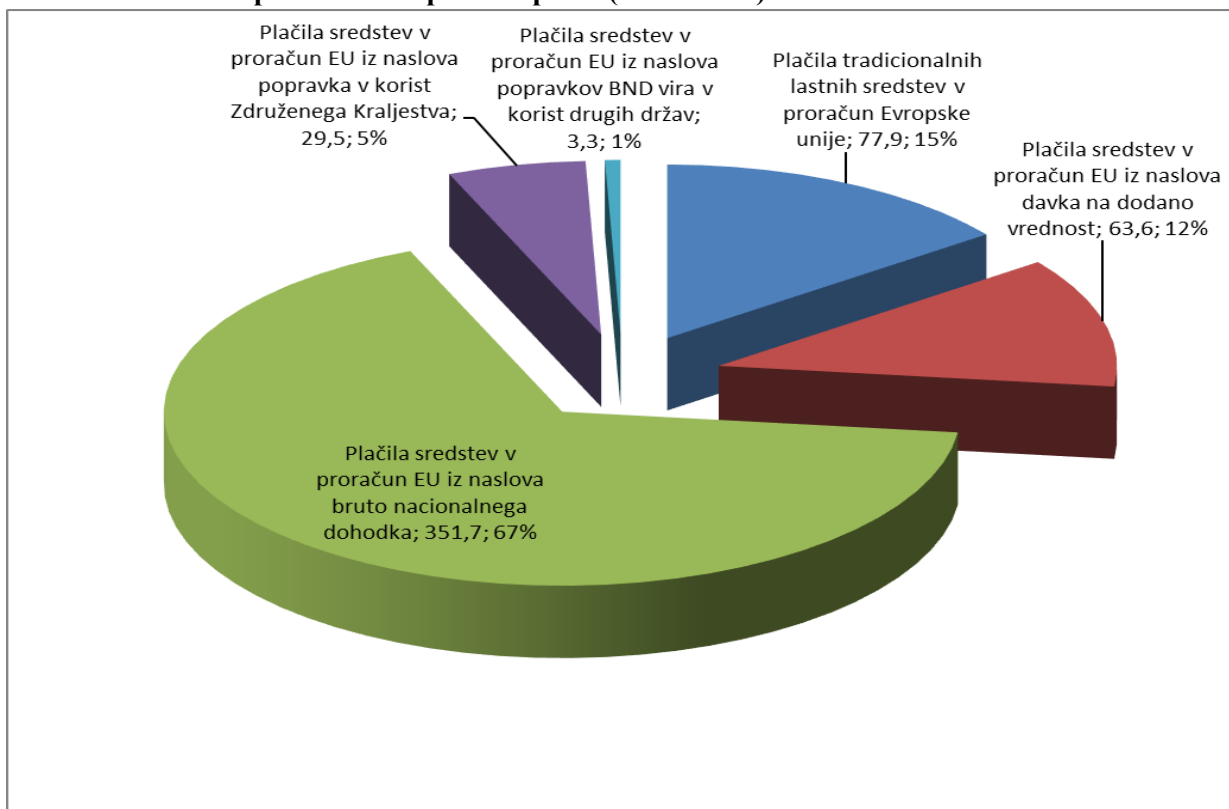
Glede na vir financiranja predstavljajo največji del EU sredstva s pripadajočo slovensko udeležbo, nato sledijo integralna in namenska sredstva.

45 PLAČILA SREDSTEV V PRORAČUN EVROPSKE UNIJE

Slovenija je v proračun EU plačala 526,0 mio EUR, kar je za 0,1 % manj, kot je bilo načrtovano v sprejetem proračunu (526,5 mio EUR). Obveznosti Slovenije do proračuna EU so bile plačane v obsegu, kot je bil določen s sprejetim proračunom EU in njegovimi dopolnitvami ter skladno z veljavno zakonodajo na področju lastnih virov Unije.

Glavnino plačil, 351,7 mio EUR ali 66,9 % vseh plačil, predstavljajo plačila na osnovi BND vira, tradicionalnih lastnih sredstev je bilo plačanih za 77,9 mio EUR (14,8 % vseh plačil), plačila na osnovi DDV vira so znašala 63,6 mio EUR (12,1 %), za popravek v korist Združenega kraljestva je Slovenija lani plačala 29,5 mio EUR (5,6 %) in plačila iz naslova popravkov BND vira v korist drugih držav, ki so znašala 3,3 mio EUR (0,6 %).

Slika 24: Plačila v proračun EU po virih plačil (v mio EUR)

Vir: Ministrstvo za finance

4500 Plačila tradicionalnih lastnih sredstev v proračun Evropske unije

Sredstva za plačilo tradicionalnih lastnih sredstev so bila v sprejetem proračunu za leto 2020 določena v višini 71 mio EUR. Realizacija pa je bila za 9,7 % višja od načrtovanega in sicer 77,9 mio EUR. Obseg plačanih carin je odvisen od dejansko pobranih carin, zmanjšanih za stroške pobiranja (20 %).

4501 Plačila sredstev v proračun EU iz naslova davka na dodano vrednost

Iz naslova davka na dodano vrednost je bilo v letu 2020 plačanih 63,6 mio EUR, kar je za 3,1 % manj kot je bilo za plačila predvideno v sprejetem proračunu za leto 2020.

4502 Plačila sredstev v proračun EU iz naslova bruto nacionalnega dohodka

V sprejetem proračunu za leto 2020 je bilo načrtovanih 357 mio EUR plačil iz naslova BND vira. Realizacija plačil je bila nižja in je znašala 351,7 mio EUR ali 98,5 % v sprejetem proračunu 2020 načrtovanih sredstev. Sredstva iz naslova BND se uporabljajo kot prihodek za pokrivanje vseh izdatkov proračuna EU, potem ko so izčrpani vsi ostali viri financiranja in v tolikšni višini, da se pokrijejo vsi izdatki proračuna EU.

4503 Plačila sredstev v proračun EU iz naslova popravka v korist Združenega kraljestva

Plačila iz naslova popravka v korist Združenega Kraljestva so v letu 2020 znašala 29,5 mio EUR, kar je enako kot je bilo načrtovano v sprejetem proračunu za leto 2020 (100 % realizacija).

4504 Plačila sredstev v proračun EU iz naslova popravkov BND vira v korist drugih držav

Plačila iz naslova popravka BND vira v korist drugih držav so v letu 2020 znašala 3,3 mio EUR.

B) RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB

B1) PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV

750 PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL

Leta 2020 je bilo 459,9 mio EUR prejetih vračil iz naslova danih posojil.

7504 Prejeta vračila danih posojil od privatnih podjetij

V letu 2020 je Republika Slovenija iz naslova vračil kratkoročnih in dolgoročnih danih posojil od zasebnih podjetij prejela 1,3 mio EUR, od tega je bil največji delež realiziran od Pomurskih mlekarn, d. d., Acer Furnirnica, d. o. o. in Farme Ihan, d. d.

7505 Prejeta vračila danih posojil od občin

Prejeta vračila danih dolgoročnih posojil občin so znašala 6,7 mio EUR.

7506 Prejeta vračila danih posojil – iz tujine

Prejeta vračila danih posojil iz tujine so znašala 3,5 mio EUR.

7509 Prejeta vračila plačanih poroštev

Republika Slovenija je iz naslova terjatev, ki izhajajo iz unovčenih državnih poroštev, prejela poplačila glavnice v višini 2,3 mio EUR. Največji delež 83,2 % predstavljajo poplačila unovčenih poroštev po Zakonu o jamstveni shemi Republike Slovenije.

751 PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV

Republika Slovenija je realizirala 444,3 mio EUR prejemkov iz prodaje kapitalskih deležev.

7511 Sredstva, pridobljena s prodajo kapitalskih deležev v finančnih institucijah

V letu 2020 je Republika Slovenija iz naslova prodaje delnic Abanke d. d. prejela kupnino v višini 444,2 mio EUR

7512 Sredstva, pridobljena s prodajo kapitalskih deležev v privatnih podjetjih

Republika Slovenija je v proračun prejela skupno 9 tisoč EUR denarnih odpravnin iz naslova izključitve manjšinskih delničarjev, in sicer za poslovni delež oz. delnice družb: Arriva Štajerska, d. d., Kompas Kapital d. o. o. in Telemach Rotovž d. d.

752 KUPNINE IZ NASLOVA PRIVATIZACIJE

7520 Sredstva kupnin iz naslova privatizacije

D. S. U. družba za svetovanje in upravljanje, d. o. o., je kupnine iz postopkov lastninskega preoblikovanja podjetij na podlagi Zakona o uporabi sredstev, pridobljenih iz naslova kupnine, na podlagi zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij, vplačevala na račun državnega proračuna

Republike Slovenije. Tako je bilo v državni proračun nakazano 1,9 mio. EUR, kar predstavlja 103,1 % glede na sprejeti proračun 2020.

B2) DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV

440 DANA POSOJILA

Republika Slovenija je dala posojila v višini 21,3 mio EUR, kar je 14,7 % načrtovanega v sprejetem proračunu.

4401 Dana posojila javnim skladom

Izdatki za dana posojila javnim skladom so bili načrtovani v višini 11,6 mio EUR realizirani pa so bili v višini 4,5 mio EUR. Namenjeni so bili spodbujanju konkurenčnosti na problemskih območjih z instrumentom mikrokreditiranja, ki ga je izvajal Javni sklad RS za podjetništvo.

4404 Dana posojila privatnim podjetjem

Izdatki za dana posojila privatnim podjetjem, ki so bili načrtovani v višini 20,4 mio EUR pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo z namenom podpore problemskim območjem in za pomoč podjetjem v težavah so bili v letu 2020 realizirani v višini 0,5 mio EUR.

4405 Dana posojila občinam

Izdatki za dana posojila občinam so bili načrtovani v višini 25,7 mio EUR, realiziranih pa je bilo 15,5 mio EUR.

4406 Dana posojila v tujino

Zakon o reševanju in prisilnem prenehanju bank v 135. členu določa, da Republika Slovenija odobri posojilo Enotnemu skladu za reševanje največ v višini 71,5 milijona EUR. Zato je bila planirana vrednost te postavke v navedeni višini, vendar ni bila realizirana, saj potreba po dodatnem financiranju Enotnega sklada za reševanje ni nastala.

4409 Plačila zapadlih poroštev

Plačil zapadlih poroštev je bilo realiziranih 0,7 mio EUR, kar je 12,4 % načrtovanega. Načrtovana sredstva za poplačila starega deviznega varčevanja na podlagi Zakona o načinu izvršitve sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi številka 60642/08 so bila porabljena v višini 0,6 mio EUR od načrtovanih 3 mio EUR. Za pačilo obveznosti iz naslova državnih poroštev je bilo v proračunu načrtovanih 3 mio EUR sredstev, od tega se je realiziralo 0,1 mio EUR, kar je 4,7 % glede na sprejeti proračun 2020. Realizacija je nižja, ker se niso uresničile predpostavke, na podlagi katerih je bila planirana verjetnost unovčitev državnih poroštev, planiranih za leto 2020.

441 POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV IN FINANČNIH NALOŽB

Republika Slovenija je realizirala 59,4 mio EUR izdatkov za namen povečanja kapitalских deležev in finančnih naložb, kar predstavlja 27,9 % realizacijo sredstev načrtovanih v sprejetem proračunu. Povečanje kapitalских naložb je bilo nižje, saj se povečanja ni izvedlo v načrtovanem obsegu.

4410 Povečanje kapitalских deležev v javnih podjetjih in družbah, ki so v lasti države ali občin

Za namen povečanje kapitalских deležev v javnih podjetjih in družbah, ki so v lasti države, je bilo v proračunu načrtovanih 212,3 mio EUR sredstev, od tega se je realiziralo 58,5 mio EUR, kar je 27,6 %

glede na sprejeti proračun 2020. Povečal se je osnovni kapital v družbi v 2TDK, d. o. o. za skupno 58,3 mio. EUR. Družbi KOPP d. o. o. je bilo nakazanih skupno 181 tisoč EUR sredstev, od tega 26 tisoč EUR za vplačilo osnovnega kapitala in 155 tisoč EUR za kapitalske rezerve.

4414 Povečanje kapitalskih deležev v tujino

Ministrstvo za finance je 932 tisoč EUR namenilo povečanju kapitalskega deleža v Mednarodni banki za obnovo in razvoj (International Bank for Reconstruction and Development, IBRD), kar predstavlja 97,9 % realizacijo načrtovanih sredstev.

442 PORABA SREDSTEV KUPNIN IZ NASLOVA PRIVATIZACIJE

S sprejetim proračunom 2020 je bilo na tej skupini kontov načrtovanih 14,4 mio EUR. Poraba sredstev kupnin je bila realizirana v višini 0,8 mio EUR, kar predstavlja le 5,8 % realizacijo sprejetega proračuna 2020.

Pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo so bila sredstva kupnin iz naslova privatizacije državnega premoženja v višini 0,2 mio EUR namenjena za povečanje namenskega premoženja Javnega sklada RS za regionalni razvoj za namene spodbujanja regionalnega razvoja in ohranjanje poseljenosti slovenskega podeželja ter gospodarske osnove za avtohtone narodne skupnosti, 0,2 mio EUR pa za povečanje namenskega premoženja Javnega sklada Republike Slovenije za podjetništvo. Pri Ministrstvu za finance so se sredstva kupnin iz naslova privatizacije državnega premoženja v višini 0,3 mio EUR namenila za poplačilo vojne odškodnine in odškodnine po zakonu o popravu krivic ter za odpravo obveznosti upravičencem po zakonu o denacionalizaciji. Pri Ministrstvu za okolje in prostor so se sredstva v višini 0,1 mio EUR namenila za dokapitalizacijo Ekološko razvojnega sklada RS.

443 POVEČANJE NAMENSKEGA PREMOŽENJA V JAVNIH SKLADIH IN DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI IMAJO PREMOŽENJE V SVOJI LASTI

Iz naslova povečanja namenskega premoženja v javnih skladih je bilo v sprejetem proračunu 2020 načrtovanih 28,4 mio EUR sredstev. Sredstva so bila realizirana v višini 24,1 mio EUR, od tega je bilo 10 mio EUR namenjenih povečanju namenskega premoženja Javnega sklada Republike Slovenije za podjetništvo in 14,1 mio EUR povečanju namenskega premoženja Javnega sklada RS za regionalni razvoj.

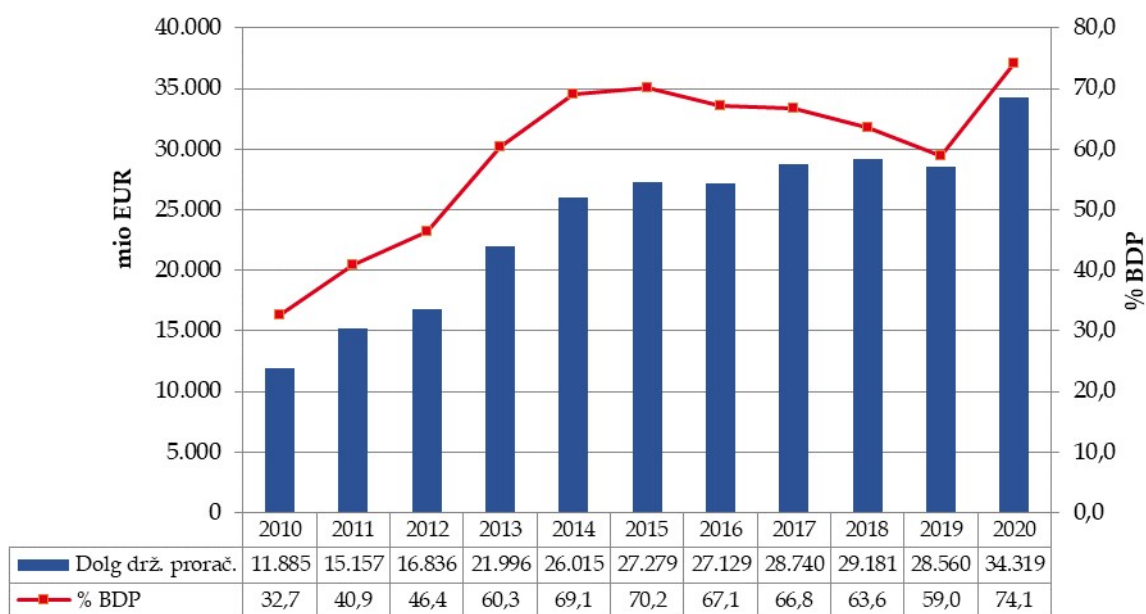
Vsa realizirana sredstva iz naslova povečanja namenskega premoženja v javnih skladih so bila namenjena zagotavljanju likvidnosti gospodarstva (finančni produkti) po epidemiji COVID-19, skladno s 37. členom ZIUOOPE.

C) RAČUN FINANCIRANJA

Dolg državnega proračuna je na dan 31. 12. 2020 znašal 34,32 mrd EUR oz. 74,1 % BDP. Od 1. 1. 2020 do konca leta se je dolg državnega proračuna zvišal za 5,8 mrd EUR.

Gibanje stanja dolga državnega proračuna od leta 2010 do leta 2020 po stanju na konec leta prikazuje naslednja slika.

Slika 25: Dolg državnega proračuna

Vir: Ministrstvo za finance

C1) ZADOLŽEVANJE PRORAČUNA

Zadolževanje za financiranje izvrševanja proračuna državnega proračuna za leto 2020 in za upravljanje z državnim dolgom v letu 2020 – pravne podlage

Skladno s prvim odstavkom 81. člena ZJF se država za izvrševanje državnega proračuna v tekočem proračunskem letu lahko zadolži doma in v tujini do višine primanjkljaja bilance prihodkov in odhodkov, računa finančnih terjatev in naložb in odplačil glavnice dolga, ki zapadejo v plačilo v tekočem proračunskem letu, in do višine, potrebne za odplačila glavnice dolga državnega proračuna, ki zapadejo v plačilo v prihodnjih dveh proračunskih letih. V skladu z 82. členom ZJF se lahko zadolževanje izvaja tudi za upravljanje z državnim dolgom. Največji obseg zadolževanja za izvrševanje državnega proračuna za leto 2020 določa prvi odstavek 48. člena ZIPRS2021.

V skladu s 84. členom ZJF je zadolževanje države in upravljanje z državnim dolgom v letu 2020 potekalo na podlagi Programa financiranja proračuna RS za leto 2020 (sklep Vlade RS št. 41003-13/2019/5 z dne 19.12.2019, sklep Vlade RS št. 41003-8/2020/4 z dne 14.5.2020 in sklep Vlade RS št. 41003-8/2020/7 z dne 5.11. 2020) (v nadaljevanju: Program financiranja za leto 2020).

Obseg zadolževanja Republike Slovenije v letu 2020

Financiranje izvrševanja državnega proračuna za leto 2020 in predfinanciranje

Na podlagi 81. člena ZJF, sprejetega proračuna 2020, največjega dovoljenega obsega financiranja za leto 2020, določenega v prvem odstavku 48. člena ZIPRS2021, upošteva spremembo stanja sredstev na računu in predfinanciranje, izvršeno v letu 2019, se je država v letu 2020 lahko zadolžila za izvrševanje državnega proračuna za leto 2020 in za predfinanciranje do obsegov, navedenih v nadaljevanju:

Preglednica 5: Potrebe po financiranju izvrševanja proračuna Republike Slovenije za leto 2020

I.		Proračun RS	
	1.	Primanjkljaj A. Bilance prihodkov in odhodkov	4.202.058.860,22 EUR
	2.	Presežek B. Računa finančnih terjatev in naložb	353.437.495,83 EUR
	3.	C. Račun financiranja - Odplačila glavnice dolga državnega proračuna v letu 2020 ⁵	2.046.834.779,54 EUR
	4.	C. Račun financiranja - Sprememba stanja sredstev na računu	1.088.405.290,61 EUR
		Skupaj I. (+1.-2.+3+4.)	7.283.861.435,00 EUR
II.		Predfinanciranje, izvršeno v letu 2019, in kupnine od prodaje kapitalskih naložb	
	1.	Predfinanciranje, izvršeno v letu 2019	427.082.721,79 EUR
	2.	Kupnina od prodaje kapitalskih naložb v letu 2020	399.817.800,00 EUR
	3.	Kupnine od prodaje kapitalskih naložb, neporabljena v letu 2019 ⁶	93.441,31 EUR
	4.	Kupnina od prodaje kapitalskih naložb v letu 2019, prenos na postavko v letu 2020	17.358,90 EUR
		Skupaj II. (+1.+2.+3.+4)	827.011.322,00 EUR
III.		Financiranje v letu 2020 za izvrševanje državnega proračuna (I-II)	6.456.850.113,00 EUR

Vir: Ministrstvo za finance

Dovoljeni obseg predfinanciranja

V skladu z 81. členom ZJF je poleg financiranja izvrševanja proračuna Republike Slovenije za leto 2020 dovoljeno tudi predčasno financiranje dela proračunskih potreb prihodnjega dveletnega obdobja. Največji dodatni obseg zadolževanja, ki ga zakon dovoljuje za ta namen v letu 2020, je vsota odplačil glavnice dolga državnega proračuna, ki zapadejo v plačilo v letih 2021 in 2022. Maksimalni dovoljeni obseg zadolževanja v letu 2020 je bila vsota potrebnega financiranja proračuna Republike Slovenija za leto 2020, navedenega v zgornji tabeli, in vsote glavnice dolga, ki zapadejo v odplačilo v prihodnjih dveh proračunskih letih (t.j. v letu 2021 in v letu 2022) po stanju iz evidence dolga državnega proračuna na dan vsakokratne nove zadolžitve v letu 2020.

Skladno Programu financiranja za leto 2020 se je RS v okviru zgoraj navedenih dovoljenih obsegov zadolževanja zadolžila z izdajo tri-, šest-, dvanajst- in osemnajstmesečnih zakladnih menic, posojilom EU v okviru sheme SURE ter dolgoročnimi obveznicami v skupni višini 7.771.711.119,14 EUR, kar je zadostovalo za financiranje potreb proračuna leta 2020 in za predfinanciranje dela potreb za izvrševanje proračuna leta 2021.

Struktura zadolževanja z dolgoročnimi in kratkoročnimi instrumenti je prikazana v spodnji tabeli.

⁵ Znesek odplačil glavnice dolga državnega proračuna v letu 2020 je naveden v višini, kot jo je določal Sprejeti proračun 2020.

⁶ Znesek vključuje kupnino od prodanih kapitalskih naložb, ki v letu 2019 ni bila porabljena za odplačila dolga.

Preglednica 7: Realizirano zadolževanje Republike Slovenije v letu 2020 (v EUR)

Inštrument zadolževanja	Realizirani znesek zadolžitve v EUR
ZAKLADNE MENICE	857.861.435,00
OBVEZNICE	6.713.344.000,00
SOD RS21, RS39	505.684,14
Posojilo SURE	200.000.000,00
Skupaj	7.771.711.119,14

Vir: Ministrstvo za finance

Instrumenti zadolževanja za financiranje izvrševanja proračuna Republike Slovenije za leto 2020

Skladno točki 2.3. Programa financiranja za leto 2020 je kot primarni instrument financiranja pretežnega dela potreb državnega proračuna predvideno zadolževanje z izdajo državnih obveznic in z izdajo zakladnih menic. Za doseganje strateških in operativnih ciljev, opredeljenih v točki 1.2. Programa financiranja za leto 2020, se lahko v manjšem obsegu uporabijo tudi drugi instrumenti financiranja, navedeni v 2. odstavku točke 2.3.2. programa. V kolikor zaradi razmer na finančnem trgu financiranja državnega proračuna ne bi bilo mogoče izvesti na takšen način, bi bilo financiranje državnega proračuna zagotovljeno z izvedbo drugih instrumentov financiranja, navedenih v 2. odstavku točke 2.3.2. programa, v potrebnem obsegu.

RS se je v letu 2020 za potrebe financiranja državnega proračuna zadolževala s kratkoročnimi in dolgoročnimi dolžniškimi vrednostnimi papirji (državnimi obveznicami in zakladnimi menicami) ter z likvidnostnimi posojili v okviru sistema enotnega zakladniškega računa države (EZRD).

Zadolževanje z zakladnimi menicami

Kratkoročno zadolževanje je v letu 2020 potekalo z izdajo trimesečnih (TZ), šestmesečnih (SZ), dvanajstmesečnih (DZ) in osemnajstmesečnih (OZ) zakladnih menic, v skladu s predvidenim koledarjem avkcij zakladnih menic v letu 2020, ki je določen na podlagi odločitve ministra po prvem odstavku 84. člena ZJF in objavljen na spletni strani ministrstva.

Preglednica 6: Realizirano zadolževanje z zakladnimi menicami v letu 2020

Oznaka ZM	Ročnost (v dnevih)	Povp.obr.mera na avkcijah	Skupni nomin.znesek zadolžitve (v EUR)	Znesek nakazila (v EUR)	Stanje dolga 31.12.2020 (v EUR)
TZ	91	-0,423%	398.000.000,00	398.413.990,00	0,00
SZ	182	-0,414%	428.800.000,00	429.695.421,00	78.000.000,00
DZ	364	-0,500%	42.000.000,00	42.213.360,00	42.000.000,00
OZ	546	-0,085%	738.060.000,00	738.924.518,60	737.861.435,00
Skupaj zadolževanje z ZM			1.606.860.000,00	1.609.247.289,60	857.861.435,00

Vir: Ministrstvo za finance

Stanje dolga, ki se vštevava v kvoto zadolževanja državnega proračuna v skladu z ZJF in ZIPRS, je bilo na dan 31. 12. 2020 iz naslova izdanih šest in dvanajstmesečnih zakladnih menic 120 mio EUR in osemnajstmesečnih zakladnih menic 737,9 mio EUR.

Poravnava zakladnih menic, izdanih v centralnem registru pri KDD, je potekala na način sočasne izpolnitve (»Delivery Versus Payment«). To pomeni, da se poravnava oziroma prenos vrednostnih papirjev izvede elektronsko v sistemu pri KDD (CRVP sistem) sočasno, ko so usklajene vse poravnalne inštrukcije za prenos denarnih sredstev in vrednostnega papirja od izdajatelja na kupca. DVP poravnava vrednostnih papirjev je standard na evropskem finančnem trgu.

Dolgoročno zadolževanje z obveznicami

Republika Slovenija je v letu 2020 izvršila 21 izdaj obveznic v skupni nominalni vrednosti 6.889 mio EUR, od tega 6.713,3 mio EUR za financiranje državnega proračuna, 175,7 mio EUR pa za predčasni

odkup obveznic, ki bi zapadle v odplačilo v prvem trimesečju 2021. V januarju, marcu in aprilu 2020 so bile na sindiciran način izdane tri nove referenčne obveznice RS82, RS83 in RS84 z ročnostmi 10 let in 3 leta (RS83), sočasno z vsako od teh izdaj obveznic je bilo izvršenih tudi več dodatnih izdaj obstoječih obveznic. V oktobru 2020 je bila izdana še 30-letna obveznica RS85, s kuponsko obrestno mero manj kot pol procenta, s katero je bila podaljšana krivulja donosnosti državnih obveznic. Vsako od sindiciranih izdaj so vodile banke organizatorice, izbrane izmed bank primarnih vpisnic za obveznice Republike Slovenije. Preostali del financiranja z obveznicami je bil v obdobju od marca do avgusta izvršen z večjim številom dodatnih izdaj obveznic, v manjših nominalnih zneskih posameznega posla, ki so bile ponujene na podlagi povratnega povpraševanja investitorjev za posamezne že izdane serije obveznic. Vse obveznice so bile prodane evropskim institucionalnim vlagateljem, upošteva se pravilo S zakona o vrednostnih papirjih ZDA, ki izključuje prodajo ameriškim rezidentom. Podrobnejši podatki so prikazani v tabeli spodaj.

S takšno izvedbo programa izdaj obveznic so bili upoštevani strateški cilji zadolževanja in upravljanja z državnim dolgom. Skladno uveljavljeni strategiji in praksi se javna ponudba sindiciranih obveznic praviloma izvaja v začetku leta z najbolj uveljavljenimi ročnostmi (1- 3 izdaje v celotnem letnem programu, odvisno od višine potrebnega financiranja). Na tak način se zagotavlja predvidljivost in s tem širino vlagateljskega zaledja, zanesljiv dostop do virov financiranja ter likvidnost in razvoj sekundarnega trga državnih vrednostnih papirjev. Na ta način je možno financiranje le v vrednostni nad 1 mlrd EUR, kar je minimalni nominalni znesek referenčnih obveznic. S ponudbo manjšemu krogu vlagateljem, na podlagi njihovega povpraševanja (zasebni plasma), je mogoče izvesti manjše zneske financiranja, ki niso standardizirani s trženjsko prakso. Posledično je zasebni plasma mogoče (ob pogoju primerne ravni povpraševanja) izvajati večkrat in v krajših razmikih. Izvedba je preprostejša postopkovno in tudi z vidika priprave dokumentacije, kar omogoča hitrejša ukrepanje in realizacijo posla v krajšem času. Na tak način je mogoče izkoristiti tudi zelo kratka obdobja priložnosti dobrih cenovnih pogojev, kar je še posebej pomembno v kriznih razmerah. Zasebni plasma omogoča postopno povečevanje skupne nominalne vrednosti obstoječih državnih obveznic, brez negativnih učinkov na krivulji donosnosti.

Preglednica 9: Realizirano zadolževanje z izdajami obveznic RS v letu 2020

Oznaka	Datum izdaje	Datum dospelja	Ročnost v letih	Kupon %	Valuta	Nominalni znesek izdaje	Od nominalnega zneska izdaje v EUR		Prodajna cena v %	Organizator izdaje
							za financiranje proračuna / predfinanciranje v EUR	za upravljanje z dolgom v EUR		
RS82	1/14/2020	1/14/2030	10	0.2750%	EUR	1,500,000,000	1,500,000,000		99.739%	Barclays Bank PLC, BNP Paribas, Goldman Sachs International Bank, HSBC, France, J.P. Morgan, UniCredit Banka Slovenije d.d.
RS76, 6. izdaja	3/13/2020	8/7/2045	30	3.1250%	EUR	50,000,000	50,000,000		150.000%	BNP Paribas
RS76, 7. izdaja	3/25/2020	8/7/2045	30	3.1250%	EUR	50,000,000	50,000,000		142.500%	Goldman Sachs International Bank
RS83	3/31/2020	3/31/2023	3	0.2000%	EUR	850,000,000	850,000,000		99.842%	Barclays Bank PLC, BNP Paribas, Commerzbank, Credit Agricole CIB, Goldman Sachs International Bank, HSBC
RS81,3. izdaja	3/31/2020	3/14/2029	10	1.1875%	EUR	250,000,000	250,000,000		104.262%	Barclays Bank PLC, BNP Paribas, Commerzbank, Credit Agricole CIB, Goldman Sachs International Bank, HSBC
RS84	4/15/2020	7/15/2030	10	0.8750%	EUR	1,000,000,000	1,000,000,000		99.745%	Barclays Bank PLC, BNP Paribas, Credit Agricole CIB, Deutsche Bank, J.P. Morgan
RS83, 2. izdaja	4/15/2020	3/31/2023	3	0.2000%	EUR	1,150,000,000	1,150,000,000		99.853%	Barclays Bank PLC, BNP Paribas, Credit Agricole CIB, Deutsche Bank, J.P. Morgan
RS76, 8. izdaja	4/15/2020	8/7/2045	25	3.1250%	EUR	100,000,000	100,000,000		133.337%	Barclays Bank PLC, BNP Paribas, Credit Agricole CIB, Deutsche Bank, J.P. Morgan
RS76, 9. izdaja	5/7/2020	8/7/2045	25	3.1250%	EUR	50,000,000	50,000,000		133.955%	BNP Paribas
RS76, 10. izdaja	5/7/2020	8/7/2045	25	3.1250%	EUR	40,000,000	40,000,000		133.946%	Goldman Sachs International Bank
RS77, 3. izdaja	5/20/2020	3/3/2032	12	2.2500%	EUR	250,000,000	250,000,000		113.251%	BNP Paribas
RS76,11. izdaja	5/20/2020	8/7/2045	25	3.1250%	EUR	69,000,000	69,000,000		136.435%	Goldman Sachs International Bank
RS84, 2. izdaja	5/22/2020	7/15/2030	10	0.8750%	EUR	25,000,000	25,000,000		101.609%	HSBC France
RS84, 3. izdaja	6/1/2020	7/15/2030	10	0.8750%	EUR	25,000,000	25,000,000		101.663%	J.P. Morgan
RS83, 3. izdaja	6/2/2020	3/31/2023	3	0.2000%	EUR	100,000,000	100,000,000		100.762%	J.P. Morgan
RS74, 4. izdaja	6/8/2020	3/25/2035	15	1.5000%	EUR	100,000,000	100,000,000		108.000%	BNP Paribas
RS84, 4. izdaja	6/5/2020	7/15/2030	10	0.8750%	EUR	100,000,000	100,000,000		103.113%	BNP Paribas
RS84, 5. izdaja	6/5/2020	7/15/2030	10	0.8750%	EUR	50,000,000	50,000,000		103.113%	HSBC France
RS83, 4. izdaja	6/11/2020	3/31/2023	3	0.2000%	EUR	80,000,000	80,000,000		101.412%	Barclays Bank PLC
RS83, 5. izdaja	8/6/2020	3/31/2023	3	0.2000%	EUR	50,000,000	50,000,000		101.850%	Barclays Bank PLC
RS85	10/20/2020	10/20/2050	30	0.4875%	EUR	1,000,000,000	824,344,000	175,656,000	99.847%	Barclays Bank PLC, BNP Paribas, Commerzbank, Goldman Sachs International Bank
Skupaj zadolževanje z obveznicami					EUR	6,889,000,000	6,713,344,000	175,656,000		

Vir: Ministrstvo za finance

Likvidnostna posojila

V času širjenja koronavirusa in po razglasitvi epidemije v prvi polovici marca, se je stanje denarja na podračunu proračuna pričelo močno zniževati. K nižanju stanja denarja proračuna je prispeval tudi porast danih varščin. Likvidnostni primanjkljaji so bili v prvi polovici marca pokriti z najetimi likvidnostnimi posojili v sistemu EZRD v višini 700 mio EUR. V marcu je bilo najetih pet likvidnostnih posojil v skupni višini 775,0 mio EUR, od tega sta bili dve posojili v skupni višini 75 mio EUR vrnjeni že v marcu. Ostala posojila so se vračala do vključno junija. Plačane obresti za vsa najeta likvidnostna posojila so znašale 66,6 tisoč EUR. Podračun proračuna ob koncu leta 2020 ni imel najetih likvidnostnih posojil v sistemu EZRD.

Upravljanje z dolgom

V skladu z drugim odstavkom 82. člena ZJF lahko država za namen državnih uravnavanj tečajnih in obrestnih tveganj poleg zgoraj navedenih poslov sklepa tudi druge posle, povezane z državnim dolgom (izvedeni finančni instrumenti).

Izvedeni finančni instrumenti za uravnavanje tečajnih in obrestnih tveganj iz drugega odstavka 82. člena ZJF se lahko izvajajo v obliki valutnih in obrestnih zamenjav ter transakcij, ki zmanjšujejo kreditno izpostavljenost v zvezi z njimi.

Predčasno refinanciranje dela evrskega portfelja obveznic krajše ročnosti

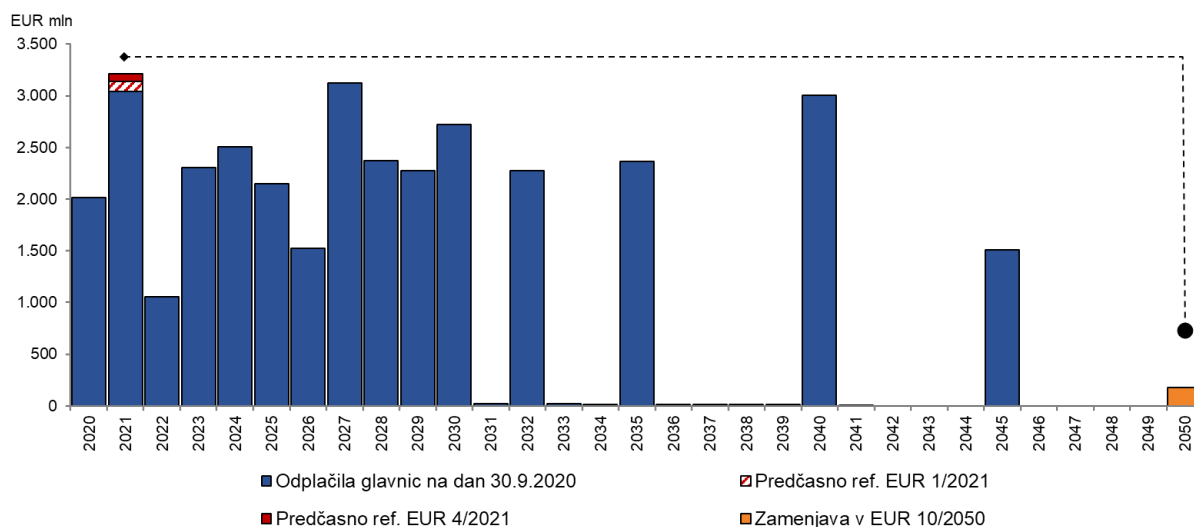
Skladno z odplačilnim načrtom v prvih štirih mesecih leta 2021 zapade 2,6 mlrd EUR glavnice, zato je bila v letu 2020 sprejeta odločitev za predčasno refinanciranje obveznic RS69 (1/2021) v višini 98,1 mio EUR in RS71 (4/2021) v višini 74,9 mio EUR.

Minimalna cena odkupa je bila postavljena na ravni, ki imetnikom obveznic, ki se odločijo za sodelovanje na avkciji, zagotavlja plačilo obresti od datuma poravnave 20. 10. 2020 do zapadlosti in hkrati nadomesti stroške držanja kupnine na poravnalnem računu pri BS do dne zapadlosti obveznic. Pomemben pogoj pri določitvi končnega 'clearing' YTM je zahtevana nenegativna vrednost neto sedanje vrednosti transakcije predčasnega refinanciranja. Neto sedanja vrednost transakcije predčasnega refinanciranja, ki najbolj celovito zajame finančne učinke za državni proračun, je bila pozitivna in znašala 5,9 mio EUR.

Za financiranje odkupa RS 69 in RS 71 je bila izdana nova 30-letna evrska obveznica RS85, ki izrazito pozitivno prispeva k povečanju povprečnega časa vezave portfelja dolga državnega proračuna, znižanju povprečne obrestne mere portfelja dolga in krepitve investitorskega zaledja, tako geografsko kot po tipu investitorja. Uspešna izdaja je dokazala, da je s strani vlagateljev vzpostavljeno dolgoročno zaupanje v izdajatelja RS.

Spodnja shema nazorno prikazuje rezultat transakcije predčasnega refinanciranja evrskega dolga v drugi polovici leta 2020 z vidika upravljanja ročnostnega profila oziroma tveganja refinanciranja dolga državnega proračuna. Ta prikazuje, da je RS v okviru upravljanja z dolgom državnega proračuna 20. oktobra skupno zamenjala 173 mio EUR evrskih obveznic (rdeča barva) z relativno višjimi kuponskimi obrestnimi merami z dospelostjo v 2021 z izdanimi 30-letnimi evrskimi obveznicami (oranžna barva) z občutno nižjo kuponsko obrestno mero 0,4875% v višini 175,7 mio EUR. S tem je MF realiziralo za 5,9 mio EUR pozitivnih finančnih učinkov za proračun, merjenih v neto sedanji vrednosti. Poleg zmanjšanja obrestnih izdatkov se je s to transakcijo zamenjave dolga izboljšala tudi ročnostna struktura, saj izdane evrske obveznice dospejo pozneje.

Slika 26: Shema predčasnega refinanciranja dela obveznic RS69 in RS71 z obveznicami RS85

Vir: Ministrstvo za finance.

Upravljanje valutnega tveganja

Ministrstvo za finance pri upravljanju valutnega tveganja sledi principu popolnega ščitenja na način, da se dolarske obveznosti z valutno zamenjavo zamenjajo za evrske obveznosti. Na tak način nastane t.i. sintetična zadolžitev v EUR.

Na dan 31.12.2020 je stanje valutnih zamenjav znašalo 1.655,7 mio USD oziroma 1.291,5 mio EUR. Skupni učinek valutnih zamenjav na kolateral kot tudi na obresti Sektor država (D.41) se je zato v primerjavi s preteklimi leti precej znižal.

Upravljanje obrestnega tveganja

Ministrstvo za finance je pristopilo k projektu uravnavanja obrestnih tveganj v srednjeročnem obdobju in ščitenju pred dvigom obrestnih mer v dolgoročnem obdobju. Učinek portfelja obrestnih zamenjav pomeni razporeditev učinka zniževanja stroška državnega proračuna za obresti skozi daljše časovno obdobje ter obvladovanje stroška obresti dolgoročno.

Ministrstvo za finance obrestna tveganja v srednjeročnem in dolgoročnem obdobju uravnava z instrumentom dolgoročne obrestne zamenjave. Način ščitenja naslavlja dva učinka dviga obrestnih mer, in sicer srednjeročni pri izvajanju financiranja v času sprememb monetarnih razmer v evro območju ter dolgoročno pri refinanciranju obveznosti RS zaradi verjetnih strukturno višjih obrestnih mer v obdobju po letu 2027. Cilj programa ščitenja je omejiti učinek potencialnega porasta obrestnih odhodkov državnega proračuna.

RS ima na dan 31. 12. 2020 sklenjenih 4,55 milijarde evrov dolgoročnih obrestnih zamenjav (52- do 60-let), ko plačuje dolgoročno fiksno obrestno mero, v povprečju 1,41 %, in prvih 12-let prejema fiksno obrestno mero v povprečju 0,82 % (6m-Euribor se zaradi uskladitve obrestnih obdobjih kratkoročnih in dolgoročnih IRS izravna).

RS ima na dan 31. 12. 2020 sklenjenih 1,1 milijard evrov terminskih kratkoročnih obrestnih zamenjav – angl. Swaption IRS (tehtana fiksna obrestna mera, ki bi jo ob izvršitvi opcij s strani banke prejela RS znaša 0,13 %) in 0,45 milijard evrov terminskih dolgoročnih obrestnih zamenjav (tehtana fiksna obrestna mera, ki bi jo ob izvršitvi opcije s strani banke plačevala RS znaša 1,40 %).

Ministrstvo za finance kreditno izpostavljenost, ki izhaja iz naslova valutnih in obrestnih zamenjav, obvladuje na podlagi krovne pogodbe »ISDA 2002 Master Agreement« in aneksa za zmanjševanje kreditne izpostavljenosti ("Credit Support Annex" oz. CSA). V skladu s CSA so se Republika Slovenija in banke, s katerimi je Republika Slovenija sklenila posel valutne in/ali obrestne zamenjave, medsebojno zavezale zagotavljati denarno kritje (»Credit Support«) za namen izničenja kreditnega tveganja za celoten čas trajanja zamenjave. S tem se skoraj v celoti odpravi tveganje morebitne neizpolnitve obveznosti nasprotne stranke iz naslova sklenjenih transakcij. Stranka, ki prejme denarno kritje, s tem postane pravno gledano "lastnica" denarja (v smislu, da lahko s takšnim denarjem prosto razpolaga), pri čemer pa v ekonomskem smislu ostaja denarno kritje premoženje stranke, ki ga je zagotovila, vse dokler ne pride do prekinitve transakcij in prenehanja obveznosti vračila. Do takrat namreč stranka, ki je denarno kritje zagotovila, ostaja konča upravičenka do vseh donosov od denarnega kritja (dogovorjene obrestne mere na denarno pokritje). Stanje varščin – denarnega pokritja je na dan 31. 12. 2020 znašalo -3.117,6 mio EUR ter nominalni znesek izročenih SLOREP obveznic za kritje varščin v obveznicah je na dan 31.12.2020 znašal 295,2 mio EUR.

C2) ODPLAČILA DOLGA

Realizacija odplačila vseh glavnice je bila 2.014,1 mio EUR, kar je 98,4 % načrtovanih sredstev za odplačila glavnice v sprejetem proračunu.

550 ODPLAČILA DOMAČEGA DOLGA

Realizacija glavnice iz naslova domačega dolga je v letu 2020 znašala 1.994,7 mio EUR, to je 98,4 % predvidenih sredstev v sprejetem proračunu za leto 2020.

Odplačila glavnice so se realizirala skladno z amortizacijskimi načrti, ki so osnova za pripravo proračuna za področje servisiranja dolga. Realizacija je nekoliko nižja od planirane pri izplačilu glavnice iz naslova zakladnih menic, saj je bilo ob pripravi proračuna predvideno višje zadolževanje z zakladnimi menicami od realiziranega v letu 2019 in posledično tudi višje odplačilo glavnice iz naslova tega zadolževanja v letu 2020.

551 ODPLAČILA DOLGA V TUJINO

Realizacija glavnice iz naslova tujega dolga je znašala 19,3 mio EUR, kar predstavlja 99,9 % izpolnitev predvidenih obveznosti v sprejetem proračunu za leto 2020.

Odplačila glavnice so se realizirala skladno z amortizacijskimi načrti, ki so osnova za pripravo proračuna za področje servisiranja dolga. Ker je pretežni del dolga RS nominiran v EUR, je tudi vpliv spremembe tečaja drugih valut na obseg realiziranih glavnice minimalen.

D) NETO POLOŽAJ DRŽAVNEGA PRORAČUNA DO PRORAČUNA EU

Prihodki

Realiziranih je bilo 724,3 mio EUR prihodkov državnega proračuna iz Evropske unije, kar je 76,9 % v sprejetem proračunu za leto 2020 načrtovanih prihodkov iz evropskega proračuna (941,4 mio EUR). Prihodki iz EU proračuna so bili v letu 2020 za 2,8 mio EUR nižji kot leta 2019.

Največji delež prihodkov so predstavljali prihodki iz naslova Kohezijske politike, ki so znašali 418,6 mio EUR ali 57,8 % vseh prihodkov iz EU proračuna. Od tega je bilo iz Strukturnih skladov prejetih 321,1 mio EUR (68 % realizacija), iz Kohezijskega sklada pa 97,6 mio EUR (97,5 % realizacija).

Slovenija ima v finančni perspektivi 2014-2020 na voljo 3,068 milijarde EUR sredstev evropske kohezijske politike, ki jih lahko koristi do konca leta 2023. Konec leta 2020 je skupna višina sredstev, dodeljena z izdanimi odločitvami o podpori (projekti, programi, javni razpisi), znašala 3,22 milijarde EUR, kar predstavlja 105 % vseh razpoložljivih sredstev, skupna višina potrjenih operacij je bila 2,72 milijarde EUR (EU del), kar znaša 89 % razpoložljivih sredstev, skupna vrednost izplačil pa je dosegla 1,59 milijarde EUR (EU del), kar predstavlja 52 % razpoložljivih sredstev. Izplačila predstavljajo tako izplačila iz državnega proračuna, kot tudi izplačila iz naslova finančnih instrumentov v višini 159 mio EUR, ki pa se ne izkazujejo v bilanci prihodkov in odhodkov državnega proračuna.

Druga velika skupina prejetih sredstev iz proračuna EU so sredstva iz naslova Skupne kmetijske in ribiške politike, ki so znašala 260,9 mio EUR (91,2 % realizacija glede na sprejeti proračun). 51,3 % vseh prejetih sredstev za izvajanje skupne kmetijske in ribiške politike, predstavljajo sredstva za neposredna plačila v kmetijstvu, ki jih je bilo za 133,7 mio EUR (99,6 % realizacija) in sredstva za izvajanje programa razvoja podeželja, 117,9 mio EUR (85,1 % realizacija). Sredstva za tržne ukrepe v kmetijstvu so bila v sprejetem proračunu načrtovana v višini 6,1 mio EUR. Realizirano je bilo 5 mio EUR prihodkov. Državni proračun je prejel še 2,1 mio EUR sredstev iz naslova Ostalih prejetih sredstev iz proračuna EU za izvajanje skupne kmetijske politike in 2,1 mio EUR sredstev za izvajanje Skupne ribiške politike.

Ostali prihodki iz proračuna EU so predstavljali manj kot 6,2 % vseh prejetih sredstev iz EU proračuna. Največ je bilo prejetih sredstev za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU, in sicer 41,5 mio EUR (50,7 % realizacija) ali 5,7 % vseh prihodkov iz EU proračuna. Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij so znašala 2,3 mio EUR oz. 0,3 % prihodkov iz EU proračuna. V proračun RS je bilo prejetih še za 1,1 mio EUR ostalih sredstev iz proračuna EU.

Plačila v EU proračun

Slovenija od začetka članstva v EU plačuje prispevek v proračun EU, iz katerega se zagotavljajo sredstva za financiranje evropskih politik in delovanje EU institucij.

Prispevek RS v proračun EU je znašal 526 mio EUR, kar pomeni 99,9 % realizacijo glede na sprejeti proračun (526,5 mio EUR) in je bil za 16,3 mio EUR višji kot leta 2019.

Glavnino plačil, 351,7 mio EUR ali 66,9 % vseh plačil, predstavljajo plačila na osnovi BND vira, tradicionalnih lastnih sredstev je bilo plačanih za 77,9 mio EUR (14,8 % vseh plačil), plačila na osnovi DDV vira so znašala 63,6 mio EUR (12,1 %), za popravek v korist Združenega kraljestva je Slovenija lani plačala 29,5 mio EUR (5,6 %) in plačila iz naslova popravkov BND vira v korist drugih držav, ki so znašala 3,3 mio EUR (0,6 %).

Neto položaj državnega proračuna

Državni proračun RS je v odnosu do proračuna EU realiziral neto proračunski presežek v višini 198,3 mio EUR, ki je bil za 18,9 mio EUR nižji kot v letu 2019.

Poročilo o neto položaju proračuna RS do proračuna EU vsebuje podatke o prihodkih in odhodkih proračuna RS, ki so bili zajeti v sistemu MFERAC (enotni finančno računovodski sistem) skladno s pravili računovodskega evidentiranja. Poleg teh prihodkov je Republika Slovenija prejela tudi prilive na namenske podračune, ki v preteklem letu niso v celoti postali prihodki domačega proračuna. Pri oceni neto položaja državnega proračuna RS do EU prav tako niso upoštevani prilivi iz proračuna EU, ki so izplačani neposredno končnim upravičencem v Republiki Sloveniji.

V okviru Kohezijske politike se izvajajo tudi finančni instrumenti, ki se ne evidentirajo v bilanci prihodkov in odhodkov državnega proračuna. Operacija je bila potrjena v višini 253 mio EUR in se izvaja prek strukture sklada skladov Slovenske izvozne in razvojne banke d. d., Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: SID). Prva tranša v višini 63,3 mio EUR je bila v sklad skladov vplačana decembra 2017. Do konca leta 2019 je bilo prek finančnih posrednikov končnim prejemnikom odobrenih 82,1 mio EUR sredstev (od tega 51,3 mio EUR EU sredstev) ter sklenjenih 1.920 pogodb. V zadnjem četrtletju 2019 je sklad skladov uspešno izvedel črpanje druge tranše FI v višini 63,25 mio EUR sredstev EU. V tretjem četrtletju leta 2020 je bilo po podatkih, pripravljenih na osnovi prejetih poročil finančnih posrednikov in finančnih institucij, ki sicer še niso popolna in v celoti potrjena, skupaj sklenjenih 57 finančnih poslov v višini 14,9 mio EUR in črpanih najmanj 9,3 mio EUR sredstev. Skupaj je sklenjenih 2.521 finančnih poslov v višini 116,7 EUR in črpanih sredstev v višini 105,6 mio EUR.